

เปิดโลกอ่านสร้างสุข จากโรงเรียนสู่ชุมชน

สถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข

โครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ

๒ เมษายน ๒๕๕๘

จัดโดย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.)
แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (สศศ.)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

เปิดโลกอ่านสร้างสุข จากโรงเรียนสู่ชุมชน

๒๕๕๘ สสส. ๓

ท้ายพระราชนิพนธ์เรียงความเรื่อง “ฉันชอบอ่านหนังสือ” ขณะทรงศึกษา
ชั้นประถมปีที่ ๗ และมีพระชนมายุเพียง ๑๒ พรรษา ทรงพระราชนิพนธ์กลอนสุภาพ
ปิดท้ายเรียงความที่แสดงถึงพระราชอัจฉริยภาพโปรดการอ่านหนังสือว่า

“หนังสือนี้มีมากมายหลายชนิด
ให้ความรู้สำเร้งบันเทิงใจ
มีวิชาหลายอย่างต่างจำพวก
วิชาการสรรมาสารพัน

นำดวงจิตเรงรื่นชื่นสดใส
ฉันจึงใฝ่ใจสรวนอ่านทุกวัน
ล้วนสะดวกค้นไต่ให้สุขสันต์
ชั่วชีวิตฉันอ่านได้ไม่เบื่อเลย”

เพราะการอ่านเป็นชุมทรัพย์แห่งปัญญาของผู้คนและสังคม เป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการพัฒนาสมองและศักยภาพของมนุษย์

การจะปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมกรรมการอ่าน มีการอ่านอยู่ในวิถีชีวิตจนเป็นวัฒนธรรม จำต้องเริ่มต้นด้วยการได้สัมผัสความสุข ความเพลิดเพลินและความรื่นรมย์จากการอ่าน จึงเป็นที่มาของ โครงการอ่านสร้างสุข ที่ขับเคลื่อนจากโรงเรียนสู่โครงการสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข ในปีนี้ ๓ คณะกรรมการดำเนินโครงการฯ รู้สึกเป็นพระกรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อมเมื่อคณะกรรมการฝ่ายกลั่นกรองโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ได้มีมติเห็นชอบ ให้เข้าร่วมเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศด้วยแล้ว

จากการนิเทศติดตามประเมินผลโครงการฯ โดยคณะกรรมการฯ พบว่า เมื่อมีระยะเวลาดำเนินงานอย่างต่อเนื่องนานเท่าไรก็ยิ่งพบความสำเร็จและความมอกงามมากขึ้นเท่านั้น ทั้งในตัวผู้เรียน ครู คณะทำงาน และเครือข่ายในชุมชน

ในตัวผู้เรียน พบว่าเด็กที่เข้าร่วมโครงการฯ รักการอ่านมากขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในกลุ่มยุวทูตและทูตการอ่านไม่เพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเท่านั้น แต่ยังเห็นคุณค่าจากการทำงานจิตอาสาช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้ป่วย ฯลฯ ทำให้รู้จักการบริหารจัดการเวลาทั้งเพื่อการเรียน การงาน และงานบ้าน

ในชุมชนต่างดีใจที่พบว่ากระบวนการนี้ ทำให้เด็กๆ ติดเกมน้อยลง ลดความก้าวร้าว การทะเลาะวิวาทน้อยลง ทำให้ชุมชนร่วมกันสอดส่อง ชักชวนบุตรหลานให้สนใจการอ่านมากขึ้นบางครอบครัวเห็นประโยชน์การพัฒนาอาชีพจากการอ่าน มีการค้นพบอาชีพใหม่ๆ จากการอ่าน

ในโรงเรียนพบแนวทางสำคัญว่า หากจะแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กวัยเรียน ครอบครัวต้องอ่านหนังสือให้ลูกฟังตั้งแต่เล็กๆ จึงร่วมกับชุมชนจัดซื้อหนังสือมอบให้ครอบครัวที่มีลูกก่อนวัยเรียน ทำให้เกิดการดำเนินงานแบบบูรณาการจากหลากหลายบุคคลและองค์กรทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคส่วนสาธารณสุข ภาคการศึกษา ชมรมต่างๆ ในชุมชน ฯลฯ สื่อมวลชนให้ความสนใจติดตามรายงานข่าว

หลายโรงเรียนกลายเป็นแหล่งศึกษาดูงานที่สามารถขยายแนวคิดของยุทธศาสตร์ “อ่านสร้างสุข” ได้กว้างขวางมากขึ้น ผลสำคัญเหนืออื่นใด คือ สัมพันธภาพที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ยุทธศาสตร์ “อ่านสร้างสุข” จะเป็นพลังสำคัญในการชักจูงและร่วมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่เต็มไปด้วยความสุข ความเกื้อกูลต่อไป

สุดใจ พรหมเกิด

ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

จากการที่กรุงเทพมหานครมีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านวัตถุ นวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ อย่างรวดเร็ว ผู้คนอพยพย้ายถิ่นฐานบ้านช่องเข้ามาทำงาน เพื่อหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องกันอย่างหนาแน่น ด้วยสาเหตุเหล่านี้ จึงมีอาชญากรรมได้ถึงปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และอื่นๆ ที่จะตามมา

โดยเฉพาะปัญหาสังคม ผู้คนขาดโอกาสในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่มากมายในกรุง ต้องดิ้นรนเพื่อให้ชีวิตตนเองและครอบครัวอยู่รอด ครอบครัวที่เกิดความแตกแยก เด็กๆ ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปเล่นเกม กิน เที่ยว พ่อแม่ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ เพื่อหาเลี้ยงชีพ จนไม่มีเวลาแม้กระทั่งรับฟัง พูดคุยเป็นเพื่อนลูก ความรัก ความผูกพันในครอบครัว นับวันจะห่างออกไปๆ

การนำโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข” เข้ามาดำเนินงานควบคู่กับนโยบายของกรุงเทพมหานคร ในเรื่องของการส่งเสริมการอ่าน จึงนับเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวที่น่าชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ จากการที่กรุงเทพมหานคร ได้ทำ MOU กับ ๔ องค์กร คือ สพฐ. สก. กศน. และ สสส. เพื่อขับเคลื่อนการอ่านให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนนับเป็นการต่อยอดการส่งเสริมการอ่านในโครงการโรงเรียนรักการอ่านที่ได้ดำเนินการมาอย่างยาวนานร่วม ๑๐ ปี สู่โครงการอ่านสร้างสุขในโรงเรียนและสถานศึกษา จนมาถึงโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข นับเป็นการขับเคลื่อนการอ่านที่เป็นก้าวอย่างอย่างมั่นคง และเห็นถึงการขยายเครือข่ายสู่ชุมชนรอบๆ โรงเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งจากผลการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้ชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนมีการตื่นตัวและตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่มีต่อสังคมโดยรวม

ส่วนในโรงเรียนโครงการดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้มีการพัฒนาต่อยอดและบูรณาการเข้าไปในทุกกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมกับการแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก ไม่คล่อง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน ซึ่งจากการขับเคลื่อนเพื่อสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างจริงจังและต่อเนื่องดังกล่าว ทำให้โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร มีผลการสอบ O-NET พัฒนาขึ้นเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน ย่อมแสดงให้เห็นว่า การสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน จะช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้นอย่างชัดเจน

เป็นเวลา ๓ ปีแล้ว ที่สำนักงาน กศน. ร่วมกับแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส. และ ๓ องค์กรหลัก ด้านการศึกษา จัดโครงการส่งเสริมการอ่าน ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่ง ที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนร่วมมือร่วมแรงกันรณรงค์ส่งเสริมการอ่านทุกรูปแบบ โดยคาดหวังให้การอ่านอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน อ่านเพื่อเรียน เพื่อรู้ เพื่อสุขภาพ สูดท้ายเพื่อความสุขของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ในที่สุด กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของ กศน. มีหลากหลายรูปแบบและสามารถบูรณาการเข้าได้กับทุกโครงการ เป้าหมายสุดท้ายคือประชาชนอยู่ดี มีความสุข ดังนั้น แต่ละสถานศึกษาจึงมีโครงการส่งเสริมความรู้ในแต่ละด้านแตกต่างกัน บางแห่งเน้นที่การสร้างอาชีพ การลดรายจ่าย การสร้างสุขภาวะที่ดีการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน ด้านประชาธิปไตย ฯลฯ ซึ่งสามารถบูรณาการเข้ากับการอ่านได้ทุกโครงการหากแตกต่างกันในเรื่องของผลสำเร็จจากการอ่านมากน้อย เท่านั้น

จากการทำงานตามโครงการสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข มิใช่จะเกิดความสุขเฉพาะเด็ก เยาวชน และประชาชนเท่านั้น แต่สิ่งหนึ่งซึ่งเราไม่คาดคิดจากผลของโครงการ คือ การทำงานด้วยความสุขของเจ้าหน้าที่ และเครือข่ายที่ต่างร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างเต็มที่ ต่างช่วยกันสร้างสรรค์กิจกรรมให้เกิดขึ้นอย่างหลากหลายและน่าสนใจ ดังนั้น กิจกรรมของสถานศึกษาแต่ละแห่งจึงมีลักษณะเด่นแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละพื้นที่ อาทิ การจัดกิจกรรมแบบเปิดเวทีกว้างในแหล่งชุมชน ให้คนหัวใจเดียวกันมาร่วมกิจกรรมโดยการอ่านเชิงกวี รื้อฟื้นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น บทสวดมนต์ล้านนา จากการอ่านสู่การปฏิบัติ ครอบครัวสุขสันต์พากันเข้าวัดสวดมนต์แบบล้านนา การจัดกิจกรรมแบบพุ่งเป้าเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริงมีรูปแบบส่งเสริมสนับสนุนชุมชนจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ดูแลและพัฒนาด้วยชุมชนเอง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก บูรณาการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน การสอน มีการบริหารจัดการดีแบบมีส่วนร่วม สามารถประสานสัมพันธ์กับเครือข่ายต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ทีมงานเข้มแข็ง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมมีการหากกลยุทธ์ต่างๆ ช่วยกระตุ้นให้ผู้คนเกิดความอยากเปิดหนังสืออยากอ่านและสำคัญที่ขาดเสียไม่ได้คือ ทูตการอ่านที่ดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างเข้มแข็งในทุกๆ พื้นที่ หวังเพื่อให้คนในชุมชนรักการอ่าน และใช้การอ่านเพื่อสร้างสุขให้กับตนเองครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

การปลูกฝังให้ประชาชนในประเทศอ่านหนังสือจนเป็นนิสัยนั้น เริ่มต้นได้ภายในครอบครัว และเมื่อเข้าสู่สถาบันการศึกษาซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งการสะสมประสบการณ์และความรู้ การอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากกิจกรรมในสถานศึกษากว่าร้อยละ ๘๐ ต้องอาศัยการอ่าน โดยเฉพาะกิจกรรมในการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถด้านการอ่าน นอกเหนือจากนี้ การอ่านยังทำให้ผู้เรียนมีความคิดกว้างขวางขึ้น และมีทักษะการคิดเป็นขั้นตอน ด้วยความสำคัญและคุณประโยชน์ของการอ่านดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงให้การสนับสนุนและส่งเสริมสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วม “โครงการอ่านสร้างสุขในโรงเรียนและสถานศึกษา” ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ และในปีการศึกษา ๒๕๕๗ ได้มีการขยายผลไปยังชุมชนภายใต้ “โครงการสถานศึกษาด้านแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข” กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอขอบคุณ แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และหน่วยงานหลักด้านการศึกษาซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินโครงการดังกล่าวจนประสบผลสำเร็จด้วยดี

ทั้งนี้ โครงการสถานศึกษาด้านแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการสำเร็จลุล่วงตามบรรลุมติวัตถุประสงค์ได้นั้นเนื่องจากมีการบริหารจัดการที่ดี มีการสร้างนวัตกรรมการอ่าน เพื่อขับเคลื่อนและสร้างพลวัตแห่งการอ่านของชุมชนให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืนภายใต้ปัจจัยสำคัญ ดังนี้

ปัจจัยแรก ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมุ่งมั่นเอาใจใส่ในการพัฒนา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลโดยให้การสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมออำนวยความสะดวกแก่คณะทำงานเพื่อให้งานทุกอย่างสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ปัจจัยที่สอง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความรัก มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการสนองนโยบายของผู้บริหารเพื่อร่วมกันพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ปัจจัยที่สาม นักเรียน ซึ่งนับว่ามีความสำคัญมากในการเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีมีความเป็นประชาธิปไตย และยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ปัจจัยที่สี่ ชุมชนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สถานศึกษาต้องเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนได้เข้ามาค้นคว้า สืบค้นข้อมูล ข่าวสารความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ จากระบบข้อมูลสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์ที่หลากหลายเพียงพอต่อความต้องการผลสะท้อนที่สถานศึกษาได้กลับคืนมาจากชุมชน คือ ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายในสถานศึกษาและชุมชนสืบไป

จากการเข้าร่วมโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข” ซึ่งมีโรงเรียนได้รับคัดเลือก จำนวน ๑๕ โรงเรียน จากทุกภาคภูมิศาสตร์ โดยโครงการได้กำหนดให้โรงเรียน ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ด้านการอ่านทั้งในโรงเรียนและชุมชน การดำเนินงานใช้เวลาเพียง ๕ - ๖ เดือน ที่ดูเสมือนจะเป็นเวลาเพียงสั้นๆ ด้วยภารกิจของโรงเรียนที่มีมากมายอยู่แล้ว แต่จากการประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งในรูปของเอกสาร และการประเมิน สภาพจริงที่โรงเรียนและชุมชนรอบข้าง พบว่า โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในการสร้างนิสัยรักการอ่าน และความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันอย่างกว้างขวาง เริ่มจาก ผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ครูและบุคลากรในโรงเรียน ยุวทูตและยุวบรรณารักษ์ ร่วมคิดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านเพื่อร่วมสร้างสังคมการอ่าน และการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและชุมชน โดยได้รับความร่วมมือและมีการดำเนินงานร่วมกับองค์กรในท้องถิ่น เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด/อำเภอ สาธารณสุข ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง วัด หมู่บ้าน ชุมชน ร้านค้า ไม่เว้นแม้สถานักกันผู้ต้องโทษ ผลจากการดำเนินงานโครงการนี้ จึงก่อเกิดพลังที่เข้มแข็ง ส่งผลให้เกิดสังคมรักการอ่าน รักการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

ขอขอบคุณทุกความร่วมมือ โดยเฉพาะแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น (สอ.) และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่ร่วมคิด และริเริ่มโครงการดีๆ ให้กับ สถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

สารบัญ

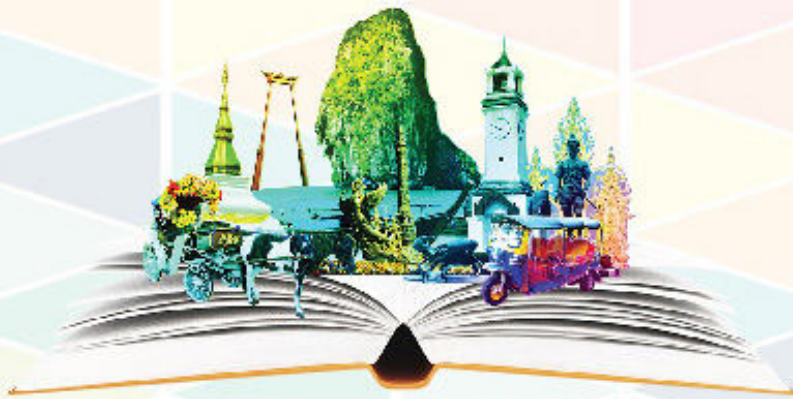
หน้า

สถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๗
◇ โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร	๙
◇ ศูนย์การศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	๑๔
◇ โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี	๑๘
◇ โรงเรียนนารีนุกูล ๒ จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙	๒๓
สังกัด สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	๒๗
◇ โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร	๒๙
◇ โรงเรียนมัธยมปทุมมาวาส สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร	๓๓
◇ โรงเรียนบ้านบัวมิล (เจริญราษฎร์อุทิศ) สำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	๓๗
◇ โรงเรียนประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	๔๑
สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย	๔๓
◇ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง	๔๕
◇ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี	๔๙
◇ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด	๕๒
◇ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา	๕๖
สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	๕๙
◇ โรงเรียนเทศบาล ๔ สันป่าก่อ สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย	๖๑
◇ โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	๖๕
◇ โรงเรียนเทศบาล ๓ บ้านเหล่า เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี	๖๙
◇ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑ (ดอนสักผดุงวิทย์) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๗๓
◇ โรงเรียนเทศบาลสันปายางหน่อม สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน	๗๖
สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๘๑
◇ โรงเรียนบ้านดอนสูง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	๘๓
◇ โรงเรียนวัดทุ่งสว่าง จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๑	๘๖
◇ โรงเรียนจักรคำคณาทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำพูน เขต ๓๕	๘๙
◇ โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑	๙๓
สรุปกิจกรรมงานประกาศผลโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข	๙๗
ถอดบทเรียน	๑๓๗
ประมวลภาพกิจกรรม	๑๖๙
ภาคผนวก	๑๘๑
◇ โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗	๑๘๓

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สถานศึกษาที่ได้รับ
รางวัลถ้วยพระราชทาน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

รางวัลถ้วยพระราชทาน

โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนวัดปากบ่อ

ตั้งอยู่เลขที่ ๒๙๒ ซอยอ่อนนุช ๓๕ ถนนสุขุมวิท ๗๗ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๕๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐๒-๓๒๑-๒๖๘๔

Website www.watpakbor.ac.th E-mail watpakbor@hotmail.com

ปัจจุบันมียวทูต/ทูตการอ่านจำนวน ๔๒๐ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมอ่านทุกวันสร้างสรรค์ปัญญา ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ภายใต้โครงการโรงเรียนรักการอ่าน และได้จัดกิจกรรมต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันในโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข การดำเนินกิจกรรมนี้จะมีทุกวันในเวลาเช้าก่อนเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง ซึ่งนักเรียนจะนำหนังสือเรียนหรือหนังสือที่ตนสนใจและชื่นชอบมานั่งอ่านบริเวณสนามม้านั่งรอบๆ สนาม กิจกรรมนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมากขึ้น นักเรียนได้ความรู้จากการอ่านและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย

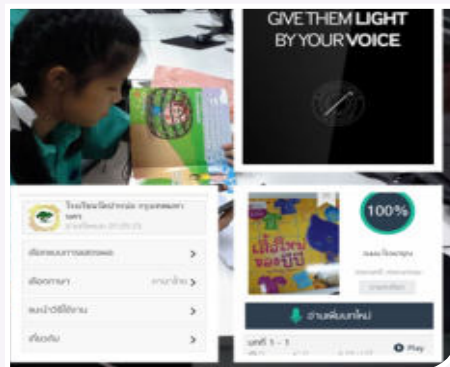
กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมอ่านสร้างสุขสู่ชุมชน เป็นการต่อยอดจากกิจกรรมครอบครัวรักการอ่าน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านให้กับทุกคนในครอบครัว และชุมชน อีกทั้งช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ชุมชนกับโรงเรียนวัดปากบ่อได้เป็นอย่างดี กิจกรรมนี้มีผู้ปกครองนักเรียน และผู้ที่สนใจมาร่วมเป็นจำนวนมาก ศิษย์เก่าของโรงเรียนวัดปากบ่อพร้อมด้วยเยาวชนในชุมชนอาสาสมัครมาช่วยจัดกิจกรรมให้กับเด็กๆ กิจกรรมที่จัดได้รับการตอบรับและชื่นชมจากผู้ปกครอง และคนในชุมชนเป็นอย่างมาก กิจกรรมอ่านสร้างสุขสู่ชุมชนปีการศึกษานี้ ได้ขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้นจาก ๒ ชุมชน เป็น ๔ ชุมชน ๑ ศูนย์ (ศูนย์ปานเหล็ก) ๒ โรงเรียน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรมอ่านสร้างสรรค์แบ่งปันคนตาบอด เป็นกิจกรรมเด่นของโรงเรียน ซึ่งเกิดจากการทดสอบการอ่านของนักเรียนทำให้ทราบถึงจำนวนนักเรียนที่อ่านได้คล่อง และควรได้รับการส่งเสริมการอ่านให้ดียิ่งขึ้น จึงได้กระตุ้นให้นักเรียนที่อ่านคล่องร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านของตนเอง และนักเรียนได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมผ่านการอ่าน โดยอ่านหนังสือผ่านแอปพลิเคชัน Read for the Blind เพื่อช่วยคนตาบอด ถือเป็นการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กที่อ่านคล่องแล้วให้มีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังการเสียสละและมีน้ำใจต่อผู้อื่นเป็นอย่างมาก

กิจกรรมยวทูตชวนเพื่อนอ่าน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนมีการจัดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วันจันทร์ - วันศุกร์ ในเวลาพักกลางวัน ยวทูตจะชวนเพื่อนๆ ที่อ่านไม่คล่องมาอ่านหนังสือในเวลาว่าง โดยจะนั่งอ่านเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ก็ได้แล้วแต่ความต้องการของนักเรียน ในขณะที่อ่าน ถ้าเพื่อนอ่านคำผิด ยวทูตก็จะช่วยแนะนำและสอนสะกดคำอ่านให้ถูกต้อง กิจกรรมนี้ช่วยการอ่านของนักเรียนที่อ่านไม่คล่องได้เป็นอย่างมาก จากที่เคยอ่านไม่คล่องก็อ่านคล่องมากขึ้น อีกทั้งกลุ่มยวทูตยังได้ช่วยสนับสนุนทุกกิจกรรมในโรงเรียนโดยการเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จากการทำงานของยวทูตและการชักชวนเพื่อนมาเป็นยวทูตทำให้จำนวนยวทูตมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีการศึกษา

กิจกรรมที่คิดขึ้นมาใหม่

กิจกรรมแรลลี่เครือข่ายอ่านสร้างสุข เป็นกิจกรรมที่ริเริ่มใหม่ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ ได้มุ่งเน้นนำแนวคิด “อ่านสร้างสุข” มาขยายผลและสร้างเครือข่ายอ่านสร้างสุขเพิ่มขึ้น โดยจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกับ ๔ ชุมชน ๑ ศูนย์ ๒ โรงเรียน เพื่อร่วมมือในการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างมีความสุข และร่วมจัดกิจกรรมแรลลี่เครือข่ายอ่านสร้างสุข ๔ ชุมชน ๑ ศูนย์ ๒ โรงเรียน ไปพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ครอบครัว และชุมชน ร่วมสร้างสังคมสุขภาวะ ฝึกกำลังสร้างสังคมการอ่านสร้างสุขอย่างเข้มแข็งต่อไป โดยรูปแบบกิจกรรมจะมีการแข่งขันเข้าฐานความรู้ทำกิจกรรมแต่ละฐาน ซึ่งเป็นนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านเกมการอ่าน ประกอบด้วย ฐานความรู้ จำนวน ๘ ฐาน ดังนี้

ฐานที่ ๑ สโนว์ไวท์หายคำ (โรงเรียนวัดปากบ่อ)

ฐานที่ ๒ กงล้อมหัศจรรย์ (โรงเรียนมูลนิธิวัดปากบ่อ)

ฐานที่ ๓ บุปผานานาคำ (โรงเรียนวัดทองใน)

ฐานที่ ๔ นิทานหรรษา (ศูนย์ป่านเหล็ก)

ฐานที่ ๕ ภาษาดนตรี (ชุมชนคลองจวน)

ฐานที่ ๖ เรียงถ้อย ร้อยคำกลอน (ชุมชนอัลกุ่มบรอ)

ฐานที่ ๗ เชียมซี ชี้อ่านภาษาด้วยบทกลอน (ชุมชนโมรารธรรม)

ฐานที่ ๘ อักษรซ่อนคำ (ชุมชนหลังวัดปากบ่อ)

กิจกรรมทั้งหมดได้รับการตอบรับและชื่นชมจากผู้ปกครองและคนในชุมชนเป็นอย่างมาก ชุมชนเองก็ได้เข้ามา มีบทบาท โดยให้ความร่วมมือและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของแต่ละชุมชนร่วมกับโรงเรียนด้วย

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. จำนวนยุวทูตเพิ่มขึ้น โดยปีการศึกษา ๒๕๕๖ มีจำนวน ๑๙๐ คน ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๑๑๕ คน รวมมียุวทูตทั้งหมด ๓๐๕ คน ซึ่งยุวทูตเหล่านี้ได้มีบทบาทในทุกกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

๒. นักเรียนให้ความสนใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านและแก้ไขปัญหาการอ่าน โดยผู้บริหาร คณะครูทุกท่านจะมีนักเรียนที่อ่านไม่คล่องอยู่ในความดูแล ทำให้สถิตินักเรียนอ่านไม่คล่องของโรงเรียนวัดปากบ่อลดลง อีกทั้งผู้ปกครองที่ได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาการอ่านของนักเรียนก็ได้เข้ามาช่วยแก้ไข ชุมชนเห็นความสำคัญของการอ่านมากขึ้น มีหลายชุมชนได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการอ่าน จาก ๒ ชุมชน เป็น ๔ ชุมชน

๓. โรงเรียนวัดปากบ่อได้รับโล่รางวัลชนะเลิศ “โครงการอ่านสร้างสุขในโรงเรียนและสถานศึกษา” ของกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ ผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร Smart School ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดจากผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ ๑ ผ่านในระดับดีมาก และผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุขมีผลสำเร็จดีเยี่ยม ร้อยละ ๙๓.๖๘

๔. เดิมโรงเรียนได้มีเครือข่ายการอ่าน ๒ ชุมชน แต่ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ ได้มีการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้นเป็น ๔ ชุมชน ๑ ศูนย์ ๒ โรงเรียน โดยได้มีการจัดประชุมประธาน ๔ ชุมชน ๑ ศูนย์ ๒ โรงเรียน ได้แก่ ชุมชนคลองจวน, ชุมชนอัลกึบรอ, ชุมชนโมรารวรรณ, ชุมชนหลังวัดปากบ่อ, ศูนย์ปานเหล็ง, โรงเรียนมูลนิธิวัดปากบ่อ และโรงเรียนวัดทองโน เพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในการร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างมีความสุข มีพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ปีการศึกษา ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

โรงเรียนได้บรรจุโครงการอ่านสร้างสุขในโรงเรียนและสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ในแผนงานบริหารวิชาการ ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ตลอดจนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของวัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงานโครงการดังกล่าว จึงได้สร้างและขยายเครือข่ายอ่านสร้างสุขเพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ นักเรียนและผู้ปกครองของโรงเรียนวัดปากบ่อ ที่อยู่ในชุมชนนั้น ภายใต้รูปแบบเครือข่ายอ่านสร้างสุข ๔ ชุมชน ๑ ศูนย์ ๒ โรงเรียน ได้แก่ ชุมชนคลองจวน, ชุมชนอัลกึบรอ, ชุมชนหลังวัดปากบ่อ, ชุมชนโมรารวรรณ ศูนย์ปานเหล็ง, โรงเรียนมูลนิธิวัดปากบ่อ และโรงเรียนวัดทองโน โดยเครือข่ายทั้ง ๔ ชุมชน ๑ ศูนย์ ๒ โรงเรียนได้ร่วมจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือ ในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ปีการศึกษา ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ เพื่อขยายแนวคิด “อ่านสร้างสุข” ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน บุคลากร ตลอดจนครอบครัวและชุมชน ผนึกกำลังสร้างสังคมการอ่านสร้างสุขอย่างเข้มแข็งและยั่งยืนอย่างต่อเนื่องตลอด ๓ ปี

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

กิจกรรมอ่านสร้างสุขสู่ชุมชน มีเป้าหมายในการจัดกิจกรรมสู่ชุมชน เดือนละ ๑ ครั้ง ต่อ ๑ ชุมชน และใช้เวลาวันเสาร์ - อาทิตย์ ทำให้บุคลากรเกิดความเหนื่อยล้า แนวทางแก้ไขคือ สร้างแกนนำการอ่านของแต่ละชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับชุมชนของตนเองได้ โดยมีโรงเรียนวัดปากบ่อเป็นแกนนำหลักในการช่วยเหลือและสนับสนุน

แผนงานและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในปีเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการอ่านเพื่อมุ่งเน้นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้ การแสวงหาความรู้อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์ตลอดชีวิต จึงร่วมกับเครือข่ายอ่านสร้างสุข ๔ ชุมชน ๑ ศูนย์ ๒ โรงเรียน ในการผนึกกำลังสร้างสรรค์สังคมแห่งการอ่านอย่างยั่งยืนตลอด ๓ ปี (ปีการศึกษา ๒๕๕๗ – ๒๕๕๙) จัดทำแผนปฏิบัติงานส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน ๓ ปี เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา และเป็นการปลูกฝัง สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ สำหรับเด็กในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการอ่าน จำนวน ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาแผนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาสภาพแวดล้อม / แหล่งเรียนรู้และห้องสมุด ที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านของนักเรียนและเครือข่ายโรงเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านและสร้างนวัตกรรมในการสอนอ่าน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนานักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่านและมีพัฒนาการอ่านที่ดีขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สร้างเครือข่ายอ่านสร้างสุขและโรงเรียนแกนนำการอ่านให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านประกอบด้วย โครงการหลัก ๔ โครงการ ได้แก่ โครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข, โครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน, โครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และโครงการรักการอ่าน ซึ่งมีกิจกรรมรองรับ ๒๗ กิจกรรม

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

คุณพัชรี จันทร์ไกรทอง ประธานชุมชนหลังวัดปากบ่อ ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การเข้าร่วม MOU ในเรื่องการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุขกับทางโรงเรียนวัดปากบ่อนั้น เป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์กับเด็กและผู้ปกครองในชุมชนมาก เนื่องจากเด็กในชุมชนมีนิสัยติดเกมตลอดจนผู้ปกครองมีภาระเรื่องงาน ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านลงสู่ชุมชนในวันเสาร์ ช่วยดึงเด็กในชุมชนส่วนหนึ่งมาทำกิจกรรมปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับพวกเขา ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมากจริงๆ ค่ะ อยากให้โรงเรียนจัดกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง”

คุณนวลจันทร์ พูลทรัพย์ แกนนำอ่านสร้างสุขชุมชนคลองจวน ได้แสดงความคิดเห็นว่า “โรงเรียนวัดปากบ่อได้จัดกิจกรรมอ่านสร้างสุขสู่ชุมชนให้กับชุมชนคลองจวนตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ ตลอดจนปี ๒๕๕๗ ทุกครั้งที่มาจัดกิจกรรมเด็กๆ ในชุมชนจะชอบมาก กิจกรรมนี้อยากให้โรงเรียนวัดปากบ่อมาจัดบ่อยๆ โดยเฉพาะกิจกรรมแรลลี่อ่านสร้างสุขที่ให้พ่อแม่ลูกมาทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกัน เป็นภาพที่ประทับใจมาก และขอขอบคุณโรงเรียนวัดปากบ่อที่มอบตุ๊กตาสื่อให้กับชุมชนคลองจวนด้วย”

รางวัลถ้วยพระราชทาน

ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลพื้นฐาน

ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ที่อยู่ ๑๗๔ ซอยวีระวรรณ ถนนศรีนครินทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ ๐๔๓-๓๒๒๐๕๐
โทรสาร ๐๔๓-๒๒๗๕๕๓ เว็บไซต์ <http://www.nfe-maungkhonkaen.com>
ปัจจุบันมีจำนวนบุคลากรอ่าน ทั้งหมด ๑,๖๐๖ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

โครงการหนังสือข้างเตียง

วิธีการดำเนินงาน ให้บริการส่งเสริมการอ่าน กับผู้ป่วยเด็ก
ในโรงพยาบาลศรีนครินทร์และโรงพยาบาลขอนแก่น เพื่อส่งเสริม
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความจำเป็น
ทางด้านสุขภาพ รวมถึงประชาชนที่สนใจ

ผลการเปลี่ยนแปลง ตลอด ๔ ปี ที่ผ่านมา ได้รับการ
ตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้ป่วย ผู้ดูแล โดยเฉพาะคุณหมอ ยินดีเป็น
อย่างมากที่ได้เข้าร่วมโครงการหนังสือข้างเตียง เพราะทำให้ผู้ป่วย
ผ่อนคลาย มีความสุขกับการอ่านและกิจกรรม “หนังสือข้างเตียง”
ได้เสริมความสุขให้ผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย

โครงการหนังสือติดล้อ

วิธีการดำเนินงาน ให้บริการส่งเสริมการอ่านเชิงรุก โดยการนำสื่อ หนังสือ วารสาร นิตยสาร และกิจกรรม
ส่งเสริมการอ่านเคลื่อนที่ออกให้บริการประชาชนในชุมชนทุกสถานที่ในรูปแบบรถจักรยานยนต์พ่วงข้าง

ผลการเปลี่ยนแปลง ประชาชนได้รับบริการสื่อการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างสะดวกสบาย ไม่ต้อง
เดินทางมาห้องสมุดฯ และเครือข่ายให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณ เนื่องจากเล็งเห็นความสำคัญและประชาชน
ในชุมชนได้รับประโยชน์ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขเพิ่มขึ้น

โครงการหนังสือแชน

วิธีการดำเนินงาน ให้บริการโดยจัดพื้นที่การอ่านในสถานที่สาธารณะ นำสื่อออกให้บริการทุกประเภท เช่น
นิยาย นิทาน อาหาร สุขภาพ ธรรมะ และนิตยสาร วารสาร จุดที่ให้บริการปัจจุบัน จำนวน ๒๗ จุดบริการ ได้แก่
๑. ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่าขอนแก่น ๒. สถานีรถไฟขอนแก่น ๓. สถานีขนส่งผู้โดยสาร (แห่งที่ ๑) ๔. สถานีขนส่ง
ผู้โดยสารปรับอากาศ (แห่งที่ ๒) ๕. สถานีขนส่งผู้โดยสาร (แห่งที่ ๓) ๖. โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ๗. โรงพยาบาลขอนแก่น
๘. บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่จำกัด ๙. กศน.อำเภอเมืองขอนแก่น ๑๐. กศน.ตำบล ๑๘ แห่ง ทุกแห่งจะมีอาสาสมัครดูแล
ความเรียบร้อย สับเปลี่ยนหมุนเวียนสื่อเป็นประจำทุกสัปดาห์

ผลการเปลี่ยนแปลง ประชาชนได้รับบริการสื่อการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อย่างสะดวกสบาย ไม่ต้องเดินทางมาห้องสมุดฯ และเครือข่ายให้การสนับสนุนทางด้านสถานที่ในการติดตั้งมุมหนังสือเพิ่มขึ้น เนื่องจากมองเห็นความสำคัญและประชาชนในชุมชนได้รับประโยชน์ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขเพิ่มมากขึ้น

นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน

หนังสือที่เธอถือมา

วิธีการดำเนินงาน จัดให้มีพื้นที่แลกเปลี่ยนหนังสือที่แต่ละคนถือมาเพื่อมาบอกเล่าเรื่องราวและแลกเปลี่ยนกันอ่าน โดยจะมีการนำหนังสือออกไปแนะนำหน้าเวที เพื่อให้คนที่อยากอ่านหนังสือได้รู้ข้อมูล และขอยืมหนังสือไปอ่าน ก่อนจะนำมาคืนในการจัดงานครั้งต่อไป เน้นหนังสือดี หายาก และแนะนำ

ผลการเปลี่ยนแปลง ผู้อ่านได้แนะนำหนังสือที่ตนเองรัก เล่มที่ตนเองโปรดให้เพื่อน ให้คนอื่น ทำให้หนังสือเล่มนั้นๆ ถูกอ่านมากขึ้น เพื่อนหรือคนอื่นๆ ได้แลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน ผู้แนะนำหนังสือก็มีความสุขที่จะให้ ผู้รับก็มีความสุขที่ได้อ่านหนังสือที่ดี

หนังสือเล่มนี้พี่ให้น้อง

วิธีการดำเนินงาน เน้นหนังสือที่แต่ละคนนำมาเพื่อร่วมบริจาค ส่งต่อไปให้คนอื่นได้อ่าน โดยหนังสือทั้งหมดจะมอบให้กับโครงการธนาคารหนังสือของ กศน.อำเภอเมืองขอนแก่น ที่จะนำหนังสือไปส่งต่อให้กับพื้นที่ห่างไกลที่อยากจะมีหนังสืออ่าน โดยเฉพาะบ้านหนังสือชุมชน หรือบ้านหนังสืออัจฉริยะที่มีในชุมชน ในหมู่บ้าน โดยให้ติดต่อผู้บริจาคเพื่อจะได้เป็นที่ระลึก และได้รับการขอบคุณจากผู้อ่าน

ผลการเปลี่ยนแปลง ประชาชนมีจิตอาสา มีจิตสาธารณะ นอกจากจะรับบริการการอ่านอย่างเดียว ผู้รับบริการ ก็มาเป็นผู้ให้บริการหนังสือเล่มที่ชอบอ่าน แบ่งปันให้ผู้อื่นด้วย

ถนนหนังสือมือสอง

วิธีการดำเนินงาน จัดพื้นที่ให้เป็นพื้นที่จำหน่ายหนังสือมือสอง โดยเน้นจำหน่ายราคาถูก เน้นให้ทุกคนที่มาร่วมงานได้เลือกซื้อหนังสือติดมือไปอ่านที่บ้าน โดยผู้ที่เข้ามาจำหน่ายหนังสือมือสองมีทั้งร้านหนังสือและบุคคลทั่วไป

ผลการเปลี่ยนแปลง ประชาชนได้รับบริการสื่อการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อย่างสะดวกสบาย ไม่ต้องเดินทางมาห้องสมุดฯ และเครือข่ายให้การสนับสนุนด้านสถานที่ในการติดตั้งมุมหนังสือแช่บเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมองเห็นความสำคัญ ประชาชนในชุมชนได้รับประโยชน์ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขเพิ่มมากขึ้น

ธนาคารหนังสือ : Book Bank

วิธีการดำเนินงาน จัดกิจกรรมรับฝากหนังสือ เพื่อให้สมาชิก Book Bank สามารถยืมไปอ่านให้เกิดประโยชน์ได้ และสมาชิกเจ้าที่เป็นของหนังสือสามารถถอนหนังสือกลับคืนได้ ตามความต้องการ

ผลการเปลี่ยนแปลง เป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้เด็ก ๆ และชุมชนที่ด้อยโอกาส ครอบครัวที่มีรายได้น้อย ได้อ่านหนังสือที่ดี ผ่านกิจกรรมการบริจาคหนังสือ และสื่อการเรียนรู้ให้กับห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ขาดแคลน เพื่อเพิ่มโอกาสการอ่านให้กับเด็ก

กิจกรรมอบรมทูตการอ่าน

วิธีการดำเนินงาน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ศึกษากศน. และประชาชนทั่วไปที่มีจิตอาสาในการส่งเสริมการอ่านขยายผล ยุวทูตการอ่านที่มีอยู่เดิมให้เพิ่มมากขึ้น

ผลการเปลี่ยนแปลง ทูตการอ่านได้พัฒนาตนเองในเรื่องการส่งเสริมการอ่าน การมีจิตอาสาฯ มีการจัดกิจกรรมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ และเชิญชวนประชาชนในชุมชนเข้าร่วม มีส่วนร่วม สถานศึกษาเองก็ได้ขยายพื้นที่การอ่านและมีจิตอาสา มีทูตการอ่านในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

การสร้างเครือข่ายการทำงาน

ได้มีบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และศูนย์บริการข้อมูลจังหวัดขอนแก่น มีเจตจำนงที่จะร่วมมือกันขับเคลื่อนองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน พร้อมสนับสนุนงบประมาณด้านการอ่าน การเรียนการสอนของ กศน.อำเภอเมืองขอนแก่น เนื่องจากมองเห็นความเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น ชุมชนมีความสุขมากขึ้น กศน.อำเภอเมืองยังเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นๆ ทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดอื่นๆ

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และได้รับรางวัลชนะเลิศยุวทูตการอ่านดีเด่น รุ่นที่ ๑ โครงการ “อ่านสร้างสุข” ในโรงเรียนและสถานศึกษา ประจำปี ๒๕๕๕ และ ประจำปี ๒๕๕๖
๒. เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และชุมชน
๓. เกิดเครือข่ายการอ่านที่มาจากความร่วมมือของสถานศึกษา และชุมชน รวมถึงการลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) ขั้เคลื่อนให้ขอนแก่นเป็นนครแห่งการอ่าน
๔. ผู้บริหาร ครูได้รับรางวัลระดับภูมิภาคและระดับประเทศด้านการอ่าน
๕. มีนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย
๖. มีทูตการอ่านครอบคลุมทุกพื้นที่

๗. กศน.อำเภอเมืองขอนแก่นเป็นสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” ในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกด้าน รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัว และชุมชนร่วมสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการอ่านและการเรียนรู้

ผลสำเร็จที่เกินความคาดหมาย

โครงการหนังสือข้างเตียง ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน เนื่องจากเป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดี ทำให้ผู้ป่วยมีความสุข สื่อมวลชนที่มาถ่ายทำรายการ ได้แก่ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๗ และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (ETV) เป็นต้น

โครงการหนังสือติดล้อ ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนถ่ายทำรายการ เช่น ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (ETV) และรายการเปิดโลกเปิดเล่ม ออกอากาศช่องไทยพีบีเอส ดำเนินรายการโดย ดร.ปิอบ ฐาวรา ศิริพิพัฒน์ ซึ่งเป็นรายการทีวีที่เน้นสร้างทัศนคติที่ดี มุมมองแง่บวกของการอ่าน การสร้างแรงบันดาลใจจากการอ่าน แนวทางการเลือกอ่านหนังสือที่ดี มีคุณภาพ กลยุทธ์การอ่านให้เป็นการรู้จักใช้ประโยชน์จากข้อคิดดีๆ ที่ได้จากการอ่าน อ่านแล้วสามารถคิดวิเคราะห์ ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ผู้ชมสามารถนำสาระประโยชน์ที่ได้จากรายการไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างง่ายๆ จนกลายเป็นหนึ่งพลังที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดกระแสรักการอ่านในกลุ่มวัยรุ่นอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๕ ปี

ห้องสมุดประชาชนเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดขอนแก่น ได้รับความสนใจจากบริษัท คิก เดอะแมชชีนฟิล์ม จำกัด (Kick The Machine Films Co.,Ltd.) ใช้สถานที่ในการถ่ายทำภาพยนตร์ เรื่อง รักที่ขอนแก่นภาพยนตร์เรื่องนี้กำกับโดย อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่อง ลุงบุญมีระลึกชาติ ที่ได้รับรางวัลปาล์มทองคำ (Palme D'Or) จากเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ ประเทศฝรั่งเศส

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. บุคลากรในองค์กรและผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และตระหนักในการสร้างสังคมการอ่าน
๒. คณะทำงานได้นำหลักคิดวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA CYCLCLE มาใช้ในการขับเคลื่อนปฏิบัติงาน
๓. คณะทำงานมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รู้จัก และเกิดพฤติกรรมการอ่าน
๔. การมีบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และศูนย์บริการข้อมูลจังหวัดขอนแก่น ทำให้เกิดการขับเคลื่อนการอ่านร่วมกัน
๕. การมีเครือข่ายคณะทำงานที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย ผู้นำระดับจังหวัด ผู้นำระดับท้องถิ่น เครือข่ายการอ่าน นักอ่าน นักเขียน ฯลฯ

รางวัลถ้วยพระราชทาน

โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล

ตั้งอยู่เลขที่ ๑ ถนนสุนทรวิมล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

โทรศัพท์ ๐๔๕-๒๕๔-๖๖๙ โทรสาร ๐๔๕-๒๕๖-๕๕๙

เว็บไซต์ <http://www.burapa.c.th>

ปัจจุบันมีวิทยุ/บุคลากรอ่านจำนวน ๓๕๐ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข มีคณะกรรมการร่วมส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อร่วมประชุมปรึกษาหารือวางแผนในการดำเนินงาน โดยเริ่มจากการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้โรงเรียนยังได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในชุมชนต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพื้นที่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชุมชน มีแผนงานและโครงการปฏิบัติการรองรับอย่างชัดเจน โรงเรียนได้รับการสนับสนุนในด้านการดำเนินงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน มีการขยาย การประสานและการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง จำนวนอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านมีจำนวนเพิ่มขึ้นในวงกว้างทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ยั่งยืนตลอดไป

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมถนนคนเรียน เป็นนวัตกรรมการอ่านและการเรียนรู้ที่บุคลากรในโรงเรียนทุกคนและนักเรียน วิทยุทำการอ่านร่วมกันจัดกิจกรรมขึ้น เพื่อสนองความต้องการของนักเรียนด้วยการเรียนรู้จาก ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และหนึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมทุกวันพุธที่ ๓ ของเดือน ระหว่างเวลา ๐๗.๐๐ - ๐๘.๓๐ น. ภายใต้ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่นอ่านเพื่อรู้เปิดประตูสู่อาเซียน ถนนสายเรียนรู้สู่งานประเพณีออกพรรษา อ่านเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วันพ่อแห่งชาติ เป็นต้น

กิจกรรมนำความรู้สู่ชุมชน กิจกรรมนี้เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างโรงเรียนเทศบาลบูรพา อุบล วิทยุทำการอ่านในชุมชน ศูนย์การศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองอุบลราชธานี โรงเรียนนารี นุกูล ๒ (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๙) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลายรูปแบบในชุมชนต่างๆ เช่น กิจกรรมครกความรู้สู่อาเซียน กิจกรรมโมเดลกระดาษ กิจกรรมบ้านหนังสืออัจฉริยะ กิจกรรมเกมบันโดแห่งความดี และกิจกรรมครอบครัวอ่านบ้านอุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังจัดให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยนักเรียน วิทยุทำการอ่านจะนำหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ไปบริการในชุมชนต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง บุคคล ในชุมชนและนักเรียนได้อ่านหนังสือในเวลาว่าง ซึ่งสะดวกต่อการอ่านและการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรมถนนคนเรียน คณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดและตัวแทนนักเรียนยุวทูตการอ่านจะประชุมร่วมกันเพื่อปรึกษาหารือ ถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ที่จะนำมาจัดกิจกรรมในแต่ละเดือนแล้วให้ครูทุกคนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีแกนนำนักเรียนยุวทูตการอ่านเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมซึ่งเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์เชิญชวน เพื่อน พี่และน้องๆ ในโรงเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนได้กำหนดการจัดกิจกรรมทุกวันพุธที่ ๓ ของเดือน ระหว่างเวลา ๐๗.๐๐ - ๐๘.๓๐ น. ในบริเวณถนนหน้าอาคารเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนธรรมชาติ ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ซึ่งส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและตามความสนใจของตนเองมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมสานสัมพันธ์แบ่งปันการอ่าน โรงเรียนได้พัฒนานักเรียนยุวทูตการอ่านโดยให้เข้ารับการอบรม เพื่อให้รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นยุวทูตการอ่านและได้เรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ในฐานต่างๆ เช่นฐานการแสดงละครหุ่น ฐานการทำนิทานแผ่นเดียว ฐานการทำสื่อการอ่าน เป็นต้น หลังจากผ่านการอบรมแล้วนักเรียนยุวทูตการอ่านจะเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์แบ่งปันการอ่านในสถานศึกษาอื่นๆ ซึ่งผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ นอกจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้พัฒนาทักษะทั้งทางด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน นักเรียนยุวทูตการอ่านยังได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและส่งผลให้เกิดภาคีเครือข่ายด้านการอ่านในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่คิดขึ้นมาใหม่

กิจกรรมปลูกฝังน้องรักเป็นนักอ่าน โดยพี่ๆ นักเรียนยุวทูตการอ่านจะทำหน้าที่ดูแลน้องในการทำกิจกรรมทั่วไปในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเรียนรู้ เช่นเชิญชวนน้องๆ เข้าห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ แนะนำน้องให้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ทุกกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยให้พี่ๆ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จับคู่กับน้องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. มีจำนวนยุวทูตเพิ่มขึ้น โดยปีการศึกษา ๒๕๕๖ มีจำนวน ๒๑๐ คน ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๑๔๐ คน มียุวทูตรวมทั้งหมด ๓๕๐ คน เป็นนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

๒. ยุวทูตการอ่านได้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น เกิดความสามัคคีทำงานเป็นหมู่คณะได้อย่างมีความสุข รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักการเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่า ความภาคภูมิใจในตนเองนำทักษะกระบวนการทำงานตลอดจนประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกเป็นผู้นำตามวิถีประชาธิปไตยเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน

๓. โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล ได้พัฒนาบรรยากาศให้เอื้อต่อการอ่านและเรียนรู้ เช่น บรรยากาศ ทางกายภาพ ภายในโรงเรียน ห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศอาเซียน ศูนย์การเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนถึงศูนย์การเรียนรู้ งานอาชีพต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองตลอดจนบุคคลในชุมชนได้เรียนรู้ตามความถนัดและสนใจ

๔. เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน จนทำให้ชุมชนเกิดเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ส่วนหน่วยงานภายนอกและเครือข่ายการอ่านในสถานศึกษาอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในโครงการได้สมัครเป็นภาคีเครือข่ายกับ โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล เช่น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี โรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต ๑ โรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๙ และโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งมั่นเอาใจใส่ในการพัฒนา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลโดยให้การสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมออำนวยความสะดวกแก่คณะทำงาน เพื่อให้งานทุกอย่างสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

๒. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษาต่างก็มีความรัก มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการสนองนโยบายของผู้บริหารเพื่อร่วมกันพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๓. นักเรียน ซึ่งนับว่ามีความสำคัญมากเนื่องจากโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี มีความเป็นประชาธิปไตย และยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา นักเรียนจึงเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง

๔. ชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญมีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรม ห้องสมุดโรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบลเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนใกล้เคียงได้เข้ามาค้นคว้า สืบค้นข้อมูล ข่าวสารความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์จากระบบข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์ที่หลากหลายเพียงพอต่อความต้องการโดยเปิดให้บริการทุกวันทั้งในและนอกเวลาราชการ นำความพึงพอใจสู่ชุมชนเป็นอย่างมากผลสะท้อนที่สถานศึกษาได้กลับคืนมา คือ ความร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจในการจัดกิจกรรมนำความรู้สู่ชุมชน กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ที่ทางโรงเรียนจัดจึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมาโดยตลอดจนทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีทุกกิจกรรม

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ และแนวทางแก้ไข

ภายในสถานศึกษาในเวลารว่างนักเรียนชอบเล่นมากกว่าอ่านหนังสือ

แนวทางแก้ไข คือจัดกิจกรรมกระตุ้นใจอย่างหลากหลาย เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมการประกวดต่างๆ เวียนตามฐานจากวันจันทร์ถึงวันศุกร์ กิจกรรมรายสัปดาห์ กิจกรรมรายเดือน โดยจัดให้มีของรางวัลมอบให้ นอกจากนี้ยังมีประกาศเกียรติคุณ และมีการนำผลงานจัดแสดงนิทรรศการให้เกิดความภูมิใจในตนเอง ทุกกิจกรรมจัดทำอย่างต่อเนื่อง

ภายนอกสถานศึกษา เนื่องจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน เป็นชุมชนแออัด คนในชุมชนขาดความสนใจในการอ่านเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา เพราะต้องทำงานแลกเงิน หาเช้ากินค่ำ

แนวทางแก้ไข โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเรียนรู้้อย่างหลากหลาย เช่น กิจกรรมนำความรู้สู่ชุมชน ดำเนินการโดยยุวทูตในชุมชนและยุวทูตภายในโรงเรียน จัดทำห้องสมุดเคลื่อนที่นำหนังสือส่งเสริมอาชีพต่างๆ ไปบริการถึงที่ จัดทำกิจกรรมครอบครัวอ่านบ้านอ่าน กิจกรรมปลูกฝังลูกรักเป็นนักอ่าน กิจกรรมเดินรณรงค์เชิญชวนอ่านหนังสือ กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจัดให้มีของรางวัลมอบให้ และประกาศเกียรติคุณ ทุกกิจกรรมจัดทำอย่างต่อเนื่อง

แผนงานและแนวทางดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในปีเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล ได้ดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในปีเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อเนื่องตลอดปี ๒๕๕๘ ด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้กิจกรรมอ่านเถิด...เด็กไทยอ่านถวาย เจ้าฟ้านักอ่านกิจกรรมน่านาสาระกิจกรรมคาราวานตัวหนอนสัญจร...เรียนรู้พันธกรรมพืชกิจกรรมถนนคนเรียน กิจกรรมสานสัมพันธ์แบ่งปันการอ่าน กิจกรรมครอบครัวอ่านบ้านอุ่น กิจกรรมปลูกฝังลูกรักเป็นนักอ่าน กิจกรรมปลูกฝังน้องรักเป็นนักอ่าน กิจกรรมนำความรู้สู่ชุมชน กิจกรรมเสริมปัญญาเวลาคอย กิจกรรมฐานสร้างสรรค์จินตถึงศุกร์ และกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาสารานุกรมไทย

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

“กิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายในสถานศึกษาทุกกิจกรรมล้วนส่งผลให้เกิดพัฒนาการด้านการอ่านและการเรียนรู้ให้กับนักเรียนจนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เห็นควรให้โรงเรียนจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง”

“กิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกสถานศึกษา กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเรียนรู้โดยให้นักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของคนในชุมชนและการให้ยุวทูตชุมชนมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรม เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างบุคคลในครอบครัวและโรงเรียนกับชุมชน”

รางวัลถ้วยพระราชทาน

โรงเรียนนารีนุกูล ๒ จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙

ที่อยู่ : โรงเรียนนารีนุกูล ๒ ถนนชยางกูร ตำบลหัวเรือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๔๕๒๐๐๕๘๘
เว็บไซต์ <https://th-th.facebook.com/librarynari2>

ข้อมูลพื้นฐานปีการศึกษา ๒๕๕๗

- จำนวนนักเรียน ๔๑๑ คน
- จำนวนครูปฏิบัติการสอน ๓๗ คน
- จำนวนยวทูตส่งเสริมการอ่าน ๑๓๐ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข โรงเรียนนารีนุกูล ๒ ได้ดำเนินการต่อเนื่องจากโครงการอ่านสร้างสุข ใน ๒ ปีที่ผ่านมา ซึ่งกิจกรรมที่เคยจัดในปีที่ผ่านมา และจัดต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันรวมถึงกิจกรรมที่จัดทำขึ้นมาใหม่ ได้แก่

กิจกรรมที่ดำเนินการภายในโรงเรียน

กิจกรรม Stars of knowledge เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านเกี่ยวกับสำนวนไทย จัดทำคทาหมายเลขดาวและนำ ซีดีที่ใช้แล้ว ด้านหนึ่งติดหมายเลขที่ตรงกับหมายเลขดาว อีกด้านหนึ่งวาดภาพสำนวนไทยให้นักเรียนอ่านใบความรู้ จับคทาหมายเลขดาว จับซีดีดาวที่หมายเลขตรงกับคทาดาว แล้วทายภาพสำนวนไทยพร้อมบอกความหมายสำนวนไทย

กิจกรรมที่ดำเนินการภายนอกโรงเรียน

กิจกรรม คาราวานตัวหนอน สัญจรสร้างสุข เป็นการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ของยวทูตส่งเสริมการอ่าน ให้ทราบถึงหน้าที่ดูแลโรงเรียนเครือข่ายให้สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังจัดกิจกรรมในชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการอ่านเพิ่มขึ้นด้วย

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบความสำเร็จ

กิจกรรมเข้าค่ายหนังสือเล่มเล็ก เป็นการจัดกิจกรรมโดยงาน ห้องสมุดร่วมกับฝ่ายวิชาการและกลุ่มสาระต่างๆ จัดเข้าค่ายหนังสือ เล่มเล็กทั้งโรงเรียน มีการจัดทำหนังสือเล่มเล็กในทุกรายวิชา โดยมีครูผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ร่วมกันดูแล และมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ คอยเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำและดูแลการจัดทำภายใต้ การดูแลของครูอีกทอดหนึ่ง

กิจกรรมเข้าค่ายเยาวชนคนรักหนังสือ เป็นการจัดกิจกรรม เข้าค่ายอบรมยุวทูตส่งเสริมการอ่านที่มาจากห้องเรียนต่างๆ เพื่อปลูกฝังส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ให้กับยุวทูตส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

กิจกรรม Stars of knowledge เป็นการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านเกี่ยวกับสำนวนไทย จัดทำ คทาหมายเลขดาว และนำซีดีที่ใช้แล้ว ด้านหนึ่งติดหมายเลขที่ตรงกับหมายเลขดาว อีกด้านหนึ่งวาดภาพสำนวนไทย นักเรียนอ่านใบความรู้ จับคทาหมายเลขดาว จับซีดีดาวที่หมายเลขตรงกับคทาดาว แล้วทายภาพสำนวนไทย พร้อมบอกความหมายสำนวนไทย

กิจกรรมหนังสือดี ที่หนูรัก เป็นการจัดกิจกรรมโดยขอรับ บริจาคหนังสือดีๆ จากนักเรียนและครู นำหนังสือที่ได้รับบริจาค มาจัดนิทรรศการให้นักเรียนแนะนำหนังสือดีที่หนูรัก โดยบอก ชื่อหนังสือ ผู้แต่ง เนื้อเรื่อง โดยย่อ ประโยชน์ที่ได้จากหนังสือ และเชิญชวน เพื่อนๆ อ่านหนังสือ

กิจกรรมกระเป๋าหนังสือสู่ชุมชน เป็นการจัดกิจกรรมโดยยุวทูตส่งเสริมการอ่านนำหนังสือออกไปให้บริการตามจุดต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นหนังสือที่คนในชุมชนสนใจ และตรงความต้องการหากต้องการ หนังสือเพิ่มเติมก็สามารถแจ้งแก่ยุวทูตส่งเสริมการอ่านได้ จะได้นำไป บริการในครั้งต่อไป

กิจกรรมที่คิดขึ้นมาใหม่

กิจกรรมตามรอยอักษรา เจ้าฟ้านักอ่าน เป็นการจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนและเด็กๆ ในชุมชนหันมาสนใจ บทพระราชนิพนธ์ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยใช้เกมทายคำใบ้บทพระราชนิพนธ์

กิจกรรมเพาะกล้านักอ่าน เป็นกิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนก่อน วัยเรียน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนักเรียนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียน เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน อีกทั้งทำความเข้าใจ กับผู้ปกครองเรื่องความสำคัญของการอ่านเพื่อให้ผู้ปกครอง สนับสนุนส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กก่อนวัยเรียน

กิจกรรม Books Delivery เป็นกิจกรรมที่งานห้องสมุด จะไปจัดมุมหนังสือไว้ที่ วัด (หอฉัน), บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ, องค์การบริหารส่วนตำบล, สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เพื่อให้บุคคลที่มาใช้บริการในชุมชนนั้นได้ใช้ประโยชน์ โดยคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสม และเปลี่ยนหนังสือ ทุกสองสัปดาห์

Sound of Knowledge (เสียงจากหนังสือ) ยุวทูตส่งเสริม การอ่านจะจัดกิจกรรมเสียงตามสายเพื่อแนะนำหนังสือ และเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่น่าสนใจผ่านทางสถานีวิทยุในหมู่บ้าน (ทุกหมู่บ้านจะมีหอกระจายข่าว)

กิจกรรมหน้าต่างแห่งปัญญา เป็นการจัดกิจกรรม ตอบปัญหาจากหน้าต่างบานใหญ่ สีสันสะดุดตา ประกอบไปด้วยกลุ่มสาระต่างๆ ใช้ตอบปัญหา แยกระดับ หากเป็นในโรงเรียนจะแยกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย หากใช้นอกโรงเรียน จะนำไปใช้ กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑ ผู้เรียนที่สมัครเข้าเป็นยุวบรรณารักษ์และยุวทูตส่งเสริมการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โดดเด่น คือ เรื่องจิตอาสา มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เสียสละ กล้าคิดและทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

๒ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพและสามารถชนะการแข่งขันระดับชาติ ดังนี้

- รางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง การแข่งขันยุวบรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่านระดับชาติ ม.ต้น ปี ๒๕๕๗
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ การแข่งขันยุวบรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่านระดับชาติ ม.ปลาย ปี ๒๕๕๗
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ การแข่งขันหนังสือเล่มเล็ก ระดับชาติ ม.ต้น ปี ๒๕๕๗
- รางวัลเหรียญทอง การแข่งขันหนังสือเล่มเล็ก ระดับชาติ ม.ปลาย ปี ๒๕๕๗

๓ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

๔ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเห็นความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านมากขึ้น ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และยั่งยืน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

- ๑ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน
- ๒ ความทุ่มเทแรงกาย แรงใจของครูบรรณารักษ์ ยุวบรรณารักษ์ และยุวทูตส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- ๓ การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในโรงเรียน
- ๔ ความร่วมมืออันดีระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน
- ๕ การได้รับแรงสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ได้แก่
  - โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
  - โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙
  - สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
  - วัด
  - องค์การบริหารส่วนตำบล
  - หน่วยงานจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.)
  - หน่วยงานจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
- ๖ มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ทั้งในโรงเรียน และในชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงการให้บริการและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเป็นประจำ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

ปัญหา : ครูและนักเรียนต่างมีภาระเรื่องการเรียนและการสอน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนอกโรงเรียนได้บ่อยตามที่ต้องการ

การแก้ปัญหา : ครู และนักเรียนจะทำหน้าที่เป็นแกนนำ ในการสร้างยุวทูตส่งเสริมการอ่านนอกโรงเรียน ให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้เช่นเดียวกัน และให้บริการยืมหนังสือจากห้องสมุดไปใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมกระเปาะหนังสือสู่ชุมชน รวมถึงสนับสนุนการสอนจัดทำสื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น การสอนนักศึกษา กศน. ทำหนังสือเล่มเล็ก เป็นต้น

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

โรงเรียนนารีนุกูล ๒ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านลงสู่ชุมชนอย่างหลากหลายตามความต้องการและความเหมาะสมกับเพศและวัย กิจกรรมหนึ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วและได้รับคำชื่นชมจากคนในชุมชนเป็นอย่างมาก คือ กิจกรรม “เพาะกล้านักอ่าน” ซึ่งจัดให้กับ น้องๆ ก่อนวัยเรียน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบลหัวเรือ และจากการที่ผู้ปกครองเองได้มีโอกาสร่วมทำกิจกรรม ต่างก็แสดงความชื่นชมต่อแนวคิดการจัดกิจกรรมนี้ เพราะทำให้น้องๆ ในศูนย์ฯ มีความสุข และยังเป็นการช่วยเสริมสร้างจินตนาการและพัฒนาการด้านการเรียนรู้ให้กับน้องๆ ได้เป็นอย่างดี

แผนงานและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในปีเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา

โรงเรียนนารีนุกูล ๒ มุ่งหวังที่จะปฏิบัติเพิ่มเติมต่อไปเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้แก่

๑. จัดบรรยากาศของห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มากขึ้น
๒. จัดซื้อจัดหาหนังสือดีที่นำมาอ่านมาให้บริการ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือที่พระองค์ท่านทรงพระราชนิพนธ์)

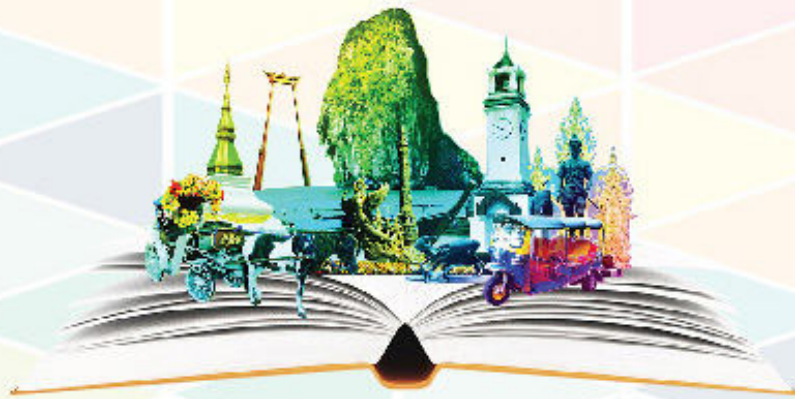

๓. จัดทำมุมหนังสือในชุมชนเพิ่มขึ้น
๔. จัดหาสื่อใหม่ๆ ที่น่าสนใจมาให้นักเรียนใช้บริการ
๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ
๖. ขยายจำนวนยุวทูตการอ่านให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมากขึ้น
๗. ร่วมมือกับบุคลากรในแต่ละกลุ่มสาระจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพิ่มขึ้น
๘. ส่งเสริมให้ยุวทูตการอ่านได้มีโอกาสออกสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง
๙. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางโรงเรียนในการจัดซื้อสื่อไอที เพื่อให้บริการแก่นักเรียน และบุคลากร
๑๐. พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดต้นแบบของแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยสร้างสรรค์และมีชีวิตชีวาใน ลักษณะห้องสมุด ๓ ดี คือ หนังสือดีบรรยากาศดี บรรณารักษ์และกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านดีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาเด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สังกัด สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑

โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลพื้นฐานปีการศึกษา ๒๕๕๗

โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) เครือข่ายที่ ๒๐ สำนักงานเขตดอนเมือง

โทรศัพท์ ๐ - ๒๕๖๕ - ๒๕๒๕ โทรสาร ๐ - ๒๕๖๕ - ๒๕๒๕ ต่อ ๑๐๑

จำนวนยุวทูตทั้งหมด ๓๓๐ คน

จำนวนยุวทูตที่เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๖๖ คน

จำนวนยุวทูตที่เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๒๖๔ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมยุวทูตส่งเสริมการอ่านสู่ชุมชน ยุวทูตของโรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) ได้นำความรู้จากการอบรมมาขยายผล สร้างเครือข่ายเพิ่มขึ้น โดยคัดเลือกนักเรียนผู้นำห้องเรียนละ ๑ คน และเครือข่ายอีก ๔ คน ทำหน้าที่เป็นยุวทูตส่งเสริมการอ่านภายในโรงเรียน และยุวทูตส่วนหนึ่งไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชุมชน บ้านพักคนชรา ศูนย์เด็กเล็ก และวัด ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง โดยมีครูและเครือข่ายผู้ปกครองช่วยประสานงานและร่วมกิจกรรมในช่วงวันหยุดด้วยกัน กิจกรรมที่ยุวทูตทำ เช่น การเล่นดนตรีไทย การแสดง One book one play เล่านิทาน ทายปัญหา เล่นเกมการอ่าน พับกระดาษ วาดภาพระบายสีจากเรื่องที่อ่าน อ่านหนังสือให้คนชราฟัง เป็นต้น

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมเรียนรู้ที่บ้านผ่านครอบครัวแรก เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เริ่มจากภายในครอบครัวก่อน แล้วจึงค่อยๆ ขยายผลออกสู่ชุมชน การดำเนินงานประกอบด้วยกิจกรรมย่อยๆ ได้แก่ กิจกรรมล้อมรักในบ้านด้วยนิทานพระราชานุญาตด้วยปริศนาคำทาย วาดวาดลายเคลื่อนย้ายลีลา พัฒนาไอคิวลูกสร้างสุข ด้วยเกม เปิดโลกเปิดเล่มเติมเต็มในบ้าน พัฒนาการอ่านด้วยจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และ IT ก้าวหน้าเสริมปัญญาอ่านสร้างสุข

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรมเรียนรู้ที่บ้านผ่านครอบครัวแรก เป็นกิจกรรมเด่นที่ส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานสำคัญในการดูแลบุตรหลาน โดยมีคุณพ่อคุณแม่เป็นครอบครัวแรกที่สอนเด็กให้เรียนรู้การอ่าน และต่อยอดจากโรงเรียนขยายผลสู่ชุมชน ซึ่งเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชนให้ดียิ่งขึ้น โดยการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกัน เช่น การอ่านหนังสือร่วมกัน ช่วยกันตอบปัญหาจากเรื่องที่อ่าน แสดงบทบาทสมมติ เล่นเกมการอ่าน ทำหนังสือเล่มเล็ก ค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตร่วมกัน เป็นต้น ทุกคนในครอบครัวมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างให้กับครอบครัวอื่นๆ ได้ และขยายผลเป็นชุมชนการอ่านที่เข้มแข็งต่อไป

กิจกรรมยวทูตส่งเสริมการอ่านสู่ชุมชน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนยังคงดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนดีมีจิตอาสา มาร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากในการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หากนักเรียนอ่านหนังสือได้คล่องจะทำให้ประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีตามไปด้วย สามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยมีการรับสมัครและคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำทางด้านการอ่านมาทำหน้าที่นำร่องๆ และเพื่อนๆ ปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ สนใจ กระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยทำให้เพื่อนและน้องสามารถอ่านหนังสือได้ อ่านคล่องขึ้น รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน วัดและบ้านได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมใจสบายผ่อนคลายด้วยการอ่าน เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ริเริ่มขึ้นใหม่ โดยการรับสมัครนักเรียนที่อ่านหนังสือได้ดี มีจิตอาสาอ่านหนังสือให้กับผู้ป่วย เด็ก ผู้ใหญ่ คนชรา และคนพิการฟังในวันหยุด โดยมุ่งหวังให้นักเรียนรู้จักการให้ในเรื่องการอ่านอย่างมีคุณค่า และรับอย่างมีศักดิ์ศรี เป็นการสร้างความสุขและให้กำลังใจกับผู้ป่วย เด็ก ผู้ใหญ่ คนชรา คนพิการในชุมชนใกล้เคียงอีกกลุ่มหนึ่ง

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. ยุวทูตส่งเสริมการอ่านมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทุกคนมีเครือข่ายในห้องเรียน มีการขยายผลทำกิจกรรมสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ยุวทูตการอ่านเข้าร่วมการแข่งขันรายการเวทีคนเก่ง “ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑” ได้รับรางวัลชนะเลิศ ทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์การอ่านและร่วมกิจกรรมจิตอาสาเพื่อโรงเรียน และชุมชนเพิ่มจำนวนขึ้นตามลำดับ

๒. เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรภาคธุรกิจทุกหน่วยงาน ให้ความร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรมด้วยดีตลอดมา โดยร่วมกันจัดกิจกรรม ห้องเรียนพ่อแม่ กิจกรรมครอบครัวเป็นฐานสร้างบ้านอ่านสร้างสุข ครูมีการพัฒนากิจกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ ร่วมมือกับ ประธานชุมชน ออกค่ายการอ่านอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้ร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น และการอ่านเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญ ในชีวิตประจำวันของทุกคน

๓. โรงเรียนได้มีมาตรการส่งเสริมการอ่าน และจัดหาสื่อที่มีสาระความรู้อย่างหลากหลาย สามารถให้ความรู้แก่ ครูและผู้ปกครอง มีการขยายผลและเผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนได้รับคัดเลือก เป็นโรงเรียนแกนนำการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายที่ ๒๐ นอกจากนี้ จำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง ลดลงอย่างต่อเนื่อง ผลสัมฤทธิ์ ด้านการเรียนสูงขึ้น

๔. โรงเรียนได้ร่วมมือกับชุมชนใกล้เคียง ๑๑ ชุมชน พัฒนาเป็นชุมชนแกนนำรักการอ่าน และได้ทำกิจกรรม ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ในเขตตอนเมือง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียนในเขตตอนเมืองให้เป็นศูนย์ ซึ่งได้จัดทำหนังสือเสริมเพื่อแก้ปัญหาการอ่าน พร้อมส่งเสริมนักเรียนในเขตให้มีส่วนร่วมการอ่านจับใจความ มีการจัดประกวดภายในเขต ส่งผลให้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเข้มแข็งขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ สนับสนุนงบประมาณ การขยายผลไปยังโรงเรียนในเขตตอนเมืองและชุมชนใกล้เคียง

๒. ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนด “การส่งเสริมการอ่าน” เป็นนโยบายหลักของสถานศึกษาที่ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ มีการประชุมวางแผน ประสานงาน ติดตามการดำเนินงาน หาแนวทางแก้ไขปัญหาและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๓. คณะครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ ร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืน จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการอ่านและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

๔. โรงเรียนมีการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนและชุมชนก่อนเพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาวางแผนการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

โรงเรียนได้ดำเนินงานโครงการนี้ โดยการขยายผลสู่ชุมชน ที่ผ่านมาประสบปัญหาในเรื่องของเวลาในการจัดกิจกรรม เนื่องจากนักเรียนต้องเรียนหนังสือในวันเปิดเรียนปกติ ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ สู่ชุมชนในวันธรรมดาได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงแก้ปัญหาโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสู่ชุมชนในวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์เป็นส่วนใหญ่ โดยประสานงานกับประธานชุมชนและเครือข่ายผู้ปกครอง

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

จากการสังเกต สอบถามปากเปล่า และประเมินผลจากการตอบแบบสอบถามของยุวทูตส่งเสริมการอ่าน ผู้นำชุมชน ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมแล้ว สรุปได้ว่า ยุวทูตส่งเสริมการอ่าน มีความสนใจ ยินดี เต็มใจ ภาคภูมิใจ และสนุกสนานในการทำหน้าที่ผู้นำการอ่าน รู้จักเสียสละ ใช้เวลาว่างในการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม ทำให้นักเรียนอ่านและเขียนภาษาไทยได้ถูกต้องมากขึ้น นักเรียนที่อ่านไม่ออกและไม่คล่องลดน้อยลง ผู้นำชุมชน ยินดีให้ความร่วมมือและช่วยประสานงานกับสมาชิกในชุมชน พร้อมจัดสถานที่และให้การต้อนรับอย่างดีเยี่ยม ทำให้ชุมชน วัด และครอบครัวสามารถเป็นฐานและก่อให้เกิดเยาวชนอ่านสร้างสุขมากขึ้น นอกจากนี้ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างชื่นชมในความสามารถของยุวทูตและต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมดีๆ อย่างนี้อีก ชุมชนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒

โรงเรียนมัธยมปทุมทวารวดี สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนมัธยมปทุมทวารวดี

ที่อยู่ ๒๙ ซอยศาลาธรรมสพน์ ๕๘ แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐

หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๔๔๑-๕๑๖ เว็บไซต์ www.mpn.ac.th

ปัจจุบันเปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง มัธยมศึกษาปีที่ ๖

ในปี ๒๕๕๘ มีจำนวนยุวทูตจำนวน ๘๗ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน ๘ กลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการตลอดปีการศึกษาเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา ๒ ปี ดำเนินการในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา กิจกรรมนอกเวลาเรียน กิจกรรมหน้าเสาธงในแต่ละวัน รวมทั้งกิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ ซึ่งได้รับความสนใจจากนักเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุขสนุกกับการร่วมกิจกรรมและรักการอ่านมากขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยได้แก่

- หมอภาษาพัฒนาเยาวชน (ภาษาไทย)
- อ่านคณิต คิดสนุก (คณิตศาสตร์)
- ชยันอ่านอาหารสมอง (วิทยาศาสตร์)
- หนังสือเล่มเล็ก (สังคมศึกษาฯ)
- อ่านดีชีวีมีสุข (สุขศึกษาและพลศึกษา)
- Word Bank (ภาษาต่างประเทศ)
- จินตนาการภาพวาดจากการอ่าน (ศิลปะ)
- อ่านผ่าน Internet (การงานอาชีพและเทคโนโลยี)

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมตลาดนัดรักการอ่านสร้างสุขสู่ชุมชน เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน ด้วยการสำรวจสภาพการอ่านในชุมชน ความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น โดยเน้นให้นักเรียนซึ่งเป็นยุวทูตการอ่าน มีจิตอาสาและร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแบบบูรณาการผ่าน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ๑ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบไปด้วยร้านส่งเสริมการอ่านดังนี้

กลุ่มสาระฯ ภาษาไทย กิจกรรม ละครเวที ทัศนาคำทาย, กลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์ กิจกรรมอ่านคณิตพีชิตผืน, กลุ่มสาระฯ วิทยาศาสตร์ กิจกรรมอาหารสมองจากโรงเรียนสู่บ้าน, กลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมพุทธศาสนสุภาษิตสอนใจ, กลุ่มสาระฯ สุขศึกษาและพลศึกษา กิจกรรมอ่านให้จำนำไปโซว์, กลุ่มสาระฯ ศิลปะ กิจกรรมเวทีสัญจรคืนความสุขสู่ชุมชน, กลุ่มสาระฯ การงานอาชีพและเทคโนโลยี กิจกรรมสมุนไพรรักษาโรค, กลุ่มสาระฯ ภาษาต่างประเทศ กิจกรรมอ่านดีมีรางวัล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแนะแนว กิจกรรมคำใบ้ทายภาษา

ทั้งนี้การจัดร้านขายกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้าร่วมกิจกรรมตามร้านต่างๆ โดยจะจัดเดือนละ ๑ ครั้ง ใช้สถานที่หน้าชุมชน หน้าวัด และบริเวณหน้าโรงเรียน ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรมหนังสือเล่มโปรดจากครูให้หนูอ่าน เป็นกิจกรรมเด่นที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมและเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน ด้วยการแนะนำหนังสือเล่มโปรด คนละ ๑ เล่ม ต่อภาคเรียน พร้อมกับคัดเลือกเรื่องราว นิทาน เรื่องสั้น บทความ สารคดี กวีนิพนธ์ หรือเกร็ดความรู้ต่างๆ จากหนังสือ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ ให้ความรู้ ข้อคิด ความบันเทิง หรือ จรรโลงใจ เหมาะสมกับนักเรียน คนละ ๕ เรื่อง นำมาจัดทำสำเนาใส่กระเป่าหมุนเวียนขึ้นไปให้นักเรียนได้อ่านทุกวันในช่วงเช้า เวลา ๐๘.๓๐ น. - ๐๙.๐๐ น. ในช่วงกิจกรรมหยุดทุกงานอ่านทุกคน ซึ่งทำให้นักเรียนได้อ่านหนังสือที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรได้คัดสรรมา ซึ่งนักเรียนสามารถอ่านและจดบันทึกการอ่านได้ทันภายในระยะเวลาอันสั้นเพียงวันละ ๓๐ นาที

กิจกรรมค่ายพี่น้องชวนกันรักการอ่าน เป็นกิจกรรมเดิมที่โรงเรียนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบค่ายรักการอ่าน มีฐานกิจกรรมต่างๆ ที่ยุวทูต วิทยากรพี่เลี้ยงมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๕ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ได้เข้าร่วมกิจกรรม ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ได้ทั้งความรู้ ความสนุกสนาน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพี่กับน้อง

กิจกรรมยอดนักอ่าน เป็นกิจกรรมที่คิดขึ้นใหม่ ภายใต้แนวความคิด ให้ยุวทูตการอ่านของโรงเรียนในแต่ละระดับชั้น เป็นทูตการอ่าน จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านครอบครัวในชุมชนของตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างในการกระตุ้นการอ่านระดับครอบครัว ขยายผลสู่ชุมชนครอบครัวอื่นโดยรอบ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งร่องรอยการเก็บคะแนนยอดนักอ่านตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยโรงเรียนให้การสนับสนุนให้ยุวทูตการอ่านซึ่งสมัครเข้าร่วมประกวดยอดนักอ่านและนักเรียนทั่วไป ยืมหนังสือห้องสมุดไปให้บุคคลต่างๆ ในครอบครัว ชุมชน ได้อ่านตามความต้องการของชุมชน นักเรียนเป็นแบบอย่างการเข้าใช้ห้องสมุด การจดบันทึกการอ่าน การสร้างเครือข่ายการอ่าน และเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอื่นๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. แกนนายครูผู้ดูแลการอ่านของโรงเรียน ๒ คน ที่ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้ต่อยอดและขยายผลเพิ่มจำนวนครูผู้ดูแลการอ่านในแต่ละห้องเรียน โดยเป็นครูผู้ดูแลที่ได้รับการคัดเลือกจากเพื่อนๆ ครูที่ปรึกษา ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเป็นครูผู้ดูแลที่อาสาสมัครด้วยความสนใจมีนิสัยรักการอ่านมาร่วมเป็นครูผู้ดูแลของโรงเรียนในการสร้างเครือข่ายการอ่านในโรงเรียนและชุมชน โดยรอบ ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ มีครูผู้ดูแลการอ่านที่เกิดขึ้นใหม่รวมทั้งสิ้น ๘๕ คน นักเรียนที่เป็นครูผู้ดูแล มีภาวะความเป็นผู้นำ มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งในโรงเรียน และชุมชน มีนิสัยรักการอ่าน มีความภาคภูมิใจในตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ดี

๒. นักเรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่านเพิ่มมากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการอ่าน สามารถแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม นักเรียนหลายคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้ปกครองให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เห็นความสำคัญของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับบุตรหลาน ส่งผลให้ครูและบุคลากรของโรงเรียน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน และชุมชน เป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน และส่งผลให้ชุมชนและโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๓. ห้องสมุดของโรงเรียนได้รับการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้ได้มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา รองรับการใช้บริการของนักเรียน และชุมชน นอกจากนี้ได้ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบของโรงเรียนให้มีความสะอาด บรรยากาศวิชาการส่งเสริมการอ่าน เพิ่มจำนวนศาลาทรงไทยเพื่อให้บริการนักเรียน ผู้ปกครอง ส่งเสริมให้แต่ละห้องเรียนจัดป้ายนิเทศส่งเสริมการอ่าน ตามโอกาสและวันสำคัญต่างๆ

๔. ชุมชนเริ่มมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการอ่าน มีความสนใจ และกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น มีเวลาทำกิจกรรมการอ่านร่วมกันในครอบครัว ลดปัญหาเด็กติดเกม ทะเลาะวิวาท และปัญหายาเสพติด

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เป็นที่ปรึกษาช่วยประสานงาน และติดตามประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินการกิจกรรมต่างๆ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

๒. โรงเรียนมีความพร้อมด้านสถานที่ มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม เหมาะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ของผู้เรียนและชุมชน เช่น มีศาลาทรงไทยรองรับการพักผ่อนและอ่านหนังสือสำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง ที่มาติดต่อราชการหรือมารอรับนักเรียน มีโต๊ะปูนหินอ่อนตามร่มไม้รอบๆ สนามกีฬา มีหอประชุมอาคารพลศึกษา มีห้องประชุมอาคารเรียนหลังใหม่ขนาดใหญ่ และลานกิจกรรมต่างๆ

๓. ห้องสมุดโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ขนาดใหญ่ ที่สามารถรองรับนักเรียน ผู้ปกครองในชุมชน เข้าใช้บริการ พร้อมทั้งมีระบบบริหารงานห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ โดยใช้ ระบบ E-Library ในการให้บริการจอง ยืม-คืน หนังสือ สื่อวัสดุต่างๆ ให้บริการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทั้งคณะครู บุคลากร นักเรียนและชุมชน

๔. ชุมชนรอบๆ โรงเรียน โดยเฉพาะชุมชนวัดบูรณาวาส ซึ่งเป็นชุมชนวิถีพุทธ มีประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับโรงเรียน ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในโรงเรียน และชุมชน

๕. ครู บุคลากร และนักเรียน ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และในชุมชน โดยมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้

๖. มีเครือข่ายในการพัฒนาการอ่านอย่างหลากหลาย ประกอบด้วย ชุมชนต่างๆ ผู้ปกครอง วัดปุณณวาส โรงเรียน วัดปุณณวาส ศูนย์สาธารณสุข ๖๗ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณวาส ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ชมรมต่างๆ ในชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

โรงเรียนมีภารกิจงานอื่นแทรกซ้อน และชุมชนยังไม่เข้าใจถึงการส่งเสริมการอ่านอย่างแท้จริง แนวทางการแก้ปัญหาคือ

๑. กำหนดงานเพื่อการส่งเสริมการอ่านและมอบหมายบุคลากรรับผิดชอบโดยปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และชัดเจน มุ่งเน้นให้ครอบครัวและชุมชนให้ทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน

๒. ยุวทูตและเครือข่ายยุวทูตร่วมรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการอ่านโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

การปลูกฝังสร้างความตระหนัก และความเข้าใจให้ผู้ปกครองทุกท่านสามารถกระตุ้นให้นักเรียนอ่านหนังสือได้ ตั้งแต่เด็กยังไม่เข้าโรงเรียน โดยการอ่านหนังสือให้ฟัง ให้ดูรูปในหนังสือแล้วจินตนาการจากการดูภาพในหนังสือ หรือสื่ออื่นๆ จะให้เด็กรักหนังสือและเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก มีนิสัยรักการอ่านอย่างถาวร อ่านอย่างมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลินกับการอ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริง

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

“ดิฉันรู้สึกดีใจและภาคภูมิใจมากที่สุดที่ได้รับคัดเลือกเป็นแกนนำยุวทูตการอ่าน เข้ารับการอบรม แล้วนำความรู้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ มาขยายผลในโรงเรียน จากการทำหน้าที่ยุวทูตพบว่า ดิฉันกล้าแสดงออกมีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สามารถสร้างเครือข่ายรักการอ่านได้ และทำให้เพื่อนๆ ในเครือข่าย มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งทำให้อ่านหนังสือได้คล่องขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น รู้จักแยกเวลา ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือแทนการเล่น”

เด็กหญิงศิริกัญญา กัณฑ์มา

แกนนำยุวทูตการอ่าน

“ในฐานะประธานชุมชนวัดปุณณวาส และดูแลศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนซึ่งร่วมกับเครือข่าย ได้จัดกิจกรรมครอบครัววิถีพุทธ ทุกวันอาทิตย์ ในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ เช่น การสวดมนต์ การอ่าน เกม ศิลปะ โดยมุ่งเน้นให้ครอบครัว ได้มีกิจกรรมร่วมกัน ผลที่เกิดขึ้นพบว่า มีเด็กๆ ผู้ปกครอง ในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น มีปัญหาเด็กติดเกมน้อยลง ปัญหาทะเลาะวิวาทน้อยลง ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนดีขึ้น ผู้ปกครองหลายคนเริ่มเห็นความสำคัญของการอ่าน ต้องบอกว่างานนี้เหนื่อยแต่ผลที่ออกมาก็คุ้มค่า”

นางอารีย์ แก้วดี

ประธานชุมชนวัดปุณณวาส

รางวัลชมเชย

โรงเรียนบ้านบัวมล (เจริญราษฎร์อุทิศ) สำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนบ้านบัวมล (เจริญราษฎร์อุทิศ) เดิมชื่อโรงเรียนท่าแร่ (เจริญราษฎร์อุทิศ)

ตั้งอยู่เลขที่ ๕๙/๑ หมู่ที่ ๒ ถนนสุขาภิบาล ๕ แขวงท่าแร่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๒๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๑๙-๘๘๒๕, ๐๒-๙๔๙๘๘๘๓ โทรสาร ๐-๒๕๑๙-๘๘๒๕, ๐๒-๙๔๙๘๘๘๓

เว็บไซต์โรงเรียน <http://school.bangkok.go.th/banbuamon>

FaceBook : มิตรภาพในรั้วบัวมล

ปัจจุบันเปิดสอนระดับชั้นอนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ ๖

จำนวนยุวทูตทั้งหมดจำนวน ๗๒ คน

จำนวนยุวทูตที่เพิ่มในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓๐ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมครอบครัวรักการอ่าน ดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗ ในปัจจุบันมีครอบครัวที่ร่วมกิจกรรมจำนวน ๙๖ % ซึ่งทางโรงเรียนตั้งเป้าหมายอยู่ที่ ๑๐๐ % มีขั้นตอน และวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ประชุมวางแผน จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการ
๒. ทำหนังสือประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ และจัดทำใบสมัครเข้าร่วมโครงการ
๓. ประชุมผู้ปกครองเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
๔. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมให้จัดมุมหนังสือภายในบ้าน จัดกิจกรรมอ่านหนังสือร่วมกันภายในครอบครัว เขียนเล่าเรื่องราวกิจกรรมที่จัดพร้อมภาพถ่ายประกอบ
๕. นัดหมายวันเวลาเพื่อตรวจเยี่ยมและประเมินผลกิจกรรมให้ช่วงระยะเวลาเดือน กันยายนและมกราคม ของทุกปีการศึกษา
๖. ครูประจำชั้นสัมภาษณ์นักเรียนถึงจำนวนหนังสือและกิจกรรมที่ดำเนินการภายในบ้าน
๗. ครูประจำชั้นรวบรวมรูปถ่ายของทุกครอบครัวจัดทำเอกสารเป็นรายชั้นส่งผู้อำนวยการ
๘. จัดทำเกียรติบัตรให้กับครอบครัวรักการอ่านดีเด่น และรางวัลที่ ๒, ๓ และชมเชย ๕ รางวัลของแต่ละสายชั้น โดยมอบให้ในวันรวมใจจามจุรีของแต่ละปีการศึกษา
๙. สรุปกิจกรรมประเมินผล จัดทำรูปเล่ม

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน ได้ดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗ มีขั้นตอนและวิธีดำเนินงานดังนี้

๑. ประชุมวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน/กิจกรรม และจัดทำคำสั่ง
๒. จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยทางโรงเรียนได้วางแผนในการจัดห้องสมุดให้กับทางวัด ได้แก่ วัดโคก จำหลัก ซึ่งเป็นวัดประจำโรงเรียน และวัดพรพระร่วงประสิทธิ์ ซึ่งเป็นวัดอยู่ใกล้โรงเรียน

๓. ชุมชนที่โรงเรียนเข้าดำเนินงานได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตบางเขน ในการออกเขต เคลื่อนที่ได้แก่ ชุมชนถนนมิตร ชุมชนวัดไตรรัตนาราม และชุมชนแดนทอง
๔. ในการดำเนินงาน คณะกรรมการห้องสมุดโดยครูบรรณารักษ์และชมรมบรรณารักษ์ ได้คัดเลือก หนังสือไว้บริการหลากหลายทั้งของเด็กและผู้ใหญ่พร้อมชั้นหนังสือ โต๊ะเก้าอี้ ที่จะต้องไปจัดไว้บริการให้ชุมชนได้เข้ามาอ่านหนังสือ
๕. ผู้ที่เข้ามาใช้บริการจะต้องลงทะเบียนการอ่านไว้ทุกครั้ง ซึ่งเป็นการเก็บสถิติการอ่านไว้ทุกพื้นที่
๖. มีการแนะนำหนังสือน่าอ่านโดยสมาชิก อสร. และมีการออกร้านจำหน่ายหนังสือที่น่าอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน ในชุมชน
๘. สรุปและรายงานจัดทำรูปเล่มเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมต่อผู้บริหาร

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรมชั้นหนังสือสู่ประตูบ้าน ซึ่งเป็นกิจกรรมเด่นของโรงเรียน

กิจกรรมค่ายรักการอ่าน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมเล่าไป พบไป เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนได้ริเริ่มขึ้นมาใหม่

กิจกรรมชั้นหนังสือสู่ประตูบ้าน

กิจกรรมค่ายรักการอ่าน

กิจกรรมเล่าไป พบไป

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. ยุวทูต/ทูตการอ่าน มีทักษะในการจัดการและการดำเนินกิจกรรม, มีทักษะการทำงานเป็นทีม, สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ, มีจิตอาสาและมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการอ่าน รวมถึงการได้รับเกียรติบัตร “ยุวทูตดีเด่น” จากสำนักงานเขตบางเขน

๒. นักเรียน : มีความกล้าแสดงออก มีทักษะการนำเสนอ การแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน, สร้างผลงานที่มีคุณภาพและมีความคิดสร้างสรรค์, นักเรียนเข้าร้านหนังสือ และสามารถซื้อหนังสือด้วยตนเอง, นักเรียนมีการบันทึกรัก

การอ่านอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง รวมถึงผลการทดสอบการอ่านของนักเรียน ป.๒ ได้เป็นอันดับ ๑ ของสำนักงานเขตบางเขน

๓. ผู้ปกครอง : ให้การสนับสนุนการส่งเสริมการอ่าน โดยจัดมุมรักการอ่านเป็นการสร้าง สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้าน, พ่อแม่อ่านหนังสือ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน, การซื้อหนังสือให้ลูกอ่าน และพ่อแม่ใช้เวลาประมาณ ๒๐ นาที/วัน ในการอ่านหนังสือกับลูก

๔. ครู : มีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการส่งเสริมการอ่าน, ครูเป็นตัวอย่างในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก, ครูมีการพัฒนาการจัดกิจกรรม ด้านการอ่านให้มีความหลากหลาย ขึ้น และสามารถผลิตสื่อในการส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย, ครูมีการบันทึกการอ่านอย่างต่อเนื่อง และการได้รับเกียรติบัตร “ครูแกนนำดีเด่น” จำนวน ๕ คน จากสำนักงานเขตบางเขน

๕. ชุมชน : ได้สร้างพฤติกรรมการเล่นแบบ พ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟัง, ผู้ใหญ่ พ่อแม่ อ่านหนังสือเป็นกิจวัตรประจำวัน, ชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานเป็นอย่างดีในการเป็นกรรมการเครือข่ายการส่งเสริมการอ่าน และร่วมจัดกิจกรรมและประสานความร่วมมือกับคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ออกไปเล่นนอกบ้านน้อยลง, เด็กเกิดความรู้สึกรักอ่าน เกิดความประทับใจในการอ่านทำให้รักหนังสือ รักการอ่านชุมชน

๖. สถานศึกษา : ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ทำให้มีสถานศึกษาอื่นมาศึกษาดูงานด้านการส่งเสริมการอ่าน เป็นประจำทุกปี โดยโรงเรียนเทศบาล ๓ (ยมราชสามัคคี) สำนักการศึกษา เทศบาลนครนครราชสีมา ลงนามทำบันทึกข้อตกลง (Memorandum Of Understanding) ว่าด้วยความร่วมมือสนับสนุนในการบริหารจัดการและการดำเนินงานด้านส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมและสื่อในการพัฒนาการอ่าน และด้านการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้สถานศึกษาได้เป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน ได้รับรางวัลโรงเรียนรักการอ่านยอดเยี่ยม ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับเกียรติบัตรจากสำนักงานเขตบางเขน ให้เป็นโรงเรียนสถานศึกษาต้นแบบการอ่านสร้างสุขเพื่อชุมชน และผู้บริหารสถานศึกษาได้รับโล่จากคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้บริหรณ์นักพัฒนาดีเด่น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. ปัจจัยภายใน

๑.๑ อาคารสถานที่/แหล่งเรียนรู้ : มีห้องสมุดดี ได้มาตรฐาน, หนังสือดี มีคุณภาพ และบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่เป็นแหล่งเรียนรู้

๑.๒ บุคลากร

: บรรณารักษ์ มีความรับผิดชอบในงานการพัฒนาห้องสมุดดี/มีมาตรฐานต่างๆ ทันสมัย และคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)

: ครู ได้ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม การอ่านทุกกลุ่มสาระ และดูแล ช่วยเหลือจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสม่ำเสมอ

: นักเรียนให้ความสนใจในกิจกรรมการอ่านทั้งในสถานศึกษา/นอกสถานศึกษาและตลอดชีวิต

: ผู้บริหารให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนกิจกรรมรักการอ่านเป็นนโยบายสำคัญสม่ำเสมอ

๑.๓ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านน่าสนใจ เหมาะสมกับสถานภาพของนักเรียน และได้มีประกาศนียบัตรให้แก่ นักเรียนอื่นๆ ได้แก่ ความสามัคคีในองค์กร การให้ความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ในกิจกรรมที่ได้รับ มอบหมาย มีจิตสำนึกที่ดีต่อองค์กรในการร่วมกันพัฒนาและร่วมทำกิจกรรมในชุมชน รวมถึงการมี ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมมีภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. ปัจจัยภายนอก

๒.๑ หน่วยงานภายนอก ภาครัฐ และเอกชนที่ให้ความร่วมมือสนับสนุน ส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านการเงิน ร่วมกันประสานและขอความร่วมมือหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ การประสานเครือข่าย ด้านการพัฒนาคุณภาพ และเป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการผลักดันให้โครงการประกัน ความสำเร็จ มีการประชาสัมพันธ์ และมีการขยายเครือข่ายไปยังหน่วยงานในสังกัด และต่างสังกัด

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

กิจกรรมทั้งหมดทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากครู นักเรียน บุคลากร ในโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานภายนอก สำนักงานเขต และชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ด้านงบประมาณก็ได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาเพราะทุกคนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

นายธนสิทธิ์ ชะโน ประธานเครือข่ายชุมชนแดนทอง ให้ความคิดเห็นว่า “การอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนของ เยาวชนในชุมชน ถ้าอ่านหนังสือไม่ออก ก็ไม่สามารถเรียนหรือเข้าใจได้ ตามที่โรงเรียนบ้านบัวมล (เจริญราษฎร์อุทิศ) ได้มาจัดกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมชั้นหนังสือสู่ประตูบ้าน และเล่านิทานให้น้องฟัง ทำให้เด็กๆ และเยาวชน ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสนใจการอ่านมากขึ้น สนใจที่จะซื้อหนังสืออ่านมากขึ้น คือ สนใจด้วยตนเองไม่ได้ให้ พ่อแม่ต้องบังคับให้อ่านหนังสือ สิ่งสำคัญที่ได้รับอีกอย่างคือความอบอุ่น ความสุขที่เกิดขึ้นในบ้านที่เกิดจากการส่งเสริม การอ่านของโรงเรียนบ้านบัวมล ต้องขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครู นักเรียนแกนนำ ที่มาช่วยส่งเสริมให้ คนในชุมชนได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และไม่ไปสนใจเรื่องของการติดเกม และการเล่นให้น้อยลง ซึ่งเป็นผล ดีกับชุมชนแดนทอง และทางชุมชนจะได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราช สดุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาส ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา”

รางวัลชมเชย

โรงเรียนประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนประชาณีเวศน์ ตั้งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านประชาณีเวศน์ แขวงลาดยาว สำนักงานเขตจตุจักร ถนนเทศบาลรังรักษ์เหนือ ซอย ๑๐ หมู่บ้านประชาณีเวศน์ ๑ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๘-๔๐๒๘ <http://www.prachaniwet.ac.th/>
ปัจจุบันโรงเรียนประชาณีเวศน์เปิดการเรียนการสอนชั้นปฐมวัย - ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
จำนวนบุคลากรทั้งหมด ๑,๘๔๖ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ผู้ปกครองช่วยเสริม ครูเพิ่มเติมการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ช่วยแก้ปัญหา การอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่องของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมหนังสือสู่ชุมชน เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่านให้กับชุมชน สังคม ซึ่งเครือข่าย ให้ความร่วมมือและสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดี

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมเด่น ๕ กิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมการอ่านสู่ความยั่งยืน ได้แก่

๑. มุมหนังสือสู่ชุมชน
๒. นิทานสัญจร
๓. พ่อแม่แม่จ๋าอ่านหนังสือหนูหน่อย
๔. อ่านกันสนั่นโรงเรียน
๕. เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ผู้ปกครองช่วยเสริม ครูเพิ่มเติมการอ่าน

มุมหนังสือสู่ชุมชน

นิทานสัญจร

พ่อจ๋าแม่จ๋า อ่านนิทานหนูหน่อย

อ่านกันสนั่นโรงเรียน

เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ผู้ปกครอง
ช่วยเสริม ครูเพิ่มเติมการ

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. ยุวทูตรักการอ่าน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงสามารถนำความรู้เข้าศึกษา ต่อในระดับสูงต่อไป อีกทั้งเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ สามารถเชิญชวนให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญ และรักการอ่านมากขึ้น
๒. ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ สนุกสนาน และได้รับการผ่อนคลายจากการอ่าน ผู้ปกครองให้การสนับสนุนมากขึ้น การสนับสนุนโดยการบริจาคเงินเพื่อจัดซื้อหนังสือ
๓. โรงเรียนได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน นักเรียนสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับการยอมรับจากชุมชน ทำให้เกิดความต้องการที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนมากขึ้น
๔. ชุมชนเข้าถึงการอ่านได้กว้างขวางขึ้น ชุมชนเกิดเข้มแข็ง ทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องของการพัฒนาการศึกษา ทำให้เกิดความร่วมมือ การช่วยเหลือ และการสนับสนุนมากขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง นั่นคือสถาบันครอบครัว ซึ่งได้เล็งเห็นความสำคัญของการอ่าน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในกิจกรรมทุกกิจกรรมในการส่งเสริม สนับสนุนและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

ไม่มีปัญหาและอุปสรรค

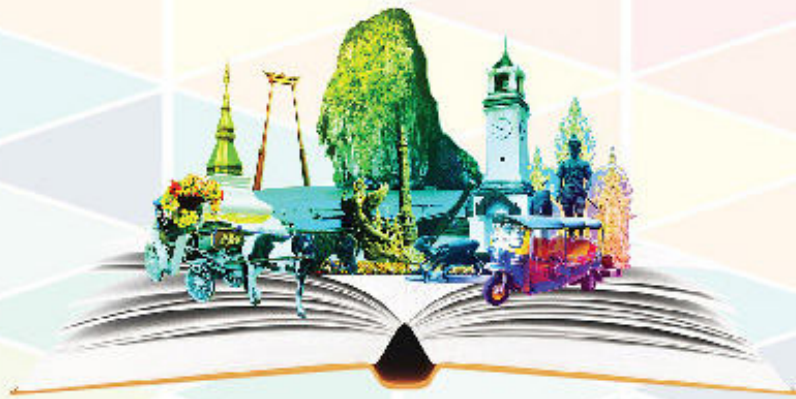
ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการนี้มีประโยชน์ต่อปลูกฝังการอ่านและเป็นการสร้างวัฒนธรรมที่ดีควรดำเนินกิจกรรมต่อไป

ใบโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สังกัด
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑

ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ข้อมูลพื้นฐาน

เลขที่ ๑๖๓ หมู่ ๑ ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

โทรศัพท์ ๐๕๔-๒๖๙๔๓๒ โทรสาร ๐๕๔-๒๖๙๑๑๘

เว็บไซต์ www.nfehangchat.com

ปัจจุบันมีจำนวนบุคลากรอ่านทั้งหมด ๘๙ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรม บันทึกนักเดินทาง (walk rally 2)

วิธีการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนปั่นจักรยาน และเรียนรู้ตามสถานที่ต่างๆ ในชุมชนที่ควรรู้จัก และนำเสนอใจในการเรียนรู้ โดยมีอยู่ ๓ ฐาน ฐานที่ ๑ คือห้องสมุดบ้านดิน วัดบ้านนางแล ฐานที่ ๒ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัดปงยางคก และฐานที่ ๓ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยอัมพฤกษ์ - อัมพาต วัดทุ่งบ่อแป้น

ผลการเปลี่ยนแปลง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เห็นบรรยากาศในชุมชนของแหล่งเรียนรู้แต่ละแห่ง มีประวัติความเป็นมา และสิ่งที่ควรอนุรักษ์ทั้งวัฒนธรรม ประเพณี และการให้บริการที่จะเป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชนได้มาศึกษาเรียนรู้ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมด้านการอ่านในชุมชน

กิจกรรม ๑ ป้าย ๑ สุภาชิต

วิธีการดำเนินงาน กศน.อำเภอห้างฉัตร ร่วมกับชุมชนบ้านขามแดงในการประชุมชี้แจงการทำกิจกรรม ๑ ป้าย ๑ สุภาชิต โดยการประกาศเสียงตามสายให้ประชาชนบ้านขามแดงได้มีส่วนร่วมในการคิดคำสุภาชิตที่จะนำมาติดไว้หน้าบ้านของตนเอง รวมถึงการจัดทำป้าย คนที่ผ่านหน้าบ้านได้อ่านคำสุภาชิตล้านนาที่น่าสนใจ เป็นการอนุรักษ์คำภาษาล้านนา และสร้างเอกลักษณ์สำหรับชุมชนบ้านขามแดงให้เป็นชุมชนรักการอ่าน (หน้าบ้านน่ามอง)

ผลการเปลี่ยนแปลง ผู้สูงอายุ หรือผู้พบเห็นที่ได้อ่านคำสุภาชิตแล้วต่างพูดว่า คำเหล่านี้ลูกหลานรุ่นใหม่แทบจะไม่เคยได้ยิน และทำให้รู้บ้านคูมีสีสัน สวยงามมีคำสุภาชิตไว้ให้อ่านเป็นข้อคิดเตือนใจ และเมื่อมีการอ่านจะมีการแลกเปลี่ยนประโยค หรือคำสุภาชิตล้านนาที่ตนเองไม่เข้าใจ ให้ผู้สูงอายุอธิบายความหมาย เป็นการสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในชุมชน

๓. เด็กเล่นเกมที่บ้าน

วิธีการดำเนินงาน ชุมชนบ้านหัวทุ่งวิเคราะห์ความต้องการพบว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้อ่านหนังสือ เด็กและเยาวชนเล่นแต่เกมคอมพิวเตอร์ จากปัญหาดังกล่าวชุมชนจึงได้เสนอกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์การเล่นที่บ้าน โดยมีผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนถ่ายทอดความรู้ผ่านการประดิษฐ์ของเล่น เช่น ก๊อบแก๊ป โกงกาง ม้าก้านกล้วย ปืนก้านกล้วย โทศภัทกระบอง เป็นต้น

ผลการเปลี่ยนแปลง ผู้สูงอายุ และลูกหลานได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และเยาวชนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของการประดิษฐ์ของเล่นเด็กๆ มีความสุขจากการละเล่นของเล่นที่บ้านที่ไม่ค่อยมีให้เห็นในปัจจุบัน

นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมครอบครัวสุขสันต์พากันเข้าวัด

วิธีการดำเนินงาน การรับสมัครครอบครัวต้นแบบจำนวน ๒๐ ครอบครัว โดยให้แต่ละครอบครัวร่วมทำกิจกรรม มีพ่อ แม่ และลูก พากันเข้าวัดในวันพระเพื่อเรียนรู้บทสวดมนต์แผ่เมตตา แปลล้านนา ร่วมสืบสานวัฒนธรรมและพุทธศาสนาล้านนาไทย ที่มีเพียงอำเภอห้างฉัตรเพียงแห่งเดียวที่ยังคงสวดอยู่ ถือเป็นเอกลักษณ์ของชาวห้างฉัตรเนื่องจากบทสวดมีความไพเราะ กศน.อำเภอห้างฉัตรได้พัฒนาจากหนังสือสวดมนต์มาเป็น VCD เพื่อเผยแพร่ให้กับเยาวชน นักเรียนในระบบโรงเรียน และในชุมชนเพื่อเป็นการสืบสานบทสวดแผ่เมตตาแบบล้านนา และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว

ผลการเปลี่ยนแปลง ชุมชนบ้านขามแดงให้ความสำคัญกับบทสวดมนต์แปลล้านนา ครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกันจากที่ไม่ค่อยได้เข้าวัด ก็มีการรวมกลุ่มกันพากันเข้าวัดในวันพระ เยาวชนในชุมชนสามารถท่องบทสวดมนต์จากการเรียนรู้ได้ มีการสร้างนวัตกรรมในการเผยแพร่บทสวดมนต์ ให้สามารถนำไปเรียนรู้ด้วยตนเองได้

กิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาการตีมีด

วิธีการดำเนินงาน กศน.อำเภอห้างฉัตรจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาการตีมีดบ้านขามแดงโดยมี นายสุพจน์ ฉัตรคำแปง ทูตการอ่านพร้อมคณะได้ร่วมถ่ายทอดการเรียนรู้การตีมีดให้กับลูกหลานที่เข้าร่วมกิจกรรม ตามฐานการเรียนรู้ที่ได้จัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ของบ้านขามแดง แล้วให้เด็กๆ ได้ถอดองค์ความรู้จากการเรียนรู้ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้วาดภาพกิจกรรมที่ได้เรียนรู้แต่ละฐาน แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน นอกจากการเรียนรู้จากสถานที่จริง กศน.อำเภอห้างฉัตรได้จัดทำนวัตกรรมการเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ E-Book สำหรับการเผยแพร่ให้กับเยาวชนและผู้สนใจในอาชีพการตีมีดได้เพิ่มพูนความรู้ เป็นการสืบสานภูมิปัญญาการตีมีดในชุมชนบ้านขามแดงให้สืบต่อไป

ผลการเปลี่ยนแปลง ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ภูมิปัญญาการตีมีด เป็นการสร้างความห่วงใยอยากอนุรักษ์ภูมิปัญญานี้ไว้ไม่ให้เลือนหายไปจากหมู่บ้าน เนื่องจากการตีมีดเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดมาหลายรุ่น และเยาวชนได้เรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การตีมีด เช่น เครื่องสูบเส้า เป็นต้น เนื่องจากก่อนมีการเรียนรู้ เยาวชนส่วนใหญ่จะยังไม่รู้จักอาชีพการตีมีดซึ่งเป็นอาชีพที่อยู่ในชุมชนเลย เมื่อได้เรียนรู้สามารถตอบคำถาม และถอดองค์ความรู้ออกมาได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมทูลการอ่าน

การพัฒนาอาชีพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน ทูลการอ่านได้พัฒนาอาชีพของตนเองในการตีมีด มาเป็นภูมิปัญญาเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนลูกหลานในชุมชนมีความรู้ในเรื่องของการตีมีด และสามารถสืบสานให้เยาวชนรุ่นต่อไปได้เรียนรู้ โดยจัดทำบ้านของทูลการอ่านเป็นแหล่งเรียนรู้ในการตีมีด เพื่อให้คนในชุมชนได้มาศึกษาเรียนรู้ และเป็นการสืบสานภูมิปัญญาให้คงไว้สู่ลูกหลาน

ผลการเปลี่ยนแปลง ทูลการอ่านรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการสืบสานภูมิปัญญาการตีมีดให้กับลูกหลาน ทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญ โดยมีการจัดทำสื่อในการเรียนรู้ มีนักศึกษา กศน. เข้ามาเรียนรู้ รวมถึงจากสถาบันการศึกษาอื่นๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง โรงเรียนอนุบาลห้างฉัตร เป็นต้น

กิจกรรมเล่านิทานให้ลูกฟัง

วิธีการดำเนินงาน ครอบครัวต้นแบบร่วมทำกิจกรรม เล่านิทานให้ลูกฟัง และบันทึกการเล่าลงสมุดบันทึกการอ่าน เกี่ยวกับข้อคิดที่ได้รับ สิ่งที่น่าสนใจมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วให้เด็กนำนิทานมาเล่า แลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ทุกวันเสาร์ เป็นการเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว และกลุ่มเพื่อนในชุมชน

ผลการเปลี่ยนแปลง ทูลการอ่านมีความสุขจากการได้เล่าเรื่อง เล่านิทานให้กับลูก สร้างครอบครัวให้อบอุ่น และทุกครอบครัวต้นแบบได้ทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้นโดยได้แบ่งเวลามาอ่านหนังสือให้ลูกฟัง เด็กได้รับความสนุกสนานได้ข้อคิดจากเรื่องเล่า และเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัวระหว่าง พ่อ แม่ และลูก

การสร้างเครือข่ายการทำงาน

กศน.อำเภอห้างฉัตร มีเครือข่ายการทำงานทั้งชุมชน และหน่วยงานภาคีเครือข่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชน รวมถึงการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จากการอ่านในบ้านหนังสืออัจฉริยะของอำเภอห้างฉัตร ที่เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ หรือมุมการอ่านในหน่วยงานต่างๆ เช่น สรรพากร ไปรษณีย์อำเภอห้างฉัตร เป็นต้น รวมถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาในชุมชน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่ชุมชนต้องการสืบสานให้คงอยู่ต่อไป ทำให้ชุมชนและหน่วยงานภาคีเครือข่ายมีความพึงพอใจในการส่งเสริม สนับสนุนของสถานศึกษาให้เกิดเป็นสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข

ผลสำเร็จที่เกินความคาดหมาย

๑. การได้รับความรู้ใหม่ๆ จากแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาในชุมชนซึ่งเป็นทุนที่มีค่า ควรแก่การสืบสาน อนุรักษ์ และพัฒนาให้คงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กเยาวชน ได้เห็นถึงคุณค่าของคนในชุมชน และทรัพยากรที่มีค่าในชุมชน

๒. ชุมชน และหน่วยงาน ภาคีเครือข่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อลูกหลาน คนในชุมชน เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว และรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จากการอ่านในบ้านหนังสืออัจฉริยะ หรือมุมการอ่านในหน่วยงานต่างๆ สร้างความพึงพอใจในการส่งเสริม และสนับสนุนของสถานศึกษา เป็นการขยายเครือข่ายเหตุการณ์อ่านในชุมชนเพื่อการร่วมจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

๓. เกิดความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ระหว่างพ่อแม่ และลูก ได้มีกิจกรรมร่วมกัน และพ่อแม่ได้เห็นถึงความสามารถ และศักยภาพในตัวของลูกหลาน เพื่อการส่งเสริมในทางที่ดีต่อไปในอนาคต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. การดึงครอบครัว และชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

๒. การวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนตามสภาพบริบท และวางแผนกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ เช่น ชุมชนต้องการให้เยาวชนได้ร่วมกันสืบสานแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาในอาชีพการตีมิดให้คงอยู่ต่อไป จึงได้พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้เยาวชน นักศึกษา และผู้สนใจได้มาเรียนรู้ ภูมิปัญญาเป็นผู้มีความรู้ สามารถถ่ายทอดให้กับผู้ใช้บริการได้เกิดการเรียนรู้

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒

ศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

ข้อมูลพื้นฐาน

ที่อยู่เลขที่ ๗ ถนนแจ้งสนิท ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๔๕ - ๒๖๒๑๘๔ โทรสาร. ๐๔๕ - ๒๖๒๑๘๕

เว็บไซต์ <http://ubon.nfe.go.th/mueangubon/>

ปัจจุบันมีจำนวนบุคลากรอ่านทั้งหมด ๕๖ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมการจัดนิทรรศการ คุยเฟื่องเรื่องผ้าเมืองอุบลฯ และแนวกินอีสาน

วิธีการดำเนินงาน การจัดนิทรรศการเรื่องคุยเฟื่องเรื่องผ้าเมืองอุบลฯ และแนวกินอีสาน ซึ่งตอบสนองต่อการทำมาหากินของคนในอุบลฯ แสดง ณ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี เรื่องละ ๓ - ๔ เดือน ทำให้ผู้มาชมนิทรรศการอ่านข้อมูลความรู้ คู่มือการสาธิต และเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ผลการเปลี่ยนแปลง การอ่าน การดู และการชมนิทรรศการเปรียบเหมือนการอ่านหนังสือเล่มใหญ่ ที่น่าสนใจอีกรูปแบบหนึ่ง สามารถอ่านคนเดียวหรือหลายคน ทำให้ผู้ชมนิทรรศการมองเห็นช่องทางการทำมาหากิน ได้ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการ ให้เป็นที่ต้องการของลูกค้ามากยิ่งขึ้น

กิจกรรมการเผยแพร่ร่องความรู้กินได้สู่ชุมชน กศน. ตำบล

วิธีการดำเนินงาน ก่อสร้างความรู้กินได้หรือชุดประมวลความรู้เป็นองค์ความรู้สำหรับการทำมาหากินแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อวิเคราะห์ คัดเลือก และรวบรวมข้อมูลที่ได้รับการคัดสรรจากสื่อหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ หนังสือ CD DVD คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญา ตัวอย่างวัตถุดิบ ฯลฯ ตามหัวเรื่องอาชีพ/ธุรกิจที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้เริ่มต้นการเข้าถึงองค์ความรู้อย่างสะดวกและเป็นระบบ นอกจากนี้ได้เผยแพร่ร่องความรู้กินได้ผ่าน YouTube Website กศน.จังหวัด กศน.อำเภอ และ กศน.ตำบลอีกด้วย ซึ่งทำให้มีช่องทางการอ่านเพิ่มขึ้น นอกจากนี้สำนักงาน กศน.จังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดทำโครงการขยายผลร่องความรู้กินได้สู่ กศน.ตำบล (๒๑๙ ตำบล) เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ผลการเปลี่ยนแปลง ก่อสร้างความรู้กินได้ เป็นนวัตกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่เรียนรู้ด้านการทำมาหากิน ในลักษณะการอ่าน การดูภาพประกอบ ดูตัวอย่าง ของจริง ของจำลอง เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง อ่านก่อนเรียน อาชีพกับวิทยากร หรือเรียนกับวิทยากรแล้วอ่านทบทวน หรืออ่านและทดลองทำเอง

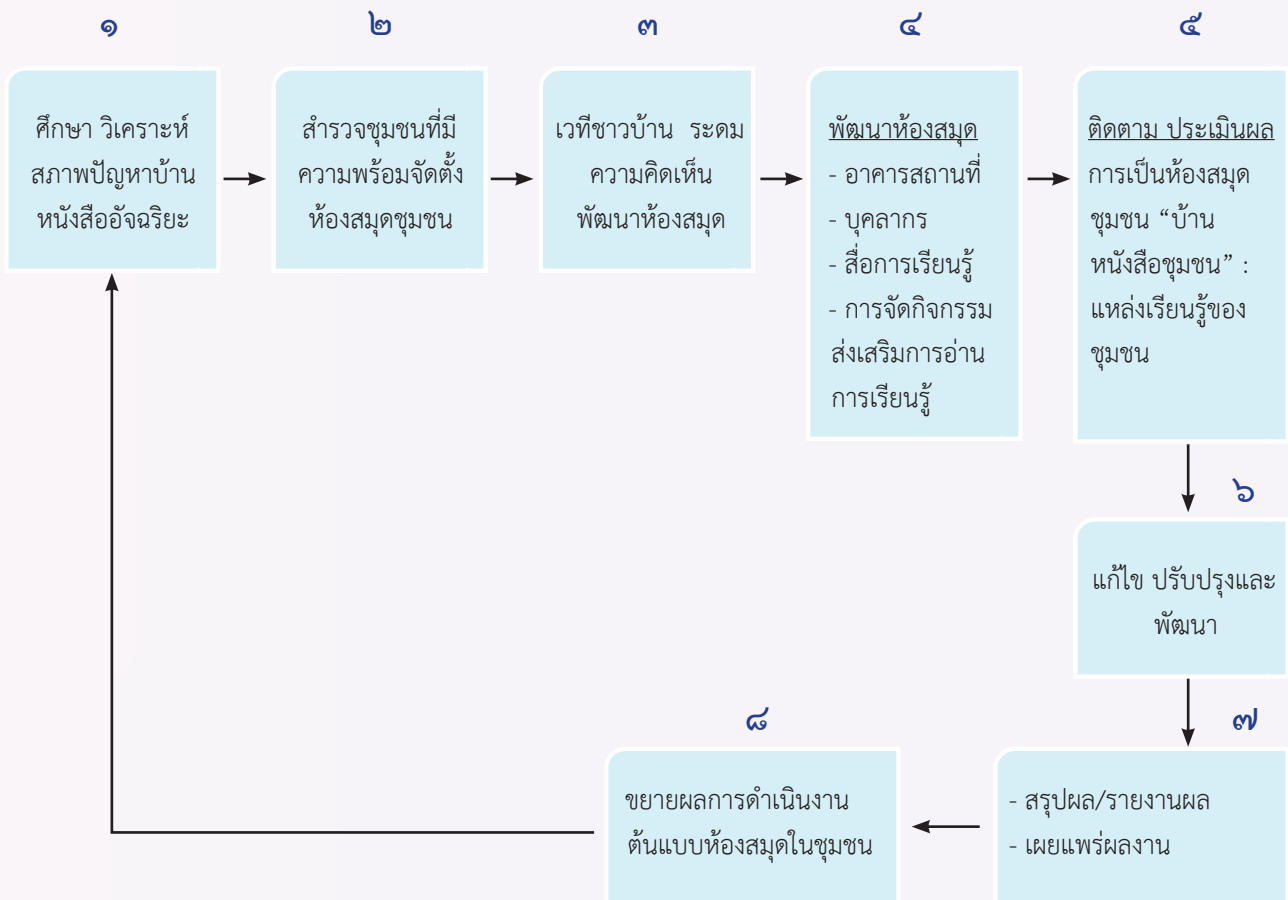
นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน

รูปแบบห้องสมุดชุมชน “บ้านหนังสือชุมชน”

วิธีการดำเนินงาน การนำรูปแบบห้องสมุดเพื่อเด็กและครอบครัวบ้านกุดลาดใต้ และบ้านดอนชี ซึ่งเป็นผลงานหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประจำปี ๒๕๕๗ ไปขยายผลการดำเนินงานห้องสมุดชุมชนในชุมชนที่มีความพร้อม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในการขับเคลื่อนให้เกิดห้องสมุดชุมชน โดยมีส่วนร่วมของชุมชน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ปัญหา และพัฒนา โดยมีขั้นตอนการพัฒนา ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ ขั้นตอนการพัฒนาห้องสมุดชุมชน “บ้านหนังสือชุมชน” ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

ผลการเปลี่ยนแปลง ปีการศึกษา ๒๕๕๗ มีห้องสมุดชุมชนเกิดขึ้น ๓ แห่ง คือ บ้านหนังสือชุมชนบ้านสร้างทราย บ้านหนังสือชุมชนบ้านหนองไหล่ บ้านหนังสือชุมชนสหกรณ์เกษตร ๓ ที่นำเอารูปแบบห้องสมุดชุมชนบ้านกุดลาดใต้ และบ้านดอนซีไปปรับใช้ในการพัฒนาบ้านหนังสือชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

Infographic เพิ่มความรู้ “เปิดเบิ่ง เปิดอ่าน เปิดเบิ่ง”

วิธีการดำเนินงาน การค้นคว้า infographic จาก Website ต่างๆ คัดเลือกเนื้อหาและเรื่องที่เป็นประโยชน์ นำมาจัดใส่ในแฟ้ม “เปิดเบิ่ง เปิดอ่าน เปิดเบิ่ง” ให้ผู้รับบริการได้อ่านข้อมูลความรู้ เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่ชอบอ่านข้อความยาวๆ ภาพสีสวยงามและข้อความสั้นๆ ใน infographic สามารถเชิญชวนให้ผู้อ่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ผลการเปลี่ยนแปลง Infographic เพิ่มความรู้ “เปิดเบิ่ง เปิดอ่าน เปิดเบิ่ง” ได้รับความสนใจจากผู้มาใช้บริการ ทั้งที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี และที่บ้านหนังสือชุมชน เปิดดู เปิดอ่านความรู้จากแฟ้มที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการกินอาหาร การเลิกสูบบุหรี่ การเลิกดื่มสุรา การป้องกันและรักษาโรค การออกกำลังกาย การขับขี้ปลอดภัย เป็นต้น

กิจกรรมทบทวนการอ่าน

ทบทวนการอ่านบ้านดอนซี ได้แก่ นางอนุชิตาภรณ์ กัณหาสา นางจิระนันท์ ทุมวัน และ นางศศิวิมล ดวงปากดี ซึ่งเป็นทบทวนการอ่านรุ่นแรกได้ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนคนในชุมชนให้มาอ่าน มาร่วมกิจกรรมการอ่านที่บ้าน หนังสือชุมชนแนะนำหนังสือที่นำอ่าน และควรอ่านผ่านเสียงตามสาย หอกระจายข่าว บอกต่อๆ กันไป หรือแจ้งในที่ประชุมกระจายหนังสือให้บริการ หมุนเวียนใน กศน.ตำบล แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสทรงมีพระชนมายุ ๖๐ พรรษา/การพัฒนาห้องสมุดชุมชน “บ้านหนังสือชุมชน” กับผู้นำชุมชนบ้านสร้างทรายและผู้นำชุมชนบ้านหนองไหล

ผลการเปลี่ยนแปลง ทบทวนการอ่านเกิดความภาคภูมิใจ มีความสุขที่ได้ช่วยให้คนในชุมชนใฝ่เรียนใฝ่รู้และรักการอ่าน อ่านหนังสือมากขึ้นและอ่านอย่างต่อเนื่อง

การสร้างเครือข่ายการทำงาน

ศูนย์การศึกษาชนบทและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองอุบลราชธานี ประสานและเชิญชวนเครือข่าย การดำเนินงาน เช่น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ภูมิปัญญา กลุ่มอาชีพทอผ้า ผู้ประกอบการ โรงเรียน อบต. และสโมสรโรตารีศรีอุบลฯ มาร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ หนังสือและสื่อส่งเสริมการอ่าน

ผลการเปลี่ยนแปลง ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเป็นวิทยากร การจัดนิทรรศการ การสาธิต การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ หนังสือและ สื่อส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างดี

ผลสำเร็จที่เกินความคาดหมาย

๑. ชุมชนเข้มแข็ง เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการโดยชุมชนมีความยั่งยืน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ ที่หล่อหลอมให้คนมีความรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ประสบผลสำเร็จ ในการดำเนินงานและมีความสุข

๒. บ้านหนังสือชุมชนบ้านดอนซี เป็นห้องสมุดชุมชนที่ได้รับการยอมรับ จากคนในชุมชนและนอก ชุมชนที่มาศึกษาดูงานว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า เป็นแบบอย่างที่ดีกับชุมชนอื่น ๆ ได้

๓. สโมสรโรตารีศรีอุบล มอบกระเป๋าหนังสือเล่มแรก (Book Start) ให้กับครอบครัวที่มีเด็กอายุ ๖ เดือน - ๓ ปี จำนวน ๔๐ ชุด พร้อมทั้งสาธิตการใช้หนังสือและเล่านิทานให้ลูกฟัง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งในการพัฒนา และสามารถจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานได้ อีกทั้ง ชุมชนมีความพร้อม

๒. สื่อมวลชนมีความทันสมัย หลากหลาย และสามารถดึงความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ เพราะเป็นที่นิยม ในโลกของ Socail Network

๓. เครือข่ายและทีมงานมีการประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ การติดตามประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

รางวัลชมเชย

ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อมูลพื้นฐาน

ที่อยู่ หมู่ที่ ๒ ถนนปัทมานนท์ ตำบลหัวช้าง อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

โทรศัพท์ ๐๔๓ - ๕๓๑ - ๐๒๐, โทรสาร ๐๔๓ - ๕๓๑ - ๐๒๐

เว็บไซต์ <http://202.143.139.100/4607>, <http://roi.nfe.go.th>

จำนวนบุคลากรอ่านทั้งหมด ๑๖๖ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ชวนกันอ่านในวัด

วิธีการดำเนินงาน มีการสำรวจความต้องการอ่านหนังสือของชุมชน นำมาวิเคราะห์ผ่านกระบวนการจัดเวทีเสวนา การนำเสนอผลการระดมความต้องการอ่านของแต่ละกลุ่มย่อยดำเนินการวางแผนและออกแบบกิจกรรมร่วมกัน เพื่อบูรณาการรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและสภาพวิถีชีวิตของคนชุมชน โดยมีรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นฐานการเรียนรู้ดังนี้ ๑. ชวนกันเข้าฐานอ่านหนังสือที่ชอบ ๒. ชวนกันเข้าฐานอ่านประวัติ “หอไตร สิมโบราณ มรดกล้ำค่าควรค่าการรักษา” ๓. ชวนกันเข้าฐานอ่านเพื่อชีวิตที่พอเพียง (พลังงานสะอาด ทางเลือกพลังงานที่ยั่งยืน), (เกษตรธรรมชาติ กับการดำเนินชีวิตที่ยั่งยืน) และ ๔. อ่านเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของชุมชนแบบมีส่วนร่วม จากนั้นมีการนำเสนอผลงานการเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสรุปผลการเรียนรู้และสิ่งที่เกิดจากการอ่านที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันของตนเองและครอบครัว

ผลการเปลี่ยนแปลง จากการร่วมกันทำกิจกรรมอ่านเพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่เป็นปัญหา ได้มีการเปิดเวทีชุมชนเพื่อสำรวจความคาดหวัง/สิ่งที่ต้องการแก้ไขแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งหวังให้ชุมชนของตนมีการจัดการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีของครอบครัวและชุมชน จึงเกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างชุมชน และ กศน. อำเภอจตุรพักตรพิมาน จัดทำโครงการ “ถึงขยะกินได้ เพื่อเสริมสร้างชุมชนสุขภาวะที่ดี แบบมีส่วนร่วมสู่วิถีพอเพียง” ในชุมชนบ้านผือฮี หมู่ที่ ๑๑ ตำบลดงแดง อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ห้องสมุดเคลื่อนที่นำความรู้ดีสู่ชุมชน

วิธีการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ ร่วมกับครูและบุคลากรกลุ่มงานการศึกษาตามอัธยาศัย และคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านร่วมกันปรึกษาหารือ วิเคราะห์เกี่ยวกับบริบทของแต่ละชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาจัดทำแผนการปฏิบัติงานในการออกเคลื่อนที่ให้บริการในแต่ละครั้ง เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา นำไปสู่ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงานให้เกิดเป็นรูปธรรม ประสานงานกลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง งานการศึกษา ปวช. และ

กศน.ตำบล เพื่อร่วมกับภาคีเครือข่ายในชุมชนร่วมจัดกิจกรรมเคลื่อนที่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบเข้าร่วมกิจกรรม โดยการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สถานีวิทย์ชุมชน ได้ประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าวสาร/เสียงตามสาย รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

ผลการเปลี่ยนแปลง งานการศึกษาตามอัธยาศัยและห้องสมุดประชาชนมีการพัฒนารูปแบบการจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย น่าสนใจเพิ่มมากขึ้น และตรงตามความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายในแต่ละชุมชนที่ได้เคลื่อนที่ไปให้บริการ เกิดเครือข่ายทำงานส่งเสริมการอ่านรายใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดี แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นกับเครือข่ายทำงานเดิม เกิดความร่วมมือในด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น

นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน

อ่านเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของชุมชนแบบมีส่วนร่วม

วิธีการดำเนินงาน การบูรณาการการทำงานร่วมกับชุมชน ต้นแบบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของชุมชนแบบมีส่วนร่วมในประเด็น “การจัดการขยะเพื่อสุขภาวะที่ดี” โดยการร่วมกันวิเคราะห์สภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่เป็นปัญหา จากนั้นเปิดเวทีชุมชนเพื่อสำรวจความคาดหวัง/สิ่งที่ต้องการแก้ไข แบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน จึงเกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างชุมชน และ กศน.อำเภอจตุรพักตรพิมาน จัดทำโครงการ “ถึงขยะกินได้ เพื่อเสริมสร้างชุมชนสุขภาวะที่ดี แบบมีส่วนร่วมสู่วิถีพอเพียง” ในชุมชนบ้านผือฮี หมู่ที่ ๑๑ ตำบลดงแดง อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการเปลี่ยนแปลง ชุมชนมีความรู้ตระหนักถึงความสำคัญในการเก็บและการคัดแยกขยะ ลดแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคเพื่อสุขภาวะที่ดีของคนในชุมชนมีการจัดการบ้านเรือนในชุมชนให้สะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีส่วนร่วมในการปรับปรุง จัดระเบียบ สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในชุมชนตามกฎกติกา ระเบียบ ที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนของตนเองให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ มีแนวทางในการจัดการขยะที่เหมาะสมกับชุมชนของตนเอง เกิดกองทุนและมีระเบียบว่าด้วยการจัดการขยะในชุมชนมีการจัดปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนและรั้วหน้าบ้านให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีพืชผักเกษตรอินทรีย์ธรรมชาติที่ปลอดภัยจากสารพิษไว้บริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ มีหน่วยงานภาคีเครือข่ายเข้ามาร่วมขับเคลื่อนงานสานต่อกิจกรรม ร่วมกับ กศน.อำเภอจตุรพักตรพิมาน ได้แก่ เทศบาลตำบลดงแดง สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการหมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดงแดง และโรงเรียนในชุมชนใกล้เคียง นอกจากนี้ กศน.อำเภอจตุรพักตรพิมาน ได้ต่อยอดกิจกรรมขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลตำบลดงแดง สถานศึกษาพัฒนาต่อเนื่องเป็นแหล่งการเรียนรู้ประจำในชุมชน

การอ่านรูปแบบ “การเล่นเกมส์ที่นำไปสู่การอ่าน”

วิธีการดำเนินงาน การประชุมวางแผน จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายดำเนินการจัดกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่ม และมีรางวัลมอบหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมสรุปผลการดำเนินงาน

ผลการเปลี่ยนแปลง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับความสนุก และเป็นการเสริมสร้างความสนใจในการอ่านของประชาชนในกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มขึ้น มีพัฒนาการในการอ่าน สามารถนำประโยชน์จากการอ่านไปใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์ และเกิดความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น

การอ่านรูปแบบ “พริตตี้ (Pretty) ส่งเสริมการอ่าน”

วิธีการดำเนินงาน การเชิญชวนให้ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านหนังสือ แนะนำหนังสือที่ดีและเป็นประโยชน์ที่น่าอ่านแบบตัวต่อตัว จัดกิจกรรมด้วยการตอบปัญหาชิงรางวัลการเล่นเกมส์การอ่านมีการทำงานเป็นทีม ด้วยการแต่งกายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจ

ผลการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากผู้เข้าร่วมมากที่สุด คือ กรอบถ่ายภาพเชิญชวนอ่านหนังสือ (Selfie Picture) ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากการเชิญชวนแนะนำหนังสือ

ดีมีประโยชน์ให้อ่าน เล่นเกมส์แข่งขันชิงรางวัล และร่วมเป็นสมาชิกแฟนคลับ ถ่ายภาพ (Selfie Picture) หลังจากอ่านแล้ว จำนวน ๒๔๐ คน

กิจกรรมทูตการอ่าน

คืนสุขสู่ชุมชนรวมพลคนรักการอ่าน

วิธีการดำเนินงาน ทูตการอ่านร่วมประชุมซักซ้อมความเข้าใจในวัตถุประสงค์/แนวทางการส่งเสริมการอ่าน การวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบกิจกรรม การเข้าร่วมการดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา รวมถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรม สรุปผล และให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

ผลการเปลี่ยนแปลง ทูตการอ่านมีทักษะในการเรียนรู้และการค้นคว้าด้วยการอ่าน เกิดความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ เสมอ ทำให้เกิดการพัฒนาและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงตัวเอง ทูตการอ่านประจำแต่ละหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน อำนวยความสะดวกการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบ ห้องสมุดยืมเคลื่อนที่ นำความรู้ดีสู่ชุมชน, แหล่งเรียนรู้บ้านหนังสืออัจฉริยะ, กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในวัด, กิจกรรมคืนสุขสู่ชุมชนรวมพล คนรักการอ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านชวนกันเข้าฐานอ่านเพื่อชีวิตที่พอเพียงที่สถานศึกษาได้จัดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ

การสร้างเครือข่ายการทำงาน

กศน.อำเภอ จตุรพักตรพิมาน มีการประชาสัมพันธ์และชี้แจงรายละเอียดโครงการในเวทีการประชุมประจำเดือนของหัวหน้าส่วนราชการ เวทีการประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน โรงเรียนในชุมชนโดยรอบสถานศึกษา เพื่อแสวงหาเครือข่ายการทำงานและร่วมสนับสนุนกิจกรรมผ่านครู กศน.ตำบลแต่ละตำบลในพื้นที่ทั้ง ๑๒ ตำบล เพื่อเชิญชวนโรงเรียนในชุมชน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ที่เป็นแกนนำนักศึกษา กศน.อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน บ้านหนังสืออัจฉริยะ กศน.องค์กรนักศึกษา กศน.แต่ละตำบล อีกทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการในการส่งเสริมการอ่านเพื่อร่วมกันออกแบบกิจกรรมและดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนงาน ได้แก่ โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน โรงเรียนอนุบาลเอกกุมาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๑๒ ตำบล แหล่งเรียนรู้บ้านหนังสืออัจฉริยะจำนวน ๗๕ แห่ง แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นวัด/ศาสนสถานในชุมชน ผู้นำชุมชน และหมู่บ้าน จำนวน ๑๕๐ หมู่บ้าน วิทยุชุมชนส่วนราชการปกครอง อำเภอจตุรพักตรพิมาน คณะกรรมการ กศน.ตำบล ๑๒ แห่ง องค์กรนักศึกษา ๑๒ ตำบล นอกจากนี้ได้เกิดเครือข่ายใหม่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสนับสนุนและขยายผลการส่งเสริมการอ่านกับเครือข่าย ได้แก่ โครงการซีพีอาสา ตอบแทนคุณแผ่นดิน จากฟาร์มที่สุโรงเรียนน้อง ปีที่ ๓ ของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงาน กศน.จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นผู้ร่วมสนับสนุนและขับเคลื่อนกิจกรรม ร่วมติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมทำให้การจัดกิจกรรมเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ผลสำเร็จที่เกินความคาดหมาย

๑. สถานศึกษา วัด และชุมชน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
๒. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาและในชุมชนได้รับความร่วมมือจากโรงเรียน ชุมชน หน่วยงาน เครือข่ายที่อยู่รอบสถานศึกษา เกิดการรวมพลังเพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหา
๓. ครูและบุคลากร ได้มีการสร้างระบบการทำงานเป็นทีม มีความตระหนักถึงความรับผิดชอบในการร่วมพัฒนา ผู้เรียน ประชาชนทั่วไป และชุมชนด้วยการอ่านที่สร้างเสริมสุขภาวะ มีการสร้างเทคนิคและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้วยทักษะการอ่านให้กับผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการต่อยอดความคิดการพัฒนา งานที่เกิดจากสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. การทำงานที่เน้นการบูรณาการการมีส่วนร่วมจากบุคลากร ภาควิชาเครือข่าย ผู้นำในชุมชน ทำให้การ ดำเนินงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการและชุมชนอย่างแท้จริง
๒. การเปิดรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมจากส่วนราชการ และหน่วยงานภาควิชาเครือข่าย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา, พัฒนาชุมชน, เกษตรอำเภ, ประมงอำเภ, สาธารณสุข อำเภ และโรงเรียนเครือข่ายกิจกรรม เป็นต้น
๓. การสนับสนุนงบประมาณส่งเสริมการอ่านเคลื่อนที่จากต้นสังกัด

รางวัลชมเชย

ศูนย์การศึกษาครอบครัวและครอบครัวศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสงขลา

ข้อมูลพื้นฐาน

เลขที่ ๒ ถนนรามวิถี ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

โทรศัพท์ ๐๗๔-๓๑๔๕๐๕ โทรสาร ๐๗๔-๓๑๕๒๕๕

เว็บไซต์ <http://sk.nfe.go.th/msk/>

ปัจจุบันมีจำนวนบุคลากรอ่านทั้งหมด ๖ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรม “สารานุกรมสู่ชุมชน”

วิธีการดำเนินงาน ๑) รวบรวม เรียบเรียง เรื่องราวที่น่าสนใจ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน ๒) ประสานงานขอข้อมูลไปประชาสัมพันธ์/อ่านผ่านหอกระจายข่าว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน ๓) ติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผล

ผลการเปลี่ยนแปลง ๑) เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ขึ้นในชุมชน ๒) เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา ๓) ประชาชนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ๔) เกิดเครือข่ายส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้

กิจกรรม “อ่าน – เขียน – เรียน – เล่น” กลุ่มเป้าหมายเด็กด้อยโอกาส

วิธีการดำเนินงาน ๑) ศึกษาพฤติกรรมกา รเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ๒) ออกแบบสื่อการเรียนรู้ ๓) ครูที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายประเมินคู่มือ และนำคู่มือ “อ่าน – เขียน – เรียน – เล่น” ไปใช้ พร้อมติดตามผล

ผลการเปลี่ยนแปลง ๑) ครูมีคู่มือในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ๒) เด็กมีความสุขและสนุกกับการอ่านและการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากแบบประเมินความพึงพอใจ ๓) เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวที่หลากหลาย ๔) เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับครอบครัว ๕) พัฒนาคู่มือ “อ่าน – เขียน – เรียน – เล่น” ต่อยอดต่อไป

นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน

การผลิตสื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน

วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์ กศน.อำเภอเมืองสงขลา ได้มอบหมายให้ “ทีมงานห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา” เป็นแกนหลักในการผลิตสื่อโดยให้มองกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ และนำสื่อที่เหมาะสมลงไปใช้กับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการดำเนินงาน คือ ๑) ผลิตสื่อส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษา กศน.เด็กเร่ร่อน

คนพิการ ประชาชนทั่วไป สตรีในทัศนสถานหญิงจังหวัดสงขลา และเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเขต ๙ สงขลา ๒) ครูและผู้เกี่ยวข้อง ที่ดูแลแต่ละกลุ่มเป้าหมายนำสื่อไปใช้เรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ปกติ ๓) ติดตามผล รายงานผล ๔) จัดทำเป็นคลังสื่อส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถเลือกสื่อไปใช้ได้สะดวก

ตัวอย่างสื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านแบ่งตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย “นักศึกษา กศน.” ประกอบด้วยสื่อนวัตกรรม ดังนี้ “เรื่องเล่า...ก่อนเข้าเรียน” “คำสอนของพ่อ”
บันทึก “เล่มโปรด” “ใครชอบอ่าน...ยกมือขึ้น” “อ่าน...อาเซียน” “อ่าน...เรื่องเดียวกัน” “สนุกอ่าน...สนุกคิด” “สุขภาพิต...
พาเพลิน” “อักษร...ซ่อนคำ” “ทำไม...ต้องอ่าน”

กลุ่มเป้าหมาย “ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเขต ๙ สงขลา” ประกอบด้วยสื่อนวัตกรรม ดังนี้ “อ่าน...เรื่อง
เดียวกัน” “สนุกอ่าน...สนุกคิด” “หนังสือ...เล่มเล็ก” “อักษร...ซ่อนคำ” “อ่าน...อาเซียน” “สุขภาพิต...พาเพลิน” บันทึก
“เล่มโปรด” “ชุดะกุ...ชวนคิด” “ทำไม...ต้องอ่าน” “คำสอน...ของพ่อ”

กลุ่มเป้าหมาย “คนพิการ” ประกอบด้วยสื่อนวัตกรรม ดังนี้ “เรื่องเล่า...ก่อนเข้าเรียน” “อ่าน - เขียน - เรียน
- เล่น” “หนังสือ...เล่มเล็ก” “เรื่องนี้...แถม” “อ่าน...อาเซียน” “สนุกอ่าน...สนุกคิด” “อักษร...ซ่อนคำ”

กลุ่มเป้าหมาย “สตรีในทัณฑสถานหญิงจังหวัดสงขลา” ประกอบด้วยสื่อนวัตกรรม ดังนี้
“หนังสือ...เล่มเล็ก” “เรื่องนี้...แถม” “สวย...ด้วยหนังสือ” “คำสอน...ของพ่อ” “หนังสือ...บำรุงใจ” “ปรัชญา...ชวน
คิด” หนังสือ “เล่มโปรด”

สำหรับกลุ่มเป้าหมาย “เด็กเร่ร่อน” ประกอบด้วยสื่อนวัตกรรม
ดังนี้ “อ่าน - เขียน - เรียน - เล่น” “นิทาน...เล่มเล็ก” “นิทานเล่าไป...
วาดไป” “นิทาน...เพื่อนรัก” “ปั้น...นิทาน” “อ่านเล่มนี้...มีรางวัล”

สำหรับกลุ่มเป้าหมาย “ประชาชนทั่วไป” ประกอบด้วยสื่อ
นวัตกรรม ดังนี้ “เรื่องน่ารู้...สู่ชุมชน” “เรื่องนี้...แถม” “หนังสือ...
เล่มเล็ก” “คำสอน...ของพ่อ” “ห้องสมุด...เพื่อนเรียนรู้” “สาระน่ารู้...
สู่ชุมชน” “ทำไม...ต้องอ่าน” “อ่านเล่มนี้...มีรางวัล” “หนังสือเล่มนี้...
ดีดี” “เมนู...หนังสือแนะนำ”

ผลการเปลี่ยนแปลง ๑) บุคลากรทุกคนสามารถส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้โดยการใช้สื่อ ๒) คนทำงาน
เกิดความเชี่ยวชาญในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ๓) ผู้บริหารเห็นคุณค่าและความสำคัญของการส่งเสริมการ
อ่านและการเรียนรู้

กิจกรรมทุดการอ่าน

วิธีการดำเนินงาน ๑) เตรียม “สื่อ” ส่งเสริมการอ่านและการ
เรียนรู้สำหรับกลุ่มเป้าหมาย นักศึกษา กศน. ๒) ทุดการอ่านนำได้สื่อ
ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ไปใช้กับเพื่อนนักศึกษาในรูปแบบของ
กิจกรรมคั่นเวลาพร้อมชวนคิด ชวนคุย กับเพื่อนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ
นอกจากนี้ได้ชวนเพื่อนอ่านหนังสือ เล่าเรื่องหนังสือให้เพื่อนฟัง และแลกเปลี่ยน
หนังสืออ่านกับเพื่อน

ผลการเปลี่ยนแปลง ทุดการอ่าน และกลุ่มเป้าหมาย นักศึกษา กศน. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน
รวมถึงได้แนวคิดในการใช้ชีวิตจากการอ่าน เกิดความรู้ว่าตัวเองมีคุณค่า เป็นการอ่านหนังสือเล่มหนึ่งนำไปสู่การอ่าน
หนังสืออีกเล่มหนึ่ง

การสร้างเครือข่ายการทำงาน

เครือข่ายการทำงานโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ทั้งหมดเป็นเครือข่ายการทำงาน กศน. อยู่แล้วในการดำเนินการจึงสามารถพูดคุยปรึกษาหารือ ขอความร่วมมือ ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ขั้นตอนการทำงานร่วมกัน คือ ๑) ประสานงานอย่างไม่เป็นทางการก่อนแล้วจึงประสานงานอย่างเป็นทางการ ๒) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจถึงรายละเอียดของโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ๓) ทำกิจกรรมร่วมกันและมีการติดต่อประสานงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการแสดงออกถึงความใส่ใจในการทำงานร่วมกัน

ผลการเปลี่ยนแปลง ๑) มีการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ขยายพื้นที่อย่างกว้างขวาง ๒) องค์กรเป็นที่รู้จักของชุมชนและสังคมมากขึ้น ๓) มีการทำงานเป็นเครือข่าย

ผลสำเร็จที่เกินความคาดหมาย

๑. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เป็นกิจกรรมเด่นของสถานศึกษา
๒. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลาเป็นศูนย์ปฏิบัติการในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้
๓. ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้
๔. ศูนย์ กศน.อำเภอเมืองสงขลา เข้าถึงชุมชนมากยิ่งขึ้น
๕. เกิดคลังสื่อส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้
๖. บุคลากรทุกคน สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้โดยใช้สื่อ
๗. บุคลากรเกิดแนวคิดในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้
๘. บุคลากรสนุกกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้
๙. กลุ่มเป้าหมายมีความสุข และสนุกกับการเรียนรู้
๑๐. ทีมงานเกิดแรงบันดาลใจในการค้นหารูปแบบในการส่งเสริมการอ่านต่อไป
๑๑. สามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่กำหนดให้ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑ เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

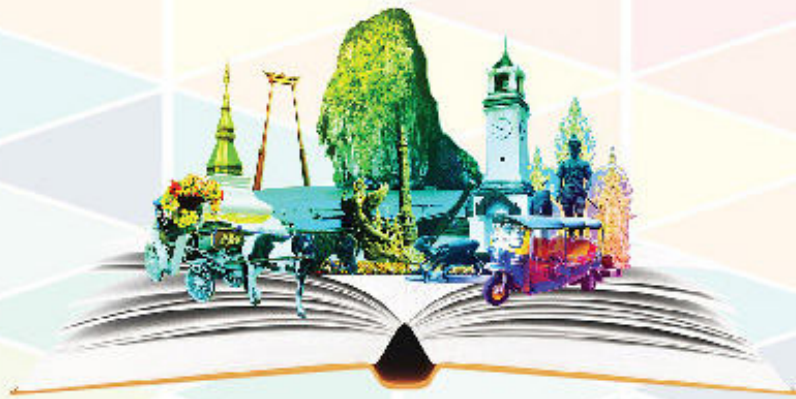
๑. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้ความสำคัญ
๒. ความร่วมมือของเครือข่าย และบุคลากรทุกฝ่าย
๓. ความเอาใจใส่/ความจริงจังในการประสานงานของทีมงาน
๔. ความสะดวก รวดเร็วในการทำงาน (เช่นการจัดทำเอกสาร เป็นต้น)
๕. ทีมงานทำงานอย่างมีเป้าหมาย/การทำงานเป็นทีม

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑

โรงเรียนเทศบาล ๔ สันป่าก่อ สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนเทศบาล ๔ สันป่าก่อ ตั้งอยู่เลขที่ ๒๓๖/๔ หมู่ ๑๓ ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐
เบอร์โทรศัพท์ ๐-๕๓๗๑-๑๙๗๕ เบอร์โทรสาร ๐-๕๓๗๑-๔๑๔๓
เว็บไซต์ <http://www.crtb4.com>
ปัจจุบันมียุวทูต/ทูตการอ่านจำนวน ๗๕ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรม อ่านสนุกปลูกจินตนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างสม่ำเสมอ โดยการนำเนื้อเรื่องจากการอ่านมาเล่าหรือแสดงบทบาทสมมุติ ซึ่งกิจกรรมนี้ได้จัดทำในช่วงพักกลางวัน เมื่อเล่านิทานจบแล้วจะมีข้อคิดจากเรื่องที่ฟังและมีคำถามให้ผู้ฟังตอบทุกครั้ง กิจกรรมนี้ดึงดูดความสนใจจากนักเรียนมากเพราะมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ตามเนื้อเรื่องทำให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมหนังสือดีอ่านแล้วรวย เป็นการจัดกิจกรรมให้กับชุมชนในวันหยุด โดยการสอบถามความต้องการประเภทหนังสือของคนในชุมชนและเมื่อทราบความต้องการก็ได้นำหนังสือหรือข้อมูลต่างๆ จากอินเทอร์เน็ตมาให้อ่าน พร้อมฝึกปฏิบัติงานต่างๆ ตามหนังสือที่สนใจ เพื่อให้เกิดทักษะและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้งนำไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรม Buddy Reading เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยให้นักเรียนทุกคนมีสมุดบันทึกการอ่าน คนละ ๑ เล่ม ซึ่งมีรุ่นพี่ช่วยเหลือดูแลน้องและช่วยน้องอ่าน คือ นักเรียน ชั้น ป.๖ คู่กับ ป.๑, ชั้น ป.๕ คู่กับ ป.๓, ชั้น ป.๔ คู่กับ ป.๒ เป็นกิจกรรมที่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องกิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนได้คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฝึกทักษะการอ่านและร่วมกิจกรรมกันอย่างมีความสุข สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อน และมีความซื่อสัตย์สุจริต

กิจกรรมหนังสือสานรัก (ระดับชั้นอนุบาล) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองอ่านหนังสือร่วมกับลูกเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อสมาชิกในครอบครัว โดยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปลูกฝังให้มินิสายรักการอ่านตั้งแต่เล็ก โดยเริ่มจากบ้านสู่โรงเรียน ซึ่งจะพื้นฐานการเรียนที่ดีในระดับชั้นต่อไป กิจกรรมนี้ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และมีเวลาที่อยู่ร่วมกันมากขึ้น

กิจกรรมที่คิดขึ้นมาใหม่

กิจกรรมติเจนน้อยกระจายข่าวสู่ชุมชน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ยุวทูตได้อ่านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แล้ว นำเสนอข่าวสารความรู้ที่น่าสนใจให้กับคนในชุมชนได้รับรู้และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยกระตุ้นให้คนในชุมชนที่ฟังข่าว สนใจติดตามข่าวสารและค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อมาอ่านให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. จำนวนยุวทูตเพิ่มขึ้นโดยปีการศึกษา ๒๕๕๖ มีจำนวน ๖๐ คน ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ มีจำนวน ๑๕ คน รวมมียุวทูตการอ่านทั้งหมด ๗๕ คน ซึ่งยุวทูตเหล่านี้ได้มีบทบาทในทุกกิจกรรมในการส่งเสริมการอ่าน

๒. ยุวทูตการอ่าน ได้พัฒนาการอ่าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ได้เปิดโลกทัศน์ให้กว้าง เป็นคนกล้าคิดกล้าทำ มีความเป็นผู้นำ เมื่อไปแข่งขันทักษะก็ได้รับรางวัลระดับประเทศ เป็นที่ภาคภูมิใจของผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน

๓. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมสนใจและรักการอ่านมากขึ้นมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านเนื่องจากมีกิจกรรมหลากหลายสามารถเลือกเข้าร่วมตามที่ตนเองสนใจและมีศักยภาพครูและบุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาตนเองให้รู้และรักการอ่านอยู่เสมอมีการศึกษางานจากสถานที่ต่างๆ จากหนังสือ และงานวิจัยที่จะช่วยพัฒนา ส่งเสริมและสร้างสรรค์กิจกรรมด้านของผู้ปกครองและชุมชน ได้ให้การยอมรับในการทำกิจกรรมของโรงเรียน เพราะมีกิจกรรมที่ผู้ปกครองและชุมชนสนใจ สามารถเรียนรู้ปฏิบัติได้จริง ส่งผลให้ช่วยสร้างสรรค์สังคมและลดปัญหาของชุมชนต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อีกทางหนึ่ง

๔. มีแหล่งเรียนรู้ สำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียน สามารถสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้ามาจับบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น สร้างยุทธศาสตร์อ่านเพิ่มมากขึ้น และที่น่าชื่นชมคือความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนดีขึ้น

๕. ชุมชน/เครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการได้ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งตระหนักถึงประโยชน์ของการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากการร่วมมือ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่ ตลอดจนบุคลากรในการจัดกิจกรรม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จและความยั่งยืนของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน โดยผู้บริหารระดับท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนได้กำหนดเป็นนโยบายหลักของสถานศึกษาที่จะให้การสนับสนุนงานด้านส่งเสริมการอ่าน และมีความร่วมมือกันอย่างจริงจังระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชนรวมทั้งภาครัฐและเอกชน คณะครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ มีการระดมความคิดในการจัดกิจกรรมที่เร้าใจท้าทายความสนใจความสามารถของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ผู้ปกครองมีความพยายามฝึกตนเองให้มีนิสัยรักการอ่าน จัดบรรยากาศในบ้านให้เหมาะสำหรับการอ่าน ส่วนชุมชนเครือข่ายอ่านสร้างสุขได้ให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคลากร ในการจัดกิจกรรม มีการทำงานร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้ประสบผลสำเร็จในชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางแก้ไขปัญหา

ปัญหาและอุปสรรค เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อยเกินไปยิวทูตการอ่านได้รับกิจกรรมที่ซ้ำซ้อน งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมล่าช้าในการจัดกิจกรรมนอกโรงเรียนบางครั้งประชาชนในชุมชนมีเวลาว่างไม่ตรงกับการทำจัดกิจกรรม ทำให้เสียโอกาสในการเรียนรู้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข จัดระบบเวลาในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจนโดยกำหนดการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายให้ยิวทูตการอ่านทำงานอย่างมีแบบแผน ตลอดจนทำหน้าที่สื่อและแบบสอบถามความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ได้ร่วมกันทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดีและประสบความสำเร็จมากขึ้น

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้ประโยชน์จากโครงการนี้

ตัวแทนผู้นำชุมชนรอยพระพุทธรูป เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ได้แสดงความคิดเห็นว่า “โครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ปีการศึกษา ๒๕๕๗ เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากคนในชุมชนโดยทั่วไปจะไม่ค่อยได้อ่านหนังสือ ทำให้ใช้เวลาว่างไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ แต่เมื่อชุมชนได้เข้าร่วมโครงการทำให้คนในชุมชนมีการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น รู้ทันข่าวสาร มีความรู้ด้านต่างๆ ซึ่งส่งผลให้คนในชุมชนมีคุณภาพด้านการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นไปในด้านลบ อีกทั้งเยาวชนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและสนใจในการอ่านทำให้ผลการเรียนดีขึ้นเป็นความภาคภูมิใจของผู้ปกครองในชุมชน”

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒

โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะท้อน สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะท้อน

ตั้งอยู่เลขที่ ๒๑๙ ถนนท่าสะท้อน ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โทร ๐๕๓-๒๔๑๕๒

เว็บไซต์ <http://www.thasatii.ac.th>

ปัจจุบันมียุวทูต/ทูตการอ่านจำนวน ๗๔ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมยอดนักอ่าน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านและมีการจดบันทึกสิ่งที่ได้จากการอ่าน แล้วนำสมุดบันทึกที่ได้จากการอ่านมาแลกเปลี่ยนกับเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด โดย ๑๐ เรื่อง สามารถแลกเปลี่ยนได้ ๑ ดวง และจะมีการประกาศผลยอดนักอ่านที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดทุกสัปดาห์ นักเรียนที่เป็นยอดนักอ่านจะได้รับรางวัลและเกียรติบัตรจากทางโรงเรียน ในการดำเนินกิจกรรมนี้สามารถสร้างกระแสให้นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมห้องสมุดโรงเรียนสู่ชุมชน เป็นกิจกรรมที่สร้างพื้นที่ในการส่งเสริมการอ่านให้กับชุมชน โดยทางโรงเรียนได้จัดห้องสมุดให้กับชุมชนด้วยการนำขึ้นหนังสือใส่หนังสือ เอกสาร ความรู้ต่างๆ ไปมอบให้กับประธานชุมชน เพื่อจัดสถานที่ให้แก่ประชาชนในชุมชนได้อ่านหนังสือและได้มีการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมาอ่านหนังสือ เอกสาร ความรู้ต่างๆ เพื่อเกิดประโยชน์ตนเองและครอบครัวและนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพ และที่สำคัญทางโรงเรียนยังให้ยุวทูตซึ่งเป็นเด็กในชุมชนได้มีส่วนร่วม และรู้สึกเป็นเจ้าของด้วยการให้นักเรียนนำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนไปเปลี่ยนให้ห้องสมุดชุมชนทุกๆ สัปดาห์

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรมโคมตุ้มความรู้สู่ชุมชน เป็นการนำเอาศิลปหัตถกรรมล้านนามาเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่ประชาชน “โคม” ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของล้านนาซึ่งแต่ก่อนชาวล้านนาจะใช้โคมเป็นตะเกียงหรือสิ่งประดิษฐ์สำหรับจุดไฟให้สว่าง แต่ปัจจุบันนี้ใช้ตกแต่งอาคารบ้านเรือนเพื่อความสวยงามและเป็นสิริมงคลแก่เจ้าของบ้าน ซึ่งชาวล้านนาเชื่อว่า การจุดโคมนั้นจะนำความเจริญรุ่งเรืองและความสุขมาให้กับตนเองและครอบครัว สำหรับ “ตุ้ม” เป็นสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อใช้ในงานพิธีทางพุทธศาสนาทั้งในงานมงคลและอวมงคลต่างๆ โดยมีขนาดรูปทรงและรายละเอียดด้านวัสดุต่างๆ แตกต่างกันไป ตามความเชื่อและพิธีกรรมตลอดจนตามความนิยมในแต่ละท้องถิ่นด้วย ทางโรงเรียนจึงได้นำโคม และตุ้ม มาเป็นสื่อนำความรู้สู่ชุมชน โดยจัดทำแผ่นความรู้ต่างๆ นำมาติดในแต่ละด้านของโคมและใส่ในแต่ละช่องของตุ้ม แล้วนำไปประดับตามบ้านหรือร้านค้าในชุมชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้อ่าน ซึ่งมีการเปลี่ยนแผ่นความรู้ทุกสัปดาห์

กิจกรรมเยาวชนยอดนักสืบ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น เอกสาร ตำรา ในห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต เพื่อนำความรู้ที่ได้มาตอบคำถามที่ยิวทูตการอ่านได้ประชาสัมพันธ์ตอนทำกิจกรรมหน้าเสาธง ผ่านเสียงตามสายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านรักการค้นคว้า และถือเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เป็นนักอ่านอย่างแท้จริง โดยมีการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง พร้อมทั้งมอบเกียรติบัตรให้กับเยาวชนยอดนักสืบประจำสัปดาห์ และประจำปีอีกด้วย

กิจกรรมเดิมที่คิดขึ้นมาใหม่

กิจกรรมหนึ่งต่อห้าพากันอ่าน เป็นกิจกรรมที่นำแนวคิดในการจัดกิจกรรมมาจากระบบขายตรง (Direct Sale) ที่ได้ผลเป็นอย่างดี ๑ : ๕ หมายถึง ยิวทูตการอ่าน ๑ คนต้องหาคนอ่านหนังสือที่อยู่ในชุมชน ๕ คน ซึ่งยิวทูตจะเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด จะนำหนังสือจากห้องสมุดของโรงเรียนไปบริการถึงบ้านผู้อ่าน เป็นการบริการที่ส่งตรงถึงผู้อ่าน มีการบันทึกสถิติผู้อ่านและบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการอ่าน ซึ่งได้รับการตอบรับจากผู้อ่านเป็นอย่างดียิวทูตการอ่านที่มีสถิติการนำหนังสือไปให้ชุมชนอ่านมากที่สุดจะได้รับรางวัลจากการดำเนินกิจกรรมทำให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงหนังสือที่มีคุณภาพและมีจำนวนผู้ที่อ่านหนังสือในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

ด้านที่ ๑ ยิวทูตการอ่าน

ได้พัฒนาयิวทูตการอ่านเพิ่มขึ้นจากเดิม ๒๒ คน เพิ่มเป็น ๕๓ คน ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละชุมชนทั้งหมด ๒๐ ชุมชน โดยยิวทูตการอ่านทุกคนได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียนและในชุมชน

ด้านที่ ๒ ผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

ทุกคนเห็นความสำคัญของการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น

ด้านที่ ๓ โรงเรียน

โรงเรียนได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทำให้ชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มีการเปลี่ยนแปลง มีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น

ด้านที่ ๔ ชุมชน/เครือข่าย/ชุมชน ที่มีส่วนร่วมในโครงการ

ประชาชนที่อยู่ในชุมชนใช้เวลาว่างอ่านหนังสือกันมากขึ้น และให้ความสำคัญกับการอ่านมากขึ้นนอกจากนี้ชุมชนยังชื่นชมกิจกรรมภายใต้โครงการที่โรงเรียนจัดขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี และรูปแบบกิจกรรมที่จัดในสถานศึกษาบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ นอกจากนี้ทุกกิจกรรมมีความน่าสนใจ มีความต่อเนื่องและสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

๒. ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ความร่วมมือของประชาชนในชุมชนที่ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม การยอมรับการเปลี่ยนแปลง และการประสานงานระหว่างโรงเรียนรวมถึงประธานชุมชนที่อยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

ปัญหาและอุปสรรค

๑. เนื่องจากการดำเนินการโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ต้องมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายและต้องใช้เวลาในการดำเนินการจึงทำให้เกิดความยุ่งยาก โรงเรียนถือว่าเป็นหน่วยงานเล็กๆ ที่จะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยการอ่านซึ่งเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่เกินความสามารถ

๒. ในการดำเนินงานโครงการต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก โรงเรียนมีงบประมาณจำกัด

แนวทางแก้ไข

๑. การกำหนดเวลาในการดำเนินงานควรเป็นระยะยาวและมีการติดตามเป็นระยะเพื่อให้มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และควรมีการทำงานแบบบูรณาการ

๒. ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนมากขึ้น

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ

นายวิรัตน์ ไชยยะ ประธานชุมชนศรีสร้อยทรายมูล และนางกรรณิการ์ ใจวงศ์ ประธานชุมชนท่าสะอาดได้กล่าวว่า โครงการสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุขโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาดนี้ เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชนอย่างมาก เพราะทำให้ประชาชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และทำให้ประชาชนในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นเพราะได้เข้ามาใช้สถานที่ที่จัดห้องสมุดชุมชนร่วมกันในการอ่านหนังสือและพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ไม่เกิดความเหงาหงอย ว่าเหวเหมือนแต่เดิม นอกจากนี้ประชาชนบางคนยังค้นพบแนวทางการประกอบอาชีพจากการอ่านอีกด้วย

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒

โรงเรียนเทศบาล ๓ บ้านเหล่า เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนเทศบาล ๓ บ้านเหล่า ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑ ถนนประชาอุทิศ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ๔๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๔๒-๒๒๑-๔๒๗

โทรสาร ๐๔๒-๒๓๐-๑๓๗

Website www.t3udon.ac.th

ปัจจุบันมียุวทูต/ทูตการอ่าน ๓๕๘ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมละครนิทานธรรมามีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ประชุมคณะกรรมการห้องสมุด และยุวทูตการอ่าน วางแผนการดำเนินงานประจำเดือน
๒. ยุวทูตการอ่านชักชวนการเล่านิทาน
๓. กำหนดปฏิทินการดำเนินการเล่านิทาน
๔. ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการเล่านิทานและชักชวนนักเรียนร่วมชมกิจกรรมที่ห้องสมุด
๕. ยุวทูตการอ่านเล่านิทานธรรมา
๖. ยุวทูตการอ่านไปเล่านิทานให้น้องอนุบาลเทศบาล 10 หนูดี ฟังก่อนนอนกลางวัน
๗. สรุปผลการดำเนินการ

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมหมอลำชวนอ่านสร้างสุข มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ประชุมครูเจ้าหน้าที่ห้องสมุด นักเรียนยุวทูตวางแผนการดำเนินงานประจำเดือน
๒. มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ครู และนักเรียนยุวทูตการอ่าน
๓. กำหนดปฏิทินการออกปฏิบัติงานของหมอลำชวนอ่านสร้างสุข
๔. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมหมอลำชวนอ่านสร้างสุข โดยเสียงตามสายตามชุมชนต่างๆ
๕. นำหมอลำชวนอ่านสร้างสุขไปจัดกิจกรรมที่ชุมชนบ้านเหล่าชุมชนบ้านเตื่อ ชุมชนทุ่งมั่ง วัดโพธิ์ชัย บ้านเตื่อ และโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ
กิจกรรมบันเทิงใจไปกับเสียงเพลง

กิจกรรมเปิดบ้านหนังสือน่าอ่าน

กิจกรรมที่คิดขึ้นมาใหม่

กิจกรรมรักการอ่านผ่านเชียมซี

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. ยุวทูตการอ่านได้เชิญชวนและแสดงกิจกรรมให้รักการอ่านเฉพาะในโรงเรียนของตนเอง เมื่อได้มีโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ประจำปี ๒๕๕๗ รุ่น ๓ ยุวทูตการอ่าน ได้มีโอกาสออกประชาสัมพันธ์กล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำ และร่วมแสดงกิจกรรมให้ชุมชนต่างๆ มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น เช่น ออกชุมชนบ้านเตื่อ ชุมชนบ้านเหล่า ชุมชนทุ่งมั่ง โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี

๒. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจในการอ่านมากขึ้น เนื่องจากทางห้องสมุดได้จัดทำกิจกรรมอย่างหลากหลายให้กับนักเรียนที่สนใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่าน โดยผ่านกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานไม่เครียด มีความสุขที่จะอ่านหนังสือ

๓. เกิดการสร้างเครือข่ายสร้างสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ทำให้เกิดการประสานสัมพันธ์ร่วมกัน พัฒนาการอ่านให้เกิดขึ้นทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา นำไปสู่การสร้างสุขในชีวิต

๔. ชุมชนและเครือข่ายรอบๆ สถานศึกษาเกิดการตื่นตัว เห็นความสำคัญของการอ่าน ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมบุคลากรให้รักการอ่านและนำการอ่านไปสร้างสุขในชีวิต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ และความยั่งยืนของการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารให้การสนับสนุนทั้งการดำเนินโครงการและงบประมาณ คณะครู บุคลากร เห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือมีน้ำใจในการทำงาน ตลอดจนนักเรียนเห็นความสำคัญและร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข

รางวัลชมเชย

โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑ (ดอนสักผดุงวิทย์) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑ (ดอนสักผดุงวิทย์)

ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ถนนบ้านโน - ดอนสัก ตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๒๒๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐๗๗-๓๗๑๐๑๔

Website www.donsakwit.ac.th

ปัจจุบันมียุวทูต/ทูตการอ่านจำนวน ๗๘ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน

กิจกรรมยอตนักอ่าน เป็นการปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยจะมีการมอบรางวัลยอตนักอ่านประจำภาคเรียนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับทุกคน

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ เป็นการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ในสถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน เช่น ศาลาในโรงเรียน ได้ต้นไม้มากิจการจัดกิจกรรมพบว่านักเรียนให้ความสนใจในการอ่านมาก กิจกรรมนี้จึงเริ่มที่จะออกสู่ชุมชนโดยโรงเรียนร่วมกับอำเภอและเทศบาลเมืองดอนสัก ได้ออกหน่วยบริการการอ่าน เพื่อมอบความรู้ให้กับผู้เข้ารับบริการ นอกจากนี้ห้องสมุดได้จัดกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ให้กับชุมชนต่างๆ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรมสานสัมพันธ์เครือข่ายการอ่านสร้างสุข โรงเรียนออกหน่วยบริการการอ่าน ณ ถนนคนเดิน “ท่องคูเมืองเล่าเรื่องปากคลองดอนสัก” เป็นกิจกรรมที่สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และยังกระตุ้นให้คนในชุมชนมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมสามนาที่มีสาระ เป็นการจัดกิจกรรมให้ความรู้กับทุกคนในโรงเรียน เพื่อได้รับความรู้จากข่าวสารประจำวัน โดยมีตัวแทนยุวทูต ตัวแทนนักเรียน นำเสนอข้อมูลข่าวสารสาระน่ารู้ประจำวัน

กิจกรรมที่คิดขึ้นมาใหม่

เกมส์บันไดงูภาษาพาสนุก โดยมีตัวแทนยุวทูตการอ่านเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมการอ่านสร้างความสนุก และสอดแทรกนิสัยรักการอ่านให้กับผู้ร่วมกิจกรรม

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. ยุวทูตการอ่านมีการเปลี่ยนแปลงที่ได้ชัดเจน คือ กล้าแสดงออกในการร่วมกิจกรรมทั้งภายในโรงเรียนและในชุมชนมีความคิดสร้างสรรค์มีภาวะความเป็นผู้นำ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ และเป็นตัวอย่างในการอ่านที่ดี

๒. นักเรียนให้ความสนใจการอ่านมากยิ่งขึ้นจากการจัดกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ภายในโรงเรียน โดยทีมยุวทูตการอ่านนำหนังสือใส่ตะกร้าไปยืมที่ที่มีนักเรียนนั่งจำนวนมากๆ ช่วงแรกๆ นักเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจหนังสือที่ยุวทูตนำไปบริการ แต่ยุวทูตยังคงปฏิบัติทุกวัน กระทั่งนักเรียนหันมาอ่านหนังสือกันมากขึ้น ภายในห้องเรียน มีการประกวดมุมหนังสือทุกชั้นเรียน ทำให้นักเรียนมีความใกล้ชิดกับหนังสือ และหันมาอ่านหนังสือในเวลาว่างกันมากยิ่งขึ้น

๓. คนในชุมชนสนใจ ติดตามโครงการมากขึ้น จากการที่ยุวทูตการอ่านและสถานักเรียนได้จัดกิจกรรม “สานสัมพันธ์เครือข่ายการอ่าน” ณ ถนนคนเดิน อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการจัดกิจกรรมในช่วงสัปดาห์แรก ผู้คนที่มาเดินจ่ายตลาดตลอดจนพ่อค้า แม่ค้า ไม่ค่อยให้ความสนใจ แต่การจัดกิจกรรมในครั้งถัดไป ความสนใจเริ่มมากขึ้นกิจกรรมบนเวทีที่ยุวทูตจัดเกี่ยวกับนวัตกรรมการอ่าน มีผู้คนให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้น มีการยืมและคืนหนังสือจากการจัดกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมเหล่านี้ล้วนแต่แสดงให้เห็นว่าชุมชนเริ่มติดตามการจัดโครงการเพิ่มมากขึ้น

๔. สถานศึกษาเป็นต้นแบบแห่งการสร้างวัฒนธรรมการอ่านให้กับชุมชน โดยจัดกิจกรรมการบริการชุมชนด้านการอ่านที่หลากหลายเช่น กิจกรรมเล่านิทานให้น้องฟัง จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ให้กับชุมชน หน่วยงานราชการและเครือข่ายการอ่าน มีการออกบูธบริการการอ่านหนังสือ การยืม-คืนหนังสือ ทำให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ประชาชนในชุมชนให้ความสนใจกิจกรรมในระดับดีมาก

๕. มีสถานที่อ่านหนังสือในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนหันมาใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ มีการพูดคุยถึงเรื่องราวในหนังสือมีเครือข่ายการอ่านเพิ่มมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างในการอ่านมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ และความยั่งยืนของการดำเนินงานคือโรงเรียนได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้บริหารคณะครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียนทุกคนในโรงเรียนตลอดจนหน่วยงานราชการ โรงเรียนเครือข่ายชุมชน และวัดได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนตลอดมา

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

จากการดำเนินโครงการ พบว่าผู้ปกครองบางคนอ่านหนังสือไม่ออกจึงเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจการอ่าน และไม่มั่งบประมาณในการส่งเสริมเรื่องการอ่าน ทำให้การพัฒนาที่บ้านกับโรงเรียนขาดความต่อเนื่อง ซึ่งทางโรงเรียนจะจัดกิจกรรมอ่านหนังสือให้ผู้ปกครองฟัง โดยมีวิทยุพูดการอ่านหรือตัวแทนการจัดกิจกรรม และจัดกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ประชุมหมู่บ้านและควรมีการจัดประกวดครอบครัวรักการอ่าน เพื่อเป็นครอบครัวตัวอย่างให้กับชุมชน

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

นายวีระ เกิดศิริมงคล นายอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข” ว่า “ผมขอชื่นชมคณะครู อาจารย์ ผู้บริหารของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑ (ดอนสักผดุงวิทย์) ที่ให้ความสำคัญในการอ่าน และหันมาพัฒนาการอ่านให้กับชุมชนเพราะการอ่านเป็นการพัฒนาความคิดความรู้ให้กับเด็กและเยาวชน เป็นการปูพื้นฐานสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดโครงการสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข โดยสร้างนวัตกรรมการอ่าน ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนและสร้างพลวัตแห่งการอ่านของชุมชน เป็นกิจกรรมที่ดีอย่างยิ่ง ควรกระทำอย่างต่อเนื่องและพัฒนาสู่ความยั่งยืน เพื่อสังคมของเรา”

รางวัลชมเชย

โรงเรียนเทศบาลสันปายางหน่อม สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนเทศบาลสันปายางหน่อม

ตั้งอยู่เลขที่ ๕๒๐ ถนนเจริญราษฎร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

โทร ๐๕๓-๕๑๑๗๓๓ เว็บไซต์ www.sunpayangnom.ac.th.

ปัจจุบันมียุวทูต/ทูตการอ่านจำนวน ๔๑๖ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมภายในโรงเรียน โรงเรียนเทศบาลสันปายางหน่อม ดำเนินโครงการ “สานฝันร่วมกันรักการอ่าน” มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ๑๑ กิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการแสวงหาความรู้ด้านการอ่าน ฝึกฝนนิสัยรักการอ่าน และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และมีความสุขในการอ่าน

กิจกรรมภายนอกโรงเรียน โรงเรียนเทศบาลสันปายางหน่อม ดำเนินโครงการ “สร้างสรรค์การอ่าน สานสัมพันธ์ชุมชน” มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอ่านศึกษาหาความรู้สร้างความร่วมมือกับชุมชน ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้ชุมชนอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินโครงการทำให้เกิดกระแสรักการอ่านของคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

กิจกรรมอิงลิชแคมป์ Read aloud เป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะการฟังเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง Phonics จากเพลง ฝึกทักษะการอ่านออกเสียงตัวอักษร A-Z และฝึกการสร้างคำศัพท์จากบัตรคำ อ่านประโยค อ่านนิทาน อ่านบทความ มีนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจร้อยละ ๙๐ อยู่ในระดับดีมาก

กิจกรรมรักการอ่านก้าวทันโลก มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีผลสำเร็จจากการประเมินผลของกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ ๙๐ กิจกรรมนี้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย ทันโลก โดยฝึกให้อ่านใน Facebook และได้สอดแทรกความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

กิจกรรมที่คิดขึ้นมาใหม่

กิจกรรมครอบครัวนักอ่าน นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ครู ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกิจกรรม มีผลสำเร็จจากการประเมินผลของกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๙๕ กิจกรรมนี้ ผู้ปกครองให้ความสนใจมากร้อยละ ๑๐๐ มีนักเรียนและผู้ปกครองได้รับความรู้อย่างหลากหลายร้อยละ ๙๕ มุ่งเน้นให้ผู้ปกครองทุกคนเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ จัดมุมหนังสือในบ้าน สร้างพื้นที่การอ่านให้เกิดขึ้นและนำหนังสือจากโรงเรียนสู่บ้าน อย่างน้อย ๓ เล่มต่อสัปดาห์

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

ได้รับสมัครนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยมีนักเรียนแกนนำยุทธศาสตร์ของโรงเรียน ๒ คน เป็นผู้ขับเคลื่อน การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักเรียนสมัครเป็นสมาชิกและชี้แจงการดำเนินงาน มีสมาชิกทั้งหมด ๓๕๖ คน สมาชิกทุกคนแบ่งกลุ่มกันออกเผยแพร่และนำเสนอหนังสือให้บุคคลทั่วไปอ่านคนละอย่างน้อย ๓ เล่ม พบว่า ทุกคนทำหน้าที่ได้ตามเป้าหมายสร้างความภาคภูมิใจให้กับสมาชิกที่ได้ทำหน้าที่หาหนังสือให้ผู้อื่นอ่าน เป็นการสร้างเสริมการอ่านให้กว้างไกลและผู้อ่านก็พึงพอใจเห็นว่ากิจกรรมนี้ดีควรให้การสนับสนุนต่อไป

ด้านผู้เรียน ได้รับความรู้และทักษะการเรียนรู้ ความเข้าใจ สามารถนำประสบการณ์ตรงที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม อย่างต่อเนื่อง สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเป็นสุข และครูได้มีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ทำประชาคม ร่วมกับชุมชนเพื่อหาวิธีการและออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่งผลให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจวัตถุประสงค์ของ โครงการ ให้ความสนใจ สนับสนุน การจัดกิจกรรมต่างๆ ด้วยดี เกิดความรัก ความสามัคคีในสถานศึกษาผู้ปกครองและ ชุมชน เห็นความสำคัญของการอ่าน และให้การสนับสนุน ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พร้อมทั้งให้การช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่เป็นอย่างดี

การดำเนินโครงการทำให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์จากระบบข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ที่หลากหลายเพียงพอต่อความต้องการ ห้องสมุดเปิดให้บริการทุกวัน นำความพึงพอใจสู่ชุมชนเป็นอย่างมาก ผลสะท้อนที่สถานศึกษาได้กลับคืนมาคือความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจ ในการพัฒนาการดำเนินการ การบริการ การจัดการกิจการห้องสมุดและได้ร่วมกับชุมชนในการส่งเสริมการอ่านสู่ชุมชน ทำให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

โรงเรียนได้ดำเนินโครงการจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด มีการบริหารจัดการที่ดี มีการประสานความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการพัฒนาการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ อาศัยหลักการดังนี้

ปัจจัยแรก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งมั่นเอาใจใส่ในการพัฒนาวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ให้การสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ อำนวยความสะดวกแก่คณะทำงานเพื่อให้งานทุกอย่างสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ปัจจัยที่สอง ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษาต่างมีความรัก มีความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการสนองนโยบายของผู้บริหารเพื่อการพัฒนากิจการห้องสมุดโรงเรียน ดังจะเห็นได้จากคำสั่งแต่งตั้งคณะครูปฏิบัติหน้าที่แต่ละกิจกรรม รวมถึงผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมนั้นๆ ด้วย

ปัจจัยที่สาม นักเรียน ซึ่งนับว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี มีความเป็นประชาธิปไตยและยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา นักเรียนจึงเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ช่วยตรวจสอบการดำเนินการและแนะนำให้นักเรียนได้สืบเสาะแสวงหาจนเกิดองค์ความรู้สามารถนำมาปฏิบัติได้

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางแก้ไขปัญหา

จากการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ในบริบทของโรงเรียนเทศบาลสันป่าายางหนองมมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ปัญหาด้านการบริหารงาน

๑.๑. การดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ในบริบทของโรงเรียนเทศบาลสันป่าายางหนองมมีต้องเร่งดำเนินการให้สิ้นสุดตามระยะเวลาที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ การดำเนินโครงการ/กิจกรรมบางโครงการจึงต้องใช้ระยะเวลาสั้นทำให้คณะครูต้องทำงานกระชั้นชิด

๑.๒ การขออนุมัติซื้อหรือจัดจ้างโครงการล่าช้าและต้องขอความร่วมมือจากหลายฝ่าย โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการเองได้ ทำให้กิจกรรมล่าช้าไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๒. ปัญหาด้านครูผู้สอน

๒.๑ ครูผู้สอนมีภาระงานสอนและงานพิเศษต่างๆ มากทำให้งานที่ได้รับมอบหมายล่าช้า

๓. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์

๓.๑ คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอทำให้การจัดทำเอกสาร รายงานกิจกรรม/โครงการล่าช้า

๓.๒ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการจัดทำกิจกรรม

๔. ปัญหาด้านความร่วมมือของชุมชน

๔.๑ คนชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่ต้องทำงานนอกบ้าน ดังนั้นกิจกรรมบางกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนทางโรงเรียนต้องดำเนินการตอนเย็นหลังจากคนในชุมชนเลิกงานกลับบ้าน

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

๑. ควรมีการเผยแพร่และสร้างเครือข่ายสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข แก่โรงเรียนในสังกัดและนอกสังกัดเพื่อขยายผลและเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนต่อไป
๒. จัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม
๓. ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการครูผู้สอนในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาครูในด้านความรู้ ทักษะ และเทคนิคในการใช้สื่อเทคโนโลยี
๔. ควรพัฒนาครูและนักเรียนโดยการจัดทัศนศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุขทั้งในสังกัดและนอกสังกัดแก่คณะครูและนักเรียน
๕. ควรจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพริ้นเตอร์ กล้องถ่ายรูปรูปดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากและหลากหลายยิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งการจัดการองค์ความรู้ที่ผ่านสื่อที่ทันสมัย

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

ความคิดเห็นของคณะครู ครูได้นำความรู้จากโครงการมาขยายผล และสร้างความเข้าใจถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนและชุมชนจะได้รับและร่วมกันคิดวิธีการส่งเสริมการอ่าน ส่งผลให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจตรงกัน ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น, นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน, ครูมีการทำงานเป็นทีม มีความมุ่งมั่นและร่วมมือกันแก้ปัญหาเป็นเครื่องมือในกิจกรรม การเรียนการสอน และได้รับการประสานรวมทั้งความร่วมมือเป็นอย่างดีจากชุมชนและผู้ปกครอง

ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน โครงการสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข เป็นโครงการที่ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านให้กับชุมชน โดยทางโรงเรียนได้สร้างเครือข่ายการอ่านร่วมกับชุมชน ส่งนักเรียนแกนนำ ยุวทูตการอ่าน นำหนังสือไปให้ประชาชนได้อ่านได้ศึกษา เช่นมีจัดมุมหนังสือที่วัด จัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านในศาลา ในร้านค้าในตลาด ทำให้ชุมชนมีพื้นที่สำหรับการอ่าน ทำการอ่านสนุกสนานมากขึ้น และเปิดโลกทัศน์การอ่าน อีกทั้งมีห้องสมุดของโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชุมชนได้เข้ามาค้นคว้าสืบค้นข้อมูล ทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาศักยภาพการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน มีความรู้ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตน พัฒนาสังคม และพัฒนาชาติสืบไป

ความคิดเห็นของนายกเทศมนตรีเมืองลำพูน โครงการสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข ที่ทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดขึ้นนั้นนับได้ว่าเป็นประโยชน์สูงสุดที่ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ผู้ปกครอง เยาวชน และนักเรียนได้เรียนรู้จากการอ่านหนังสืออย่างมีความสุข สอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติ แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ทำให้ประชาชนคนไทยทุกคนสามารถเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศได้ตามอัจฉริยภาพ และอ่านออกเขียนได้อย่างมีคุณภาพทั้งประเทศต่อไป

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑

โรงเรียนบ้านดอนสูง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ข้อมูลพื้นฐาน

ที่อยู่ : ๑๕๕ หมู่ที่ ๕ บ้านดอนสูง ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง
จังหวัดตราด ๒๓๑๕๐ โทรศัพท์ ๐๓๙ ๕๒๒ ๑๗๐

Website : <http://www.bandonsoong.com/mainpage>

ข้อมูลพื้นฐานปีการศึกษา๒๕๕๗

จำนวนนักเรียน ๒๙๗ คน

จำนวนครูปฏิบัติการสอน ๑๓ คน

จำนวนยวทูตส่งเสริมการอ่าน ๘๐ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนบ้านดอนสูงได้รับคัดเลือกเข้าโครงการห้องสมุดมีชีวิตต้นแบบในโรงเรียนรุ่นที่ ๒ เมื่อ ปี ๒๕๕๒ จากการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว บุคลากรดำเนินงานห้องสมุดได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้โรงเรียนมีการปรับปรุงห้องสมุดทั้งด้านกายภาพ ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร การดำเนินงาน และด้านทรัพยากร ห้องสมุดมีความพร้อมในการให้บริการอย่างครบถ้วน แต่หากไม่มีกิจกรรมจะทำให้ห้องสมุดที่สวยงามและพร้อมให้บริการเป็นห้องสมุดมีชีวิตไม่ได้ ดังนั้น กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิต ซึ่งดำเนินการไปพร้อมๆ กับการพัฒนาบุคลากรให้มีนิสัยรักการอ่านควบคู่กันไปด้วย

กิจกรรมที่ดำเนินการภายในโรงเรียน

กิจกรรมมหัศจรรย์ยามเช้า – เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งโรงเรียน ดำเนินการอย่างน้อยวันละ ๑๐ นาที ก่อนเรียน ทั้งครูและนักเรียนอ่านก่อนเรียนเพื่อเป็นการฝึกสมาธิ และมีเวลาในการอ่านอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากครูทุกชั้น ทุกคน เรียกว่าการอ่านคือวิถีชีวิตของบุคลากรโรงเรียนบ้านดอนสูง กิจกรรมนี้ได้รับคัดเลือกเป็น Best Practice ของโรงเรียนจากคณะกรรมการประเมินภายนอกรอบ ๓ และได้แนะนำกิจกรรมให้กับโรงเรียนที่สนใจ โดยมีโรงเรียนวัดประณีต ต.ประณีต อ.เขาสมิง จ.ตราด นำแนวคิดกิจกรรมนี้ไปดำเนินการ ซึ่งพบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านดีขึ้น มีความสนใจในการอ่านหนังสือมากขึ้นเป็นที่น่าพอใจ

กิจกรรมที่ดำเนินการภายนอกโรงเรียน

กิจกรรม “แม่อ่าน ลูกอ้อม” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่ทรงมีพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเด็กเล็กๆ ที่ยังไม่เข้าเรียน เนื่องจากเด็กๆ กลุ่มนี้ยังไม่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านจากโรงเรียน และผู้ปกครองในชุมชนไม่มีโอกาสที่จะซื้อหนังสือมาให้ลูกอ่าน โรงเรียนบ้านดอนสูงจึงดำเนินการซื้อหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก จำนวน ๕ เล่ม ต่อครอบครัว ซึ่งการนำหนังสือไปมอบให้กลุ่มเป้าหมายจะต้องทำความเข้าใจถึงประโยชน์ที่ลูกจะได้รับ และผู้ปกครอง คนในครอบครัวพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมอ่านหนังสือให้น้องฟัง โดยคุณครูและนักเรียนในโรงเรียนร่วมกันสำรวจกลุ่มเป้าหมายแล้วลงพื้นที่ทำกิจกรรม ผลปรากฏว่าทุกครอบครัวรู้สึกดีใจที่ได้หนังสือ เด็กๆ ดีใจและสนใจหนังสือที่นำมามอบให้ อ่านกันได้ทั้งครอบครัว นอกจากนี้โครงการนี้ยังได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการบริจาคเงินซื้อหนังสือตามโครงการ “ซื้อหนังสือให้น้องอ่าน” ซึ่งจากเดิมตั้งเป้าหมายที่ ๖๐ บ้าน ปัจจุบันนี้ได้เกือบ ๑๐๐ บ้านแล้ว ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จและภาคภูมิใจมากๆ กิจกรรมหนึ่ง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบความสำเร็จ

กิจกรรม “มุมหนังสือบ้านอัจฉริยะ” เป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนบ้านดอนสูงร่วมกับ กศน.ตำบลประณีตจัดทำมุมหนังสือในชุมชน โดยมีเป้าหมายจำนวน ๑๐ หมู่บ้าน โดยมีนักเรียน กศน. หรือเจ้าของสถานที่เป็นผู้ดูแล ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก ครู กศน. นักศึกษา กศน. ยุวทูตส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนบ้านดอนสูงในการช่วยกันจัดทำมุมหนังสือ จากการสอบถามและสังเกตการณ์ใช้บริการมุมหนังสือ มีชุมชนมาอ่านหนังสือทุกเพศ ทุกวัย แต่ละมุมมีหนังสือที่หลากหลาย มีชุมชนที่ประกอบอาชีพทำสวนบอกว่าได้สูตรการทำปุ๋ยหมักจากการมาอ่านหนังสือที่มุมนี้ แสดงให้เห็นว่าชุมชนได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนี้อย่างแท้จริง

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

ด้านโรงเรียน

- โรงเรียนเป็นที่รู้จักของชุมชนมากยิ่งขึ้น ได้รับความร่วมมือจากชุมชนโดยมีต้องร้องขอ เช่น การบริจาคหนังสือ
- โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยโรงเรียนเปิดให้ชุมชน มาใช้บริการห้องสมุดได้ ตามความสมัครใจ

ด้านบุคลากร

- บุคลากรในโรงเรียนมีความตระหนักในการอ่านมากขึ้น ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ด้วยความเต็มใจ

มีประสิทธิภาพ

ด้านผู้เรียน

- นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ด้านยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่าน

- มีความเป็นผู้นำ มีจิตอาสา มีคุณธรรมที่พึงประสงค์

ด้านชุมชน

- ได้รับการบริการส่งเสริมการอ่านจากโรงเรียน บุคคลในชุมชนมีโอกาสดูหนังสือมากขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมนิสัยรัก การอ่านทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

๒. บุคลากรในโรงเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

๓. ชุมชนให้ความร่วมมือ เนื่องจากเห็นความสำคัญในการอ่านหนังสือมากขึ้น จึงช่วยกันสอดส่อง ดูแลลูกหลานที่อยู่ในความดูแล และเมื่อแม่ไปยังบ้านใกล้เรือนเคียง

๔. ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ภาคภูมิใจในโรงเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

ปัญหา :

๑. ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาในการการลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เนื่องจากมีภารกิจเรื่องเรียน การสอน

๒. งบประมาณที่ไม่เพียงพอในการดำเนินโครงการ “แม่อ่าน ลูกอืม”

การแก้ปัญหา :

๑. ใช้การดำเนินงานแบบน้ำซึมบ่อทราย โดยเริ่มจากภายในโรงเรียน และค่อยๆ ขยายไปยังชุมชน

๒. รับสมัคร และจัดประชุมยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นแกนนำในการทำกิจกรรม (คณะชั้น)

๓. ให้คำแนะนำโรงเรียนใกล้เคียง ที่สนใจวิธีการจัดหนังสือ ทดแทนการลงพื้นที่

๔. สร้างความตระหนักและความสำคัญในการส่งเสริมการอ่านในทุกที่ ทุกเวลาที่มีโอกาส

๕. จัดทำโครงการ “ร่วมทำบุญ เพื่อโครงการ แม่อ่าน ลูกอืม” เพื่อขอรับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

กิจกรรม “แม่อ่าน ลูกอืม” เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความตระหนักร่วมกันในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ให้แก่เด็กและเยาวชนตั้งแต่ก่อนวัยเรียน ระหว่าง โรงเรียน ชุมชน ครอบครัว โดยมีโรงเรียนบ้านดอนสูงเป็นแกนนำ ซึ่งผลตอบรับที่ได้ คือ หลายฝ่ายให้การสนับสนุนด้วยการบริจาคเงินทุนเพื่อจัดซื้อชุดหนังสือแก่คุณแม่ที่เข้าร่วมโครงการ โดยที่ไม่ต้องใช้งบประมาณของโรงเรียนมาดำเนินการ

กิจกรรมอังกษแคมป์ Read aloud เป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะการฟังเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง Phonics จากเพลง ฝึกทักษะการอ่านออกเสียงตัวอักษร A-Z และฝึกการสร้างคำศัพท์จากบัตรคำ อ่านประโยค อ่านนิทาน อ่านบทความ มีนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจร้อยละ ๙๐ อยู่ในระดับดีมาก

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒

โรงเรียนวัดทุ่งสว่าง จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๑

ที่อยู่ : บ้านชุมชนทุ่งสว่าง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๔๔ ๒๔๔ ๕๔๐
ข้อมูลพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๕๗
จำนวนนักเรียน ๒๕๑ คน
จำนวนครูปฏิบัติการสอน ๑๖ คน
จำนวนยวทูตส่งเสริมการอ่าน ๔๑ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนวัดทุ่งสว่างเข้าร่วมโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ประจำปี ๒๕๕๗” ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับครอบครัวให้มีการรักการอ่าน ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน โดยมีคณะครู ยวทูตการอ่าน และชุมชนทั้ง 9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ ชุมชนวัดศาลาลอย ชุมชนศาลเจ้าพ่อเสือ ชุมชนศาลาลอยพัฒนา ชุมชนวัดทุ่งสว่าง ชุมชนมหาชัย-อุดมพร ชุมชนทุ่งมหาชัย ชุมชนหัวถนน ชุมชนท้าวสุระขอย3 และ ชุมชนทุ่งสว่าง-ศาลาลอย

กิจกรรมที่ดำเนินการภายในโรงเรียน

Best Practice รักการอ่าน ครูและนักเรียนแต่ละห้องเรียนร่วมกันวางแผนและปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลายในห้องเรียนของตน ซึ่งนำไปสู่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในกิจกรรมรักการอ่านที่ประสบผลสำเร็จแล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้น เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสร้างนิสัยรักการอ่านที่ดีที่สุด เป็น Best Practice ของห้องเรียนตนเอง เช่น อ่านดีมีรางวัล ของระดับชั้น ป.๑ อ่านวันละบาทฉลาดทุกวัน ของระดับชั้น ป.๓ และ บันที่รักการอ่าน ของระดับชั้น ป.๕ เป็นต้น

กิจกรรมที่ดำเนินการภายนอกโรงเรียน

งานวัดหนังสือ เป็นกิจกรรมที่ครูและยวทูตส่งเสริมการอ่านนำหนังสือไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยจัดกิจกรรมในวัด ในเขตพื้นที่วัดทุ่งสว่างและวัดศาลาลอย เป็นการบริการและส่งเสริมการอ่านให้กับผู้ที่มาติดต่อธุระ มาทำบุญทุกวันพระ และยังมีบริการสร้างเครือข่ายโดยการให้บริการโรงเรียนในเขตรับผิดชอบของวัด คือโรงเรียนอนุบาลวัดทุ่งสว่าง โดยบริการเล่านิทานและอ่านหนังสือให้น้องอนุบาล ดำเนินการทุกวันพระและวันสำคัญทางศาสนา

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบความสำเร็จ

เทิดพระเกียรติ ๖๐ พรรษา Big Book หนังสือยักษ์ รักการอ่าน เป็นการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านขนาดใหญ่ของครูบรรณารักษ์และยุวทูตส่งเสริมการอ่าน โดยมีขนาด ๕๐ x ๓๐ เซนติเมตร โดยประมาณ เนื้อหาในเล่ม ได้คัดเลือกความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เช่น กลุ่มสาระภาษาไทย กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระศิลปะ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ การออกแบบรูปเล่มมีลักษณะสวยงาม สีสันสะดุดตา ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่และที่สำคัญมีความคงทน เนื่องจากใช้วัสดุที่มีความแข็งแรง ทนทาน โดยมีวิธีการใช้งาน ดังนี้

๑. กำหนดตารางทำกิจกรรมนำสู่ชุมชนของครูบรรณารักษ์และยุวทูตส่งเสริมการอ่าน และนำมาสรุป นำเสนอหน้าเสาธง สรุปเป็นรายงานในการออกสู่ชุมชนแต่ละครั้ง

๒. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และเขียนคำนิยม โดยใช้หัวข้อว่า “ขอสามคำ” เช่น ยอดเยี่ยมมาก สวยที่สุด เก่งมากมาก เป็นต้น ปัจจุบัน ห้องสมุดโรงเรียนวัดทุ่งสว่างมีหนังสือ Big Book จำนวน ๘ เล่ม ได้แก่

๑. พระราชประวัติสมเด็จพระเทพฯ
๒. ผลงานหนูถวายพระเทพฯ
๓. กีฬาอาเซียน
๔. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
๕. ผลไม้ที่น่ารู้
๖. สนุกกับสำนวนไทย Thai idiom for fun
๗. Flowers
๘. ศิลปกรรม ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. ด้านยุวทูตการอ่าน

- กล้าแสดงออก
- เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
- สนใจการเรียนรู้มากขึ้น
- นักเรียนรักการอ่าน
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๒. ด้านผู้เข้าร่วมโครงการ

- ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
- ชุมชนมีความพึงพอใจร้อยละ ๑๐๐
- นักเรียน ครู และชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมรักการอ่าน

๓. ด้านโรงเรียน

- โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาดูงาน
- โรงเรียนได้รับรางวัล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. การทำงานเป็นทีม
๒. การทำงานแบบมีส่วนร่วม
๓. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
๔. มีโครงการ แผนปฏิบัติการ
๕. มีปฏิทิน ตารางกำหนดระยะเวลาในการทำงาน
๖. มีงบประมาณสนับสนุน
๗. มีแกนนำส่งเสริมการอ่าน
๘. ปฏิบัติต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และยั่งยืน
๙. มีแผนติดตาม ประเมินผล

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

ปัญหาและอุปสรรค

๑. การดำเนินโครงการมีระยะเวลาสั้นเกินไป บางกิจกรรมอยู่ระหว่างดำเนินการ ส่งผลให้การสรุปและรายงานผลการดำเนินงานยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร
๒. กำหนดการเข้าสู่ชุมชนมีความคลาดเคลื่อน

แนวทางแก้ไขปัญหา

มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานหลังจากเสร็จสิ้นภาคเรียนที่ ๒ เพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสามารถประเมินผลได้ตลอดปีการศึกษา

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน มีการตอบรับที่ดีในเรื่องกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีการบันทึก “ครอบครัวรักการอ่าน” “ชุมชนรักการอ่าน” ให้ความร่วมมือในการออกทำกิจกรรมของครู และยิวทูตส่งเสริมการอ่านประจำชุมชนที่สำคัญ เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยมีหนังสือเป็นศูนย์กลาง

รางวัลชมเชย

โรงเรียนจักรคำคณาทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕

ที่อยู่ : ๔๒๖ ถนนเจริญราษฎร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน
จังหวัดลำพูน ๕๑๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๕๑๑ ๐๑๑

Website : www.chakkham.ac.th

ข้อมูลพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๕๗

จำนวนนักเรียน ๓,๒๕๐ คน

จำนวนครูปฏิบัติการสอน ๑๖๔ คน

จำนวนยุวทูตส่งเสริมการอ่าน ๓๐๐ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูนได้ดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอ่านมาอย่างต่อเนื่อง แต่ละปีใช้ชื่อโครงการต่างกันตามชื่อที่หน่วยงานอื่นหรือหน่วยงานต้นสังกัดเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการ เช่น ปี ๒๕๕๕ โครงการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ปี ๒๕๕๖ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สู่การอ่านเพื่อพัฒนางานห้องสมุดโรงเรียนตามมาตรฐานห้องสมุดสากล ปี ๒๕๕๗ โครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข แต่ละโครงการมีวัตถุประสงค์หลักที่สอดคล้องใกล้เคียงกันคือส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน การดำเนินงานในโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นระบบเกิดประโยชน์ในวงกว้าง ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและยึดเป้าหมายความสำเร็จของงานร่วมกัน

กิจกรรมที่ดำเนินการภายในโรงเรียน

ลิขิตขานบันทึกความ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านลงในสมุดที่โรงเรียนจัดให้เป็น การบันทึกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ประเภทของหนังสือ เรื่องย่อและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน สมุดบันทึกการอ่านนี้ จะแจกให้นักเรียนในช่วงต้นปีการศึกษาแล้วเขียนบันทึกทุกวันเพื่อนำการอ่านไปสู่การเขียน การวิเคราะห์ และเพื่อสร้างนิสัยการจดบันทึกให้เด็กรู้จักอ้างอิงความรู้ แสดงความคิดเห็น ความประทับใจ จนอาจทำให้ผู้เรียนได้แรงบันดาลใจใหม่ๆ ได้ สมุดบันทึกการอ่าน ๑ เล่ม มีทั้งหมด ๗๕ หน้า นักเรียนอาจบันทึกทุกวัน ส่งให้ผู้ปกครองลงนามรับทราบส่งให้ครูที่ปรึกษาตรวจสัปดาห์ละครั้ง เมื่อครบกำหนดครูที่ปรึกษาจะคัดเลือกยอดนักอ่านประจำห้อง เพื่อประกวดยอดนักอ่านของระดับชั้น โดยดูจากจำนวนหนังสือที่ได้อ่านและคุณภาพในการเขียนบันทึกเพื่อมอบเกียรติบัตรในวันวิชาการ

กิจกรรมที่ดำเนินการภายนอกโรงเรียน

ขบวนรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน ผู้เรียนมีความคิดว่าการประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมน สนใจ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน จึงจัดทำป้ายขบวนส่งเสริมการอ่านร่วมในงานแข่งขันกีฬาภายในของโรงเรียนทุกปี ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ คณะสี แต่ละคณะสีได้ออกแบบข้อความส่งเสริมการอ่าน พร้อมตกแต่งป้ายต่างๆ ให้สวยงาม เดินไปตามถนนในตัวจังหวัด สร้างความประทับใจให้แก่ผู้พบเห็น

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบความสำเร็จ

แนะนำหนังสือดีที่นำอ่าน...ผ่านเฟซบุ๊ก – เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่าน แล้วเลือกวรรณคดี คำคมที่โดนใจ สะดุดใจ สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำผ่านเฟซบุ๊กของตน แล้วเชิญชวนเพื่อนๆ มากดไลค์ หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างน้อย สัปดาห์ละเล่ม

แซทได้อ่าน แชรได้บุญ – นอกจากจะแสดงความคิดเห็นในกิจกรรม “แนะนำหนังสือดีที่นำอ่าน...ผ่านเฟซบุ๊ก” แล้ว ผู้อ่านยังช่วยกันแชร์ออกไปนอกกลุ่มสมาชิก เพื่อขยายวงผู้ผ่านออกไป

อ่านแล้วกดแซท กดไลค์ ได้กำไร...สร้างกุศล – กิจกรรมการแนะนำหนังสือดีที่นำอ่านผ่านทางเฟซบุ๊ก นอกจากนักเรียนเองแล้ว ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ ก็มีส่วนร่วมด้วยการเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านให้นักเรียนนำมาเผยแพร่ผ่านทางเฟซบุ๊ก หรือแม้กระทั่งดำเนินการเผยแพร่ด้วยตัวเองแล้ว อีทั้งยังได้ร่วมเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ไปพร้อมๆ กัน ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัยภายในครอบครัว เป็นกิจกรรมที่นักเรียนและผู้ปกครองชื่นชอบ

หนังสือการ์ตูนความรู้อีกเล่มที่ "Why? คีฬาและสปีดมีคิซ" นมเต็มสารไปกินสารอาหารอีกเล่ม พอยซี ชิน และอุมาวี เพื่อสาวจ และค้นคว้าในเชิงสปีดมีคิซต่างๆที่ทุกคนควรรู้ถึงกีฬาชนิดนี้ แม่เอง ชอบออกซิทซ์ สะขาม เป็นอัน จอมไปถึงคีฬาดีคิซซึ่งอาจไม่ทราบเป็น กีฬาได้ เช่น สะขาม ซีก ดันเฮ้แซ เป็นอัน กางสาร กอติกา อินทราเรช เลขที่ 37 ม 5/7

คำใจ - แสดงความคิดเห็น - ชมไป
5 Nisarat Nisarat, Worade Phoungphat, ชินอินทนน และวินัดิตาภา และชนเนียร มี 13 คนถูกใจมีนี่
7 อู๊ด 4 คนเคยเขียน
Nittikam Nampeung หนังสือบางสาขา ทางทางอินทนน
5 มกราคม เวลา 14:21 น. ถูกใจ
กัลไลนุ มาลาภานักดี สุนัขมีสาระ
5 มกราคม เวลา 14:22 น. ถูกใจ

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

ด้านยุทธศาสตร์การอ่าน - จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านทั้งใน และนอกโรงเรียน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับยุทธศาสตร์การอ่าน ดังนี้

๑. ด้านร่างกาย - เป็นผู้ที่มีบุคลิกมั่นคง อบอวน เป็นมิตร มีปฏิภาณไหวพริบที่ดี เกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีความเชื่อมั่นในตนเอง
๒. ด้านอารมณ์ - การอ่านทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง การทำกิจกรรมทำให้มีจิตสาธารณะ สนใจเพื่อน คนรอบข้าง โดยเฉพาะคนในครอบครัว ห่วงใยความรู้สึกของผู้อื่น
๓. ด้านสังคม - กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข เป็นกิจกรรมที่สร้างภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม เรียนรู้การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๔. ด้านสติปัญญา - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีผลงานจากการเข้าประกวดแข่งขันมากมาย เช่น ในปี ๒๕๕๗ ได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง ชนะเลิศ การประกวดยุวบรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่านระดับชั้น ม.๑ - ม.๓ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาคเหนือ ได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง ชนะเลิศ การประกวดยุวบรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่านระดับชั้น ม.๔ - ม.๖ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับประเทศ

ด้านผู้เข้าร่วมโครงการ

๑. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระ
๒. ผู้ปกครองภูมิใจในการจัดกิจกรรมของบุตรหลานตนเอง
๓. คุณครูทุกท่านเห็นความสำคัญของการอ่าน ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการส่งเสริมการอ่าน

ด้านโรงเรียน

- โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาดูงาน
- โรงเรียนได้รับรางวัล

ด้านชุมชน

ชุมชนมีส่วนร่วมและพึงพอใจในกิจกรรมของโครงการ ผู้แทนชุมชนช่วยจัดเก็บสถิติการอ่าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. การทำหน้าที่ของยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่าน ในการชักชวน ประชาสัมพันธ์ให้มีการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน
๒. ครูทุกฝ่ายปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับบรรณารักษ์ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
๓. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุนบุตรหลานของตนให้มีนิสัยรักการอ่าน เป็นนักอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน รวมถึงช่วยดูแลการอ่าน การบันทึกการอ่านของบุตรหลาน ลงนามรับทราบการบันทึกการอ่านในสมุดบันทึกสัปดาห์ละครั้ง พร้อมให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะการอ่านของบุตรหลานผ่านสมุดบันทึกการอ่านให้ครูที่ปรึกษา รับทราบ
๔. การทำหน้าที่ของยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่าน ในการชักชวน ประชาสัมพันธ์ให้มีการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน
๕. ครูทุกฝ่ายปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับบรรณารักษ์ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
๖. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุนบุตรหลานของตนให้มีนิสัยรักการอ่าน เป็นนักอ่าน คิด

วิเคราะห์ และเขียน รวมถึงช่วยดูแลการอ่าน การบันทึกการอ่านของบุตรหลาน ลงนามรับทราบการบันทึกการอ่านในสมุดบันทึกสัปดาห์ละครั้ง พร้อมให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะการอ่านของบุตรหลานผ่านสมุดบันทึกการอ่านให้ครูที่ปรึกษา รับทราบ

๗. ชุมชนร่วมเป็นสมาชิกนักอ่านผ่านยุวทูตส่งเสริมการอ่าน ร่วมเป็นจุดรับ-คืนหนังสือของชุมชนในกรณี ที่นักเรียนนำหนังสือออกมาให้บริการ รวมถึงเสนอแนวคิดในกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ร่วมออกแบบกิจกรรม ที่จะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่านในชุมชน

๘. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านหนังสือและใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ให้การ สนับสนุน ส่งเสริม ให้คำปรึกษา แนะนำ รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง จัดหางบประมาณเพื่อจัดซื้อหนังสืออย่าง เพียงพอ

๙. องค์กรธุรกิจเอกชนช่วยสนับสนุนหนังสือและสื่ออื่นๆ เพื่อเป็นรางวัลการอ่าน

๑๐. โรงเรียนเครือข่ายเปิดโอกาสให้ยุวทูตส่งเสริมการอ่านเข้าไปจัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้น้องๆ เห็นความสำคัญ ของการอ่าน สนใจการอ่าน และอ่านหนังสือจนติดเป็นนิสัย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

ปัญหาและอุปสรรคจากการตรวจสอบสมุดบันทึกการอ่านของครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนวิชาต่างๆ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การเขียนสะกดคำ การเขียนวรรณยุกต์ เมื่อสอบถาม พบว่ามีปัญหาตั้งแต่ชั้นประถม ส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาด้ว การอ่าน คือ อ่านหนังสือช้า ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะทำให้การส่งเสริมการอ่านไม่ประสบผลสำเร็จ

แนวทางการแก้ปัญหา

- ๑) การสอนเสริม โดยเริ่มจากการคัดกรองร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง
- ๒) ผลักดันการดำเนินงานด้านส่งเสริมการอ่านให้เป็นโครงการต่อเนื่อง

ความคิดเห็นของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข” ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมค้นพบนวัตกรรมที่อยู่ใกล้ตัว คนใน ครอบครัวกลับมามีความสัมพันธ์กันใหม่หลังจากบุตรหลานอยู่ในสังคมก้มหน้ามานาน ฐานสร้างนิสัยรักการอ่านจึงกลับมาเริ่มที่บ้านและสานต่อในโรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง แม้จะเป็นระยะสั้น แต่ก็จัดว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดี ซึ่งสามารถทำให้เกิด ความยั่งยืนได้

รางวัลชมเชย

โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๒ บ้านบ่อประดู่ ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสทิงพระ

จังหวัดสงขลา ๙๐๑๙๐ โทรศัพท์ ๐๗๔ ๔๘๕ ๓๒๓

Website : <http://goo.gl/Z0nikM>

ข้อมูลพื้นฐานปีการศึกษา๒๕๕๗

จำนวนนักเรียน ๒๓๒ คน

จำนวนครูปฏิบัติการสอน ๑๕ คน

จำนวนยุวทูตส่งเสริมการอ่าน ๖๕ คน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ดำเนินการภายในโรงเรียน

กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านภายในสถานศึกษาที่ดำเนินการมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง โดยมีรูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี กิจกรรมรายวัน ได้แก่ กิจกรรม ๘ ฐานปิ่นเสริมเติมอ่าน ประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ ๘ ฐาน ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมในแต่ละวัน

ฐานที่ ๑ ฐานเวทีคนเก่ง เป็นฐานที่ฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ทั้งด้านการร้องเพลง การเล่านิทาน และการแสดงละครการร้องรำทำเพลง

ฐานที่ ๒ ฐานห้องสมุดเสียง

ฐานที่ ๓ ฐานมุมสบาย นักเรียนสามารถเลือกหนังสืออ่านตามใจชอบตามอิริยาบถที่ตนเองอยากจะอ่านหนังสือไม่ว่าจะนั่งหรือนอนอ่าน

ฐานที่ ๔ ฐานหนังสือทั่วไป เป็นฐานที่นักเรียนใช้ในการสืบค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือวารสารทั่วไปเชิงวิชาการ

ฐานที่ ๕ ฐานคาเฟ่หนังสือ เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาผลิตชิ้นงาน เช่นหนังสือป๊อปอัพ หนังสือนิทานหน้าเดียว ซีดีหนังสือ

ฐานที่ ๖ คาเฟ่ ICT ฝึกการใช้ Internet เพื่อสืบค้นและใช้คอมพิวเตอร์เพื่อศึกษาหาความรู้ในสิ่งที่ตนเองอยากรู้

ฐานที่ ๗ ฐานอาเซียนศึกษา ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน ผ่านการใช้หนังสือ สื่อซีดี และ ฝึกใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ฐานที่ ๘ ฐานธรรมชาติรอบตัว เป็นฐานที่ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากบรรยากาศรอบตัวที่แวดล้อมไปด้วย สุนัข ไม้ดอกไม้ประดับ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เกร็ดความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่คอยหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ฐานที่ ๑ เวทีคนเก่ง

ฐานที่ ๒ ห้องสมุดเสียง

ฐานที่ ๓ มุมสบาย

ฐานที่ ๔ หนังสือทั่วไป

ฐานที่ ๕ คาเฟ่หนังสือ

ฐานที่ ๖ คาเฟ่ ICT

ฐานที่ ๗ อาเซียนศึกษา

ฐานที่ ๘ ธรรมชาติรอบตัว

กิจกรรมที่ดำเนินการภายนอกโรงเรียน

โรงเรียนได้คิดค้นนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่ชุมชนเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสที่พระองค์ทรงมีพระชนม์มายุครบ ๕ รอบ ๖๐ พรรษา ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสถานศึกษา ภายใต้โครงการเครือข่ายห้องสมุดส่งเสริมการอ่าน สานความรู้สู่ชุมชน โดยมีกิจกรรมใน ๒ ลักษณะคือ

ลักษณะที่ ๑ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้านยาเสพติด เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ๖กิจกรรม

๑. กิจกรรม ๑ บ้าน ๑ เล่ม
๒. กิจกรรมตระกร้าความรู้สู่ชุมชน
๓. กิจกรรมเล่นิทานพื้นบ้านสานสร้างสุข
๔. กิจกรรมเปิดท้ายให้ความรู้ด้านยาเสพติด(ในตลาด หาดมหาราช ชุมชน)
๕. กิจกรรม ๑ วันพระ ๑ ชั้นเรียน ๑ ความรู้จากการอ่าน
๖. กิจกรรมสายใยรัก การอ่าน

ลักษณะที่ ๒ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย ๖ กิจกรรม ได้แก่

๑. กิจกรรมยิวทูต ปั่นความรู้สู่ชุมชน ๖๐ วัน ๖๐ คัน ปั่นเพื่อชุมชน
๒. กิจกรรมชั้นการอ่านสู่ชุมชน
๓. กิจกรรม ๖๐ เล่มทำความดีถวายเจ้าฟ้านักอ่าน
๔. กิจกรรม ๓๖๕ วันอ่านถวายเจ้าฟ้านักอ่าน
๕. กิจกรรมทอดผ้าป่ามหากุศล ถวายหนังสือทำความดีเพื่อเจ้าฟ้านักอ่าน
๖. กิจกรรมเมนูอาหารเจ้าฟ้านักอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบความสำเร็จ

โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่ ดำเนินการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยเปิดให้บริการทุกวัน ไม่มีวันหยุด

ผลสำเร็จที่น่าสนใจ

๑. ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
๒. จากผลการพัฒนางานห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง ทำให้ห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน ครูบรรณารักษ์ นักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับรางวัล หรือได้รับการยอมรับให้เป็นต้นแบบ ให้เป็นวิทยากรถอดประสบการณ์ จัดนิทรรศการ ผลงานในการพัฒนาห้องสมุด และการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ด้านยุทธศาสตร์การอ่าน จากการประเมินพบว่า นักเรียนยุทธศาสตร์การอ่านมีพฤติกรรมการอ่านหนังสือมากขึ้น สามารถให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการอ่านหนังสือ มีจิตอาสาในการช่วยงานห้องสมุดและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน มีความกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักเคารพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนและบุคคลในชุมชน

ด้านผู้เข้าร่วมโครงการ

๑. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้า กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีคุณธรรมด้านจิตอาสา มีความกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักเคารพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น
๒. มีเจตคติที่ดีและร่วมมือในการทำงานกับโรงเรียน
๓. ครูมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น

ด้านโรงเรียน และชุมชน

วัด โรงเรียน และชุมชน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอ่าน และหันมาร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้การสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือมากขึ้น ทำให้จำนวนนักเรียนของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ในการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
๒. ครูบรรณารักษ์ทำหน้าที่ด้วยความรัก และความทุ่มเททั้งร่างกาย แรงใจ
๓. ความสามัคคีของครูในโรงเรียน ในการช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
๔. ชุมชนให้การสนับสนุน และร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน
๕. ความตั้งใจจริงของยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่าน ในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ
๖. นักเรียนในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/แนวทางการแก้ปัญหา

ปัญหาและอุปสรรค

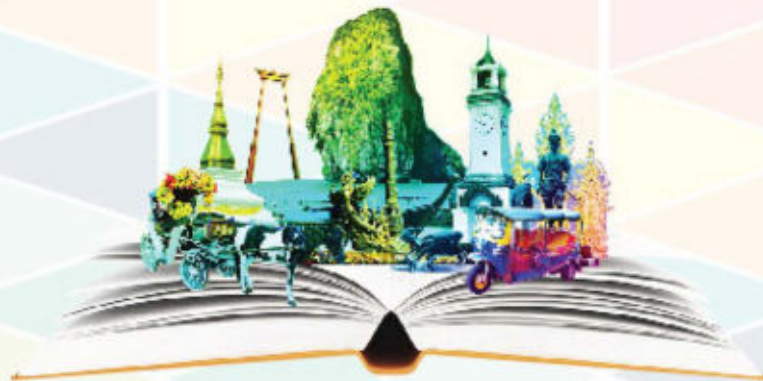
๑. ไม่สามารถเข้าไปดำเนินกิจกรรมในชุมชนได้ทุกสัปดาห์ เนื่องจากระยะเวลาที่จำกัด
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่านมีไม่เพียงพอ
๓. การส่งเสริมการอ่านของชุมชน ยังไม่สามารถทำได้เต็มที่ เนื่องจากคนในชุมชนมีภาระหน้าที่การงาน ทำให้การบริหารเวลาดำเนินการ ไม่ลงตัว
๔. ความสามารถในการเรียนรู้ ระดับความสนใจ ของแต่ละเพศ และวัย มีความหลากหลาย ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมายได้ในคราวเดียวกัน

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สรุปกิจกรรมงานประกาศผลโครงการฯ

**สรุปกิจกรรมงานประกาศผลโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข
ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘
ระหว่างวันที่ ๒ - ๓ เมษายน ๒๕๕๘**

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกช่วงวัย เป็นเครื่องมือพื้นฐานสำคัญในการแสวงหาความรู้ และนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น การอ่านพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองคุณภาพของประเทศ มีส่วนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการกำหนดทิศทางของสังคมอนาคต ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้แก่เด็ก รวมถึงการรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) บ่มเพาะความเกื้อกูล

การสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่านเป็นหนึ่งในกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมือง ๓ ดี การที่จะสร้างนครแห่งการอ่านที่เป็นเมืองสี่สร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลหรือชุมชนเล็กๆ ต้องใช้ยุทธศาสตร์ ๓ ดี อันประกอบด้วย ๑) สื่อดี ๒) พื้นที่ดี และ ๓) ภูมิดี สื่อดี เป็นสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์สำหรับทุกคน ผู้คนจะได้รับและได้ใช้สื่อที่เหมาะสมกับการพัฒนาในแต่ละช่วงวัย ทั้งเด็ก เยาวชนและครอบครัวมีโอกาสเข้าถึงสื่อดีได้ โดยไม่จำกัดโอกาส เวลาและสถานที่ “สื่อ” ในที่นี้ หมายถึง สื่อทุกประเภท ทั้งสื่อมวลชน สื่อท้องถิ่น สื่อพื้นบ้าน ปรากฏ์ท้องถิ่นและสื่อใหม่ พื้นที่ดี พื้นที่สร้างสรรค์ หรือพื้นที่สุขภาวะ หมายถึง พื้นที่ที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบและใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นพื้นที่ที่บุคคล ครอบครัวและชุมชนได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สานสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เสริมพลังซึ่งกันและกัน “พื้นที่ดี” ในที่นี้อาจเป็นได้ทั้งพื้นที่สร้างสรรค์ทางกายภาพและพื้นที่สร้างสรรค์ทางความคิดภูมิดี หมายถึง ภูมิปัญญาในการฉลาดรู้เรื่องสื่อ ซึ่งหมายถึงการเท่าทันสื่อ เท่าทันตนเอง เท่าทันสังคม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ อันจะเป็นภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง ครอบครัวและชุมชนในการป้องกันภัยรอบด้านและสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้คำว่า “ภูมิดี” ยังหมายถึง รวมถึงการใช้ภูมิปัญญาของทุกฝ่ายในชุมชนในการมีส่วนร่วมปกป้องดูแลและสร้างชุมชนร่วมกันโดยพบว่าการอ่านเป็นสื่อดีที่สร้างสัมพันธ์ภาพ ความอบอุ่นแก่ครอบครัว ทำให้ครอบครัวเข้มแข็งและยังทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีของคนในชุมชนรวมถึงเกิดระบบสุขภาวะในชุมชน

หนังสือและการอ่านเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก เมื่อเด็กอ่านหนังสือหรือฟังเรื่องราวจากหนังสือจะซึมซับถึงแบบอย่างและบรรทัดฐานของสังคมที่สะท้อนรูปแบบให้เห็นทั้งการกระทำ ข้อพึงปฏิบัติ คุณธรรมและจริยธรรม รวมไปถึงแบบแผนกฎเกณฑ์ และค่านิยมต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือ เด็กจะค่อยๆ เรียนรู้ เลียนแบบและสะสมไปที่ละเล็กละน้อย จนกระทั่งยึดเป็นแนวปฏิบัติ

เมื่อเจริญวัยขึ้น การอ่านหนังสือจึงเป็นการปูพื้นฐานความเป็นพลเมืองที่พึงประสงค์ ซึ่งมีส่วนทั้งทางตรง และทางอ้อมในการกำหนดทิศทางของสังคมอนาคต

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สอ.) และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครดำเนินโครงการ “อ่านสร้างสุข” ในโรงเรียน/สถานศึกษาขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๕ นำไปสู่การหนุนเสริมให้เกิดสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกด้าน รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัวและชุมชนเพื่อร่วมสร้างสังคมสุขภาวะ รวมถึงให้สถานศึกษาเป็นตัวอย่างต้นแบบ “อ่านสร้างสุข” เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการขยายและสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้เกิดสถานศึกษาอ่านสร้างสุขทั่วประเทศ

การดำเนินโครงการฯ เกิดผลสำเร็จที่สำคัญ อาทิ ผลสำเร็จในผู้เรียน โดยผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันหนังสือเล่มเล็กระดับประเทศฯลฯ ผลสำเร็จในระดับสถานศึกษา อาทิ เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ครูและชุมชน โรงเรียนได้เปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนใกล้เคียงได้เข้ามาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ผู้บริหารได้รับรางวัลส่งเสริมการอ่านยอดเยี่ยม ครูรักการอ่านยอดเยี่ยม มีการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาห้องสมุดจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เกิดยุวทูตการอ่านที่มีความรู้ความสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกว่า ๖,๑๑๕ คน เกิดครูแกนนำส่งเสริมการอ่าน ๓๖๐ คน เกิดแกนนำชุมชนส่งเสริมการอ่าน ๖๐ คน เกิดสถานศึกษาต้นแบบด้านการส่งเสริมการอ่าน จำนวน ๑๑๗ โรงเรียน เกิดมุมการอ่าน พื้นที่การอ่านที่หลากหลายทั้งในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง เกิดนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีสีสันฯลฯ

จากความสำเร็จดังกล่าวนำมาสู่ทิศทางการดำเนินโครงการในปีที่ ๓ นี้ ในการค้นหาโรงเรียนที่มีศักยภาพในการเป็นโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมการอ่าน และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคีต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมภายใต้โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพแกนนำครู นักเรียน สร้างเครือข่ายสถานศึกษา - ชุมชนอ่านสร้างสุข และในปี พ.ศ.๒๕๕๘ โครงการฯ ได้รับการพิจารณาให้เข้าร่วม “โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

กำหนดการ

งานประกาศผลโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรมแอมบาสเตอร์ สุขุมวิท

- ๑๔.๓๐ - ๑๕.๐๐ น. - ลงทะเบียนของแต่ละสังกัดทางการศึกษา ณ ห้องประชุมคอนเวนชัน ชั้น บี
- รับแบบฟอร์มสั่งเสีย- ส่งคืนโต๊ะลงทะเบียน
  - รับประทานอาหารว่าง
- ๑๕.๐๐ - ๑๕.๑๐ น. - กล่าวต้อนรับ
- โดย นางสุดใจ พรหมเกิด ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
- ๑๕.๑๐ - ๑๖.๓๐ น. - กรรมการบริหารแต่ละสังกัดจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียน ครู
- ผู้นำชุมชน และนักเรียน
- คัดเลือกผู้แทนแต่ละสังกัดเพื่อนำเสนอผล
- ๑๖.๓๐ - ๑๗.๕๐ น. - ผู้แทนแต่ละสังกัดสกัดผลสำเร็จของการดำเนินงานฯ นำเสนอผล
- ณ เวทีรวม (สังกัดละ ๒๐ นาที)
- ๑๗.๕๐ - ๑๘.๑๐ น. - ชี้แจงกำหนดการในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘
- โดย นายประพันธ์ ชันดีสา และคณะ
- การเช็คเอาท์
  - กำหนดการ/ การรับประทานอาหาร
  - การแต่งกาย (ตามจดหมายที่แนบต้นสังกัด)
  - ประตุเข้างาน
- ๑๘.๑๐ - ๑๘.๓๐ น. - รับเสื่ออ่านยกกำลังสุข โดย แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
- ๑๘.๓๐ - ๑๙.๓๐ น. - รับประทานอาหารเย็น/ พักผ่อนตามอัธยาศัย

พิธีมอบถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

และมอบธงสัญลักษณ์ “นครแห่งการอ่าน”

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ ณ ห้องโถงดัตส ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

- ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. - เดินทางจากที่พัก (เช็คเอาท์ พร้อมกระเป๋าเดินทาง)
- ๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น. - ลงทะเบียน ณ ห้องโถงดัตส ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
- รับหมายเลขการจัดเก็บกระเป๋า (เข้าทางประตู ที่ ๔)
- ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น. - เปิดเวทีอ่านสร้างแรงบันดาลใจ
โดย ดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ : ไล่ตุงจิ้นเมืองไทย ตีอกเตอร์จากกองขยะ
- ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. - รับประทานอาหารว่าง
- ๑๐.๔๕ - ๑๒.๐๐ น. - ปฏิบัติการส่งเสริมการอ่าน “คบเด็กสร้างภาพ : เวที Ignite Best Practice”
ถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- เล่าเรื่อง โดย ยุวทูตการอ่านจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
  - เล่าภาพ โดย นักการ์ตูนวัยรุ่นชื่อดัง
หนู พอร์มาลีน : เอกรัฐ มิลินทะภาส, การ์ตูนมุรินทร์ : มุรินทร์ สายประสาท
หมี : ไตรภัก ศุภวัฒนา และ เดอะดวง : วีระชัย ดวงพลา
  - เล่าดนตรี โดย ด.ช.พลศิษฐ์ โสภณสิริ (น้องโอม) รางวัลชนะเลิศการ
ประกวด SET เยาวชนดนตรีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑๗
- ดำเนินรายการโดย คุณวรัชญ์ วานิชวัฒนากุล ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ NBT
- ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. - รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ - ๑๓.๓๐ น. - ชักซ้อมรับถ้วยรางวัลพระราชทาน
โดย พันจ่าเอกแดงรัตน์ชัย คงสม (สพฐ.)

พิธีมอบถ้วยพระราชทานฯ และมอบรางวัล

- ๑๓.๓๐ - ๑๕.๓๐ น.   ประธานในพิธีเปิดกรวยดอกไม้ และถวายสักการะหน้าพระฉายาลักษณ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๐๑ การแสดงพิธีเปิด “ยกกำลังสุขด้วยการอ่าน กับ ครูนกเล็ก”
  - ๐๒ ชมวีดิทัศน์ “เปิดรั้วโรงเรียน สู่ประตูชุมชน : ก้าว่างวิถีอ่านสร้างสุข”
  - ๐๓ กล่าวรายงานภาพรวมโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข”
โดย นางสุดใจ พรหมเกิด ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
  - ๐๔ เสวนา “๖ นครแห่งการอ่าน ๖๐ พรรษาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี”
โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ขอนแก่น ลำปาง เชียงราย กระบี่
และกรุงเทพฯ
  - ๐๕ พิธีมอบธงสัญลักษณ์ ๖ นครแห่งการอ่าน
โดย ดร.พิชัย สนแจ้ง ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
  - ๐๖ ดร.พิชัย สนแจ้ง ให้แนวทางดำเนินงาน
“นครแห่งการอ่าน: ยุทธศาสตร์ ๓ ดีเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัวเต็มพื้นที่”
  - ๐๗ พิธีรับมอบถ้วยพระราชทาน รางวัลชนะเลิศหน้าพระฉายาลักษณ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
  - ๐๘ มอบรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑, ๒ และ รางวัลชมเชย และกล่าวปิดงาน
โดย ทพ. กฤษดา เรืองอารีย์รัชต์ ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
ดำเนินรายการ โดย : นายโรจกร ฐปศรี และ นางสาวเยาวลักษณ์ กันนิกา
- ๑๕.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.   ชมนิทรรศการโครงการฯ

กิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียน ครู ผู้นำชุมชนและนักเรียน

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรมแอมบาสเตอร์ สุขุมวิท

การศึกษาบทเรียนและความสำเร็จของการดำเนินโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ดังนี้

๑. เพื่อถอดบทเรียนให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีจากการดำเนินโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ที่ผ่านการทดลองปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพแกนนำ ครู นักเรียน สร้างเครือข่ายโรงเรียนสถานศึกษา ชุมชนอ่านสร้างสุข

๒. เพื่อนำเสนอผลการถอดบทเรียนเป็นแนวทางดำเนินงานอ่านสร้างสุขที่เสริมสร้างพัฒนา ศักยภาพผู้เรียน ครอบครัว บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน ที่มีสัมพันธภาพที่ดี มีความร่วมมือในการ สร้างความสุขในชุมชนร่วมกัน

๓. เพื่อเสนอแนวทางในการขยายผลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลของการศึกษาบทเรียนและความสำเร็จของการดำเนินโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นในโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ประจำปี ๒๕๕๗” จาก ๔ องค์กรหลักด้านการศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัจฉริยะ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

- รางวัลชนะเลิศ ถ้วยพระราชทานฯ โรงเรียนนารีนุกูล ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๒๙ (อุบลราชธานี)
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ โรงเรียนบ้านดอนสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ โรงเรียนวัดทุ่งสว่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๑
- รางวัลชมเชย โรงเรียนจักรคำคณาทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำพูน เขต ๓๕
- รางวัลชมเชย โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต ๑

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

- รางวัลชนะเลิศ ถ้วยพระราชทานฯ กศน.อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ กศน.อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ กศน.อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- รางวัลชมเชย กศน.อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
- รางวัลชมเชย กศน.อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)

- รางวัลชนะเลิศ ถ้วยพระราชทานฯ โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล
สังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ โรงเรียนเทศบาล ๔ สันป่าก่อ สังกัดเทศบาลนครเชียงราย
จังหวัดเชียงราย
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่
- รางวัลชมเชย โรงเรียนเทศบาล ๓ บ้านเหล่า สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
- รางวัลชมเชย โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑ (ดอนสักผดุงวิทย์)
สังกัด อบจ.สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- รางวัลชมเชย โรงเรียนเทศบาลสันปายางหนองม สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สศศ.)

- รางวัลชนะเลิศ ถ้วยพระราชทานฯ โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ โรงเรียนประชาอุทิศ สำนักงานเขตดอนเมือง
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ โรงเรียนมัธยมปทุมมาวาส สำนักงานเขตทวีวัฒนา
- รางวัลชมเชย โรงเรียนบ้านบัวมล สำนักงานเขตบางเขน
- รางวัลชมเชย โรงเรียนประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร

ในการดำเนินโครงการ ผู้เข้าร่วมทั้งผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชนให้ความสนใจและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนอย่างหลากหลาย รวมถึงการส่งเสริมการอ่านในชุมชน ด้วยการตั้งครอบครัว ชุมชน นักศึกษา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น ฯลฯ มาร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยทั้งผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชนทำหน้าที่เป็นตัวนำการเปลี่ยนแปลงเพื่อขับเคลื่อนโครงการฯ การถอดบทเรียนครั้งนี้จึงเป็นการถอดบทเรียนจากการดำเนินงานสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุขที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นในโครงการฯ

การดำเนินงาน

คณะทำงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารแต่ละสังกัด ผู้รายงานในฐานะหัวหน้าโครงการถอดบทเรียน และสมาชิกจำนวน ๓ คนได้ร่วมกันปรับความรู้ความคิดให้ตรงกันในเรื่องการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุข และการเตรียมความพร้อมในการจัดการความรู้ด้วยการถอดบทเรียนและการสังเคราะห์ แนวปฏิบัติที่ดี/ที่เป็นเลิศของการดำเนินงานสถานศึกษาชุมชนอ่านสร้างสุขจากเอกสารที่แต่ละพื้นที่ นำเสนอ

ในการเข้าไปศึกษาบทเรียนและความสำเร็จ คณะทำงานร่วมกับผู้บริหารแต่ละสังกัดได้ทำหน้าที่ เป็นนักจัดการความรู้ โดยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู ผู้บริหาร ผู้นำชุมชนและนักเรียน และมีการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากการบันทึกบทเรียน และนำข้อมูลมาถอดบทเรียน สังเคราะห์เป็นความรู้ปฏิบัติ นำเสนอ เป็นรูปแบบการดำเนินโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ของแต่ละสังกัด (Happy to Reading Implementation Model) และตัวอย่างแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) หรือแนวปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ (Best Practice)

คณะทำงานได้ประมวลผลการถอดบทเรียนและการสังเคราะห์องค์ความรู้บทเรียนและความสำเร็จ ของการดำเนินโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จากทั้ง ๔ องค์กร หลักด้านการศึกษาได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และจัดทำโครงร่างรายงานเป็นรายสังกัด นอกจากได้ผลตามวัตถุประสงค์แล้ว ยังได้ภาพรวมการนำเสนอ แบบปฏิบัติที่ดี/ที่เป็นเลิศ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและประเด็นสำหรับเสนอแนะเป็นนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อการขยายผล

ผลการถอดบทเรียน

๑. การถอดบทเรียนให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๑ บทเรียนการทำให้นักเรียน คนในชุมชน ยอมรับโครงการและยอมรับเข้าร่วมกิจกรรม

เริ่มต้นโครงการมีครูผู้รับผิดชอบโครงการและยุวทูตการอ่านมาอบรมด้วยกันเพียงแค่สองคน ระยะแรกของการดำเนินโครงการไม่ได้รับความร่วมมือมากนัก เพราะภาพลักษณ์ของการอ่านผูกติดกับการศึกษาที่เคร่งเครียด ความยากลำบากกับการท่องจำ ความน่าเบื่อหน่ายของหนังสือเล่มหนา และภาพประกอบที่ไม่มีชีวิตชีวา การทำให้เพื่อนๆ น้องๆ ในโรงเรียนยอมรับ เข้าใจและเข้าร่วมกิจกรรมจึงต้องใช้ความพยายามมาก ทั้งคิดโครงการ วางแผนกิจกรรมและหาเครือข่ายที่จะมาช่วยทำกิจกรรม รวมถึงการ ประชาสัมพันธ์โครงการ วิธีที่ทำแล้วได้ผลมีหลายวิธี อาทิ

- ศึกษาความต้องการของผู้อ่าน ว่าต้องการหนังสือประเภทไหน จะได้จัดหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่าน ทำให้คนสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

- จัดกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม สร้างบรรยากาศในการอ่าน ไม่ทำให้การอ่านเป็นเรื่องยาก ลำบาก ทำให้เป็นความสนุก ความสุข อ่านแล้วเกิดแรงบันดาลใจ เปลี่ยนชีวิต เกิดอาชีพ
- สร้างเครือข่าย โดยชักชวนเพื่อนๆ ที่รักการอ่านเหมือนกันมาเป็นเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม
- จัดให้มียุทธการอ่านประจำห้อง ทุกระดับชั้น โดยยุทธพลเหล่านี้จะรับนโยบายจากพี่ๆ ไปขยายผลกับเพื่อนๆ ในห้องของตนเอง เพื่อรับทราบและเข้าใจในกิจกรรม
- ดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยจัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้สนใจเข้ามามีส่วนร่วมบริจาคหนังสือ เพื่อนำหนังสือเหล่านั้นไปให้บริการคนในชุมชน
- สร้างแรงจูงใจ โดยนำหนังสือที่ยุทธพลชอบอ่าน ไปแนะนำให้เพื่อนสนิทอ่านก่อน เมื่อคนหนึ่งชอบก็จะมีกรบอกต่อปากต่อปาก ทำให้เกิดเป็นเครือข่ายการอ่านที่เข้มแข็ง
- สร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีรางวัลให้เมื่อทำกิจกรรมได้สำเร็จ
- เปลี่ยนแนวคิดของคนที่ยังไม่เข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ด้วยการชี้แจงโครงการ ทำความเข้าใจและชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม
- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน/ความสำเร็จที่ได้มาจากการอ่าน ผู้นำเสนอจะเกิดความภาคภูมิใจและเกิดกำลังใจ คนฟังก็ได้รับแรงบันดาลใจเห็นตัวอย่างที่ดี ทำให้สนใจอยากเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

๖ บทเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ผู้บริหาร ครู และแกนนำเยาวชนให้ความสนใจและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนอย่างหลากหลาย รวมถึงการส่งเสริมการอ่านในบริเวณรอบๆ โรงเรียน/ชุมชน ด้วยการดึงครอบครัว ชุมชน นักศึกษา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ฯลฯ มาร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

๑. กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการอ่านสร้างสุขในโรงเรียน อาทิ

กิจกรรมทำเป็นกิจวัตรประจำวัน

- กิจกรรมยุทธพลชวนเพื่อนอ่านยุทธพลชวนเพื่อนๆ ที่ยังอ่านหนังสือไม่คล่องมาอ่านหนังสือด้วยกันเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ถ้าเพื่อนอ่านไม่ถูกยุทธพลก็จะช่วยแนะนำและสอนสะกดคำให้อ่านได้ถูกต้องคล่องขึ้น
- กิจกรรมอ่านทุกวันสร้างสรรค์ปัญญา นักเรียนจะนำหนังสือเรียนหรือหนังสือที่ตนสนใจและชื่นชอบมานั่งอ่านบริเวณรอบๆ สนาม ทุกเช้าก่อนเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง

- กิจกรรมมหัศจรรย์ยามเช้าทั้งครูและนักเรียนอ่านหนังสืออย่างน้อยวันละ๑๐นาที ก่อนเข้าเรียน

- กิจกรรมสามนาที่มีสาระเป็นการจัดกิจกรรมให้ความรู้กับทุกคนในโรงเรียนเพื่อได้รับความรู้จากข่าวสารประจำวันโดยมีตัวแทนยุวทูตตัวแทนนักเรียนนำเสนอข้อมูลข่าวสารสาระน่ารู้ประจำวัน

เกม/กิจกรรม

- กิจกรรม Stars of knowledge เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับสุภาชิตสำนวนไทยทำคชาดาวพร้อมติดหมายเลขในดาวทั้งสองด้าน นำซีดีที่ใช้แล้วด้านหนึ่งติดตัวเลขอีกด้านหนึ่งวาดภาพสำนวนไทยนักเรียนอ่านไปความรู้และจับคชาดาว เมื่อได้หมายเลขใดก็จับซีดีที่หมายเลขตรงกับคชาดาว แล้วทายว่าเป็นสำนวนอะไรพร้อมบอกความหมายสำนวนไทย ใครตอบถูกจะมีตราดาวประทับเป็นคะแนนในสมุดบันทึก

- กิจกรรมแนะนำหนังสือดีที่นำอ่าน... ผ่านเฟสบุ๊ก เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่าน แล้วเลือกรวบรวม คำคมที่โดนใจ สะดุดใจ สร้างแรงบันดาลใจแนะนำผ่านเฟสบุ๊กของตน แล้วเชิญชวนเพื่อนๆ มากดไลค์ หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมสัปดาห์ละเล่ม

- กิจกรรมปลูกฝังน้องรักเป็นนักอ่านยุวทูตการอ่านเชิญชวนน้องๆ เข้าห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ แนะนำน้องให้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเรียนรู้ทุกกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

บันทึกการอ่าน

- กิจกรรมหนังสือเล่มโปรดจากครูให้หนูอ่านเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารครูและบุคลากรแนะนำหนังสือเล่มโปรดคนละ ๑ เล่มต่อภาคเรียน และคัดเลือกเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ให้ความรู้คนละ ๕ เรื่องให้นักเรียนอ่านในช่วงเช้าวันละ ๓๐ นาที และทำบันทึกการอ่าน

- กิจกรรมลิขิตขานบันทึกความเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านลงในสมุด อาทิ ชื่อผู้แต่งชื่อเรื่องประเภทของหนังสือเรื่องย่อและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

- กิจกรรม Buddy Reading ให้นักเรียนอ่านหนังสือแล้วทำบันทึกการอ่าน โดยมีรุ่นพี่ช่วยเหลือดูแลน้องและช่วยพาน้องอ่าน นักเรียนชั้น ป.๖ คู่กับ ป.๑ ชั้น ป.๕ คู่กับ ป.๓ ชั้น ป.๔ คู่กับ ป.๒

- กิจกรรมยอดนักอ่าน นักเรียนอ่านหนังสือที่เลือกแล้วบันทึกลงในสมุดบันทึกการอ่าน นำสมุดบันทึกมาแลกแสตมป์กับเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด ๑๐ เรื่องแลกแสตมป์ได้ ๑ ดวง สะสมได้ครบแล้วนำมาแลกรับรางวัลและเกียรติบัตร ประกาศผลยอดนักอ่านที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดทุกสัปดาห์

สร้างสรรค์ผลงาน

- กิจกรรมเล่าไป ฟังไปเป็นกิจกรรมที่โดยยวทูตการอ่านเลือกหนังสือเป็นสื่อในการถ่ายทอดเรื่องราวและต่อยอดด้วยการสร้างผลงานที่มีคุณภาพและมีความคิดสร้างสรรค์
- กิจกรรมสร้างงานสร้างสรรค์สุขสนุกกับการอ่าน(หนึ่งสมองสองมือ) ให้นักเรียนอ่านหนังสือตามที่ตนเองต้องการและนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาผลิตชิ้นงานเช่นการผลิตสื่อส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่างๆ มีการประกวดชิ้นงานที่ได้จากการอ่านและจัดแสดงผลงานที่ห้องสมุด

ห้องสมุดเคลื่อนที่

- ห้องสมุดเคลื่อนที่ภายในโรงเรียนยวทูตการอ่านนำหนังสือใส่ตะกร้าไปวางไว้ตามจุดต่างๆ ทุกวันภายในห้องเรียนมีการประกวดมุมหนังสือทำให้นักเรียนมีความใกล้ชิดกับหนังสือและหันมาอ่านหนังสือในเวลาว่างกันมากยิ่งขึ้น
- กิจกรรมรักการอ่านก้าวทันโลกให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต โดยฝึกให้อ่านใน Facebook และสอดแทรกความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ละคร/การแสดง

- กิจกรรมอ่านสนุกปลูกจินตนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดในช่วงพักกลางวัน ยวทูตการอ่านจะนำเนื้อเรื่องจากการอ่านหนังสือมาเล่าหรือแสดงบทบาทสมมุติ เมื่อเล่าจบจะมีข้อคิดจากเรื่องที่ฟังและมีคำถามให้ผู้ฟังช่วยกันตอบ

เสียงตามสาย

- กิจกรรมเยาวชนยอดนักสืบให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่นเอกสารตำราในห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต เพื่อตอบคำถามที่ยวทูตการอ่านได้ประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง และมอบเกียรติให้เยาวชนยอดนักสืบประจำสัปดาห์

ค่ายสร้างสรรค์

- กิจกรรมค่ายพี่น้องชวนกันรักการอ่านมีฐานกิจกรรมต่างๆ ที่ยวทูตการอ่านมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่เป็นกันเองได้ทั้งความรู้ความสนุกสนานความสัมพันธที่ดีระหว่างพี่กับน้อง
- กิจกรรมเข้าค่ายหนังสือเล่มเล็กให้ทำหนังสือเล่มเล็กในทุกรายวิชาโดยมีครูผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ร่วมกันดูแลและมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เป็นผู้คอยเป็นที่เลี้ยงให้คำแนะนำและดูแลการจัดทำ

- กิจกรรมเข้าค่ายเยาวชนคนรักหนังสือเป็นการอบรมยุทธศาสตร์การอ่านที่มาจากห้องเรียนต่างๆ เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ให้กับยุทธศาสตร์การอ่าน ให้สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์
- กิจกรรมสานสัมพันธ์แบ่งปันการอ่าน เป็นกิจกรรมพัฒนายุทธศาสตร์การอ่านให้รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นยุทธศาสตร์การอ่าน และเรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากการปฏิบัติกิจกรรมในฐานต่างๆ

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

- กิจกรรมหนังสือดี...ที่หนูรักขอบริจาคหนังสือดีๆ จากนักเรียนและครูแล้วยุทธศาสตร์การอ่านจะนำหนังสือที่ได้รับบริจาคมาจัดนิทรรศการแนะนำหนังสือดี...ที่หนูรัก โดยบอกถึงชื่อหนังสือผู้แต่งเนื้อเรื่องโดยย่อประโยชน์ที่ได้จากหนังสือและเชิญชวนเพื่อนๆ อ่านหนังสือ
- กิจกรรมแชทได้อ่าน แชร์ได้บุญ เมื่ออ่านข้อความในเฟสบุ๊กและแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังสามารถช่วยกันแชร์ต่อไปนอกกลุ่มสมาชิกแล้วยังได้ขยายเรื่องราวดีๆ สู่อ่านต่อไป

๒. กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการอ่านสร้างสุข ในโรงเรียนและชุมชน/เครือข่าย

บันทึกการอ่าน

- กิจกรรมครอบครัวสร้างสุขปลูกปัญญาหนังสือไปให้ครอบครัวอ่านแล้วบันทึกการอ่านร่วมกัน
- อ่านแล้วกดแชททวิตได้กำไร...สร้างกุศลผู้เรียนอ่านหนังสือแล้วแนะนำให้ญาติผู้ใหญ่อ่านหรืออ่านให้ฟัง สรุปความแล้วนำข้อความลงเฟสบุ๊ก เผยแพร่ แนะนำหนังสือดีที่นำมาอ่าน
- กิจกรรมเล่านิทานให้ลูกฟังผู้ปกครองเล่านิทานให้ลูกฟังและบันทึกการเล่าลงสมุดบันทึกการอ่านเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้รับ สิ่งนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วให้เด็กนำนิทานมาเล่าแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ทุกวันเสาร์

เกม/กิจกรรม

- กิจกรรมแรลลี่เครือข่ายอ่านสร้างสุขจัดเป็นฐานความรู้โดยความร่วมมือของคนในชุมชน
- กิจกรรมคาราวานตัวหนอนสัญจรสร้างสุขเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนอกสถานที่ของยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและในชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการอ่าน

- กิจกรรมโคมตุ้งความรู้สู่ชุมชนจัดทำแผ่นความรู้ต่างๆ ติดในแต่ละด้านของโคมและใสในแต่ละช่องของตุ้งแล้วนำไปประดับตามบ้านหรือร้านค้าในชุมชนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้อ่านมีการเปลี่ยนแผ่นความรู้ทุกสัปดาห์
- Info graphic เพิ่มความรู้“เปิดเบิ่งเปิดอ่านเปิดเบิ่ง” คัดเลือกเนื้อหาและเรื่องที่เป็นประโยชน์ นำมาจัดใส่ในแฟ้มให้ผู้รับบริการได้อ่านข้อมูลความรู้ เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่ชอบอ่านข้อความยาวๆ ภาพสีสันสวยงามและข้อความสั้นๆ ใน Info graphic สามารถเชิญชวนให้อยากอ่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ห้องสมุดเคลื่อนที่

- กิจกรรมยอตนักอ่าน ยุวทูตการอ่านและนักเรียนยืมหนังสือจากห้องสมุดไปให้บุคคลต่างๆ ในครอบครัว ชุมชน ได้อ่านตามความต้องการของชุมชน
- กิจกรรมกระเป๋าหนังสือสู่ชุมชนยุวทูตการอ่านนำหนังสือที่น่าสนใจและตรงความต้องการไปให้บริการตามจุดต่างๆ ในหมู่บ้าน หากต้องการหนังสือเพิ่มเติมก็สามารถแจ้งแก่ยุวทูตการอ่านได้ จะได้นำไปบริการในครั้งต่อไป
- กิจกรรมหนึ่งต่อห้าพากันอ่านยุวทูตการอ่านหนึ่งคนต้องหาคณอ่านหนังสือที่อยู่ในชุมชนห้าคน ซึ่งยุวทูตจะเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด คอยนำหนังสือจากห้องสมุดของโรงเรียนไปบริการถึงบ้านผู้อ่าน
- โครงการหนังสือติดล้อ นำสื่อออกบริการเคลื่อนที่สู่ชุมชนในรูปแบบรถจักรยานยนต์ พ่วงข้างนำสื่อ หนังสือ วารสาร นิตยสาร และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านออกให้บริการประชาชนกลุ่มเป้าหมายในชุมชนทุกสถานที่

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

- กิจกรรมอ่านสร้างสรรค์แบ่งปันคนตาบอด เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนอาสาสมัครมาอ่านหนังสือให้คนตาบอดฟัง ผ่านแอปพลิเคชัน Read for the Blind
- กิจกรรม“แม่อ่าน ลูกอืม” จัดหาและเลือกซื้อหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย แล้วนำหนังสือไปมอบให้ครอบครัวเด็กปฐมวัย ครอบครัวละ๕ เล่ม โดยเป็นครอบครัวที่พ่อแม่ผู้ปกครองพร้อมที่จะอ่านหนังสือให้บุตรหลานฟัง
- ธนาคารหนังสือ Book Bank กิจกรรมรับฝากหนังสือเพื่อให้สมาชิก Book Bank ท่านอื่นๆ สามารถยืมไปอ่านให้เกิดประโยชน์ได้และสมาชิกเจ้าของหนังสือสามารถถอนหนังสือกลับคืนได้ตามความต้องการ

มุมอ่านสร้างสุข

- กิจกรรมชั้นหนังสือสู่ประตูบ้านเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้าน เช่น การซื้อหนังสือให้ลูกอ่าน พ่อแม่ใช้เวลาวันละประมาณ ๒๐ นาที อ่านหนังสือกับลูกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
- กิจกรรมมุมหนังสือบ้านอัจฉริยะเป็นกิจกรรมจัดทำมุมหนังสือในชุมชนโดยความร่วมมือจากครู กศน. นักศึกษา กศน. และยุวทูตการอ่าน ซึ่งในแต่ละจุดที่มีมุมหนังสือจะมีนักเรียน กศน. หรือเจ้าของสถานที่เป็นผู้ดูแล
- กิจกรรมครอบครัวนักอ่านให้ผู้ปกครองจัดมุมหนังสือในบ้านสร้างพื้นที่การอ่านให้เกิดขึ้นและนำหนังสือจากโรงเรียนสู่บ้านอย่างน้อย ๓ เล่มต่อสัปดาห์

เสียงตามสาย

- กิจกรรม Sound of Knowledge (เสียงจากหนังสือ) จัดกิจกรรมเสียงตามสายเพื่อแนะนำหนังสือและเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่น่าสนใจผ่านทางสถานีวิทยุในหมู่บ้าน
- กิจกรรมดีเจน้อยกระจายข่าวสู่ชุมชนยุวทูตนำเสนอข่าวสารความรู้ที่น่าสนใจให้กับคนในชุมชนได้รับรู้ข่าวสารและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน กระตุ้นให้คนในชุมชนที่ฟังข่าว สนใจติดตามข่าวสาร

ค่ายสร้างสรรค์

- กิจกรรมอบรมทูตการอ่าน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้มีจิตอาสาฯ ทั้งนักศึกษา กศน. และประชาชนทั่วไปที่มีจิตอาสาในการส่งเสริมการอ่าน ขยายผลยุวทูตการอ่านที่มีอยู่เดิมให้เพิ่มมากขึ้น

สร้างสรรค์ผลงาน

- กิจกรรมเกมพื้นบ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนถ่ายทอดความรู้การประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุท้องถิ่น เช่น ก้อนแก้วโพงกางม้ก้านกล้วย ปืนก้านกล้วย โทรศัพท์กระป๋อง

นิทรรศการ

- นิทรรศการคุยเฟื่องเรื่องผ้าและแนวกินอีสาน ทูตการอ่านและเครือข่ายจัดนิทรรศการเรื่องคุยเฟื่องเรื่องผ้าและแนวกินอีสาน ผู้มาชมนิทรรศการอ่านข้อมูลความรู้ ดูการสาธิต และเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

๒. ลักษณะของโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

๑) มีการเชื่อมโยงการอ่านเข้ากับกิจกรรมอื่นได้อย่างกลมกลืน ไม่ได้มุ่งไปที่เรื่องการอ่านโดยตรงแต่ดำเนินการผ่านกิจกรรมอื่นๆ ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสนใจอยู่ก่อนหรือมีความหมายกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วจึงโยงการอ่านเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชื่นชอบหรือสนใจอยู่แล้ว

๒) กิจกรรมมีความเหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีการวิเคราะห์บริบทเพื่อออกแบบกิจกรรมเฉพาะกลุ่ม

๓) กิจกรรมส่งผลทางจิตใจแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น ความเพลิดเพลิน สุขใจ ภูมิใจ โดยเฉพาะในกลุ่มเป้าหมายที่ไม่คุ้นเคยกับการอ่านหรือเห็นว่าการอ่านเป็นเรื่องน่าเบื่อมาก่อน

๔) มีการเชื่อมโยงการอ่านเข้ากับกิจกรรมของชุมชน

๕) กิจกรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการอ่านและการเรียนรู้ไปในทางที่ดีขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม

๖) เป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ ความสนใจ ความต้องการ ความสามารถและบริบทของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ

๗) กิจกรรมมีความท้าทายในระดับที่กลุ่มเป้าหมายสามารถทำได้สำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจ อาจมีรางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ บ้างตามสมควร

๘) เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองและครอบครัวมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามกำลังความสามารถ

๙) เป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผน ลงมือปฏิบัติ ติดตามและประเมินผลกิจกรรมร่วมกัน

๑๐) เป็นกิจกรรมที่ยุวทูตการอ่านสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้สนับสนุน

๑๑) เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ไม่ใช่งานใหม่หรือเป็นภาระ

๓. บทบาทของชุมชนยุวทูต/ ทูตการอ่านและสถานศึกษาต้นแบบในการหนุนเสริมให้เกิดนครแห่งการอ่านที่ใช้แนวคิด“อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กเยาวชนและประชาชนในพื้นที่

ผู้ปกครอง : ให้การสนับสนุนการส่งเสริมการอ่าน โดยจัดมุมรักการอ่านเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้านพ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟังหรืออ่านหนังสือร่วมกับลูกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนการซื้อหนังสือให้ลูกอ่าน ใช้เวลาวันละประมาณ ๒๐ นาที ในการอ่านหนังสือกับลูกส่งเสริมบุตรหลานและเยาวชนให้อ่านหนังสืออย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอและให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมของโรงเรียน

ชุมชน : ชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านร่วมจัดกิจกรรมและประสานความร่วมมือกับคนในชุมชนและองค์กรภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่องให้การสนับสนุนการจัดทำหนังสือในชุมชน ช่วยจัดเก็บสถิติการอ่านสนับสนุนงบประมาณและของรางวัลพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการสืบสานภูมิปัญญา

ครู : เป็นตัวอย่างในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก มีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการส่งเสริมการอ่านมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและผลิตสื่อในการส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายจัดหาหนังสือดีที่อ่านสือใหม่ที่น่าสนใจ จัดบรรยากาศห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดต้นแบบของแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยสร้างสรรค์และมีชีวิตชีวาการพัฒนากิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของนักเรียนและชุมชนอย่างแท้จริงวางแผนการดำเนินงานในชุมชนเพื่อสร้างต้นแบบด้านการอ่านให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมและนำไปสู่การปฏิบัติในชุมชน สู่การเป็นชุมชนอ่านสร้างสุข

ผู้บริหาร : ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการส่งเสริมการอ่านเป็นนโยบายสำคัญอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจัดหางบประมาณสนับสนุนการอ่านและจัดซื้อสื่อไอทีเพื่อให้บริการแก่นักเรียนและบุคลากรกำหนดแผนในการดำเนินงานระยะยาวระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายมีการติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง บริหารจัดการให้มีการทำงานเชิงบูรณาการในการลงไปทำกิจกรรมในชุมชน

ยุวทูตการอ่าน : รู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง ออกแบบและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนช่วยให้คนสนใจการอ่านและอยากมีส่วนร่วม เชิญชวนให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญและรักการอ่านขยายจำนวนยุวทูตการอ่านให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น และให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชุมชนอย่างทั่วถึง

๔. บทเรียนความสำเร็จและเคล็ดลับ

ความสำเร็จ/เคล็ดลับในการทำงาน เจ้าของบทเรียนได้กล่าวถึงประสบการณ์ของตน ดังนี้

- ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชนและนักเรียนยุวทูตการอ่านต้องทำตัวเป็นแบบอย่างในการลงมือทำจริง เรียนรู้จริง พร้อมเปิดรับแนวคิดใหม่ในการจัดกิจกรรม
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือโดยดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- ศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายว่าสนใจอ่านหนังสือประเภทไหน สนใจทำกิจกรรมอะไร
- จุดประกายความคิดให้คิดและทำในสิ่งที่ดีเพื่อเผยแพร่ให้กับนักเรียนในโรงเรียน/คนในชุมชน
- รู้จักขอความช่วยเหลือ เช่น ขอบริจาคหนังสือ ขออาสาสมัครช่วยงาน

จึงจะสนใจ

- การออกแบบกิจกรรมต้องสร้างความประทับใจในกิจกรรมกิจกรรมต้องสนุกทุกคน

ปากต่อปาก

- การแนะนำหรือเลือกหนังสือดีให้เพื่อนอ่าน เมื่ออ่านแล้วดีและเห็นดีด้วยจะบอกต่อ
- ในการจัดกิจกรรมอาจมีของรางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เป็นแรงจูงใจบ้างบางครั้ง
- เปิดโอกาสและเปิดพื้นที่ให้แสดงความสามารถ แสดงความคิดเห็น สื่อสารสิ่งที่ทำ
- สร้างขวัญและกำลังใจให้ตัวเองและเพื่อนร่วมงานเสมอ

๕. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมโครงการ/สิ่งที่ค้นพบ

การพัฒนาตนเอง

การเข้าร่วมโครงการทำให้ได้รับความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการและจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ทำให้ยุทธศาสตร์การอ่านได้พัฒนาตนเองให้เป็นคนกล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความอดทนต่อความยากลำบากและอุปสรรคต่างๆ และรู้จักใช้วิธีแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักคิดวิเคราะห์ วางแผนและหาทางแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีเรียนรู้ที่จะทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือกันอย่างกัลยาณมิตร อ่านหนังสือคล่องขึ้น สามารถจับประเด็นหรือใจความสำคัญของเรื่องที่ได้ อ่านได้ และมีนิสัยรักการอ่าน

ความรู้สึกรัก/ความตระหนัก

ทศ/ยุทธศาสตร์การอ่านและคณะทำงานเห็นความสำคัญ ประโยชน์และคุณค่าของการอ่าน สนุกกับการอ่านที่ทำให้รู้สึกที่ที่ไม่เคยรู้ไม่เคยได้ยินมาก่อนและพบว่ามีความสุขจากการอ่าน มีความอึดใฝ่ใจความสุขใจเมื่อเห็นทุกคนมีความสุขและมีกำลังใจมากขึ้นจากการที่ได้เข้าไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อยากสนับสนุนการอ่านให้กับคนรอบข้างและบุคคลทั่วไปทุกครั้งที่มีโอกาส และเกิดแรงบันดาลใจในการเป็นนักเขียน เพราะการเขียนทำให้ได้ใช้จินตนาการและความรู้สึกที่ต้องการสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเรื่องราวที่เขียน

สิ่งที่ได้เรียนรู้และแนวทางแก้ไขปัญหา - อุปสรรคที่เกิดขึ้น

- การนำเทคนิควิธีการที่ได้รับจากการอบรมมาปรับใช้กับพื้นที่ของตนเองได้การนำทักษะความรู้ที่ได้รับไปขยายผลกับเด็ก เยาวชน นักศึกษา ผู้สนใจ
- การเชิญชวนให้เด็กและเยาวชนให้หันมาสนใจการอ่านหนังสือและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้จากการอ่านถือว่าเป็นการทำบุญที่ดี

- เมื่อหนังสือไม่เพียงพอกับความต้องการ แก้ปัญหาโดยการเชิญชวนให้คนบริจาคหนังสือ ขอรับบริจาคหนังสือที่ไม่อ่านแล้วจากนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อนำมาให้เด็กนักเรียนในโรงเรียน และคนในชุมชนได้อ่านต่อไป

- การที่เยาวชนไม่สนใจการอ่าน สนใจสื่อเทคโนโลยีมากกว่า แก้ปัญหาโดยการสร้างบรรยากาศที่ดีในการอ่าน ทำการอ่านให้เป็นเรื่องง่าย สนุก น่าสนใจ

- การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ

- การอ่านทำให้เกิดความเพลิดเพลินและได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

- นักเรียนต้องเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ทำให้มีเวลาค่อนข้างจำกัด แก้ปัญหาโดยการหาเวลาว่างหรือเวลาพักกลางวันให้นักเรียนในโรงเรียนได้มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกันในการอ่านหนังสืออย่างน้อยวันละ ๓๐ นาที และนำการอ่านสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

- การจัดกิจกรรมในวันเสาร์-อาทิตย์ นักเรียนที่บ้านไกลไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากต้องขึ้นรถรับ-ส่ง แก้ปัญหาโดยการเลี่ยงการจัดกิจกรรมในวันเสาร์อาทิตย์ แต่หาเวลาว่างอื่นๆ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กนักเรียน เช่น เวลาพักกลางวัน

- ได้เรียนรู้และเห็นมุมมองความคิดที่แตกต่างหลากหลายของแต่ละบุคคล ซึ่งบางคนอ่านหนังสือไม่ออกแต่ก็ยังพยายามที่จะอ่านหนังสือให้ได้ แตกต่างจากบางคนที่อ่านหนังสือออกแต่กลับไม่ให้ความสนใจในการอ่าน การปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่านด้วยความจริงใจและจริงจัง ทำให้เด็กที่ไม่ชอบอ่านหนังสือหันมาอ่านหนังสือ

- นำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ รวมถึงกิจกรรมที่องค์กรและสถานศึกษาจัดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในทางที่ดึงามถูกต้องเหมาะสม และพัฒนาบ้านเกิดตนเอง

- ทำให้เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หันมาศึกษาเล่าเรียน เป็นตัวแทนแข่งขันในด้านต่างๆ

- เรียนรู้วิธีการสร้างเครือข่าย โดยชักชวนเพื่อนๆ ที่รักการอ่านเหมือนกันมาเป็นเครือข่าย

พิธีมอบถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

และมอบธงสัญลักษณ์ “นครแห่งการอ่าน”

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ ณ ห้องโลตัส ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

เปิดเวทีอ่านสร้างแรงบันดาลใจ

การอ่านเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ “ชีวิตกระทบชีวิต” จากชีวิตคนๆ หนึ่ง เพื่อผลักดันชีวิตหลายๆ คน โดย ดร.กุลชาติจุลเพ็ญ : ไลต์จิ้นเมืองไทย ตีอกเตอร์จากกองชยะ

ประเด็นสำคัญ

การอ่านเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต ต้องพยายามทำให้ดีที่สุด ฉะนั้นคำพูดที่ว่า “ทำดีที่สุดแล้ว” คือคำพูดที่ทำให้คุณ “หยุดความพยายาม” เวลาสอนเด็กไม่ควรตัดสินด้วยคะแนน หักคะแนนไม่เรื่อยๆ แต่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แก้ไขสิ่งที่ตนทำจนถูกต้องทั้งหมดแล้วค่อยให้คะแนนคือสอนแต่สิ่งที่ถูกนั่นเอง

ตนเองมีชีวิตที่เลือกเกิดไม่ได้ เติบโตมาจากครอบครัวที่แตกแยก ย้ายออกจากบ้านทำให้ชีวิตขาดที่พึ่ง พบปัญหาและอุปสรรคมากมาย กลายเป็นคนที่มีชีวิตอิสระ ไม่สนใจเรื่องใดๆ เอาแต่เล่น เกี่ยวกับเพื่อน ไม่เรียนหนังสือ ใช้ชีวิตอยู่เช่นนั้นได้ไม่นานก็กลับมาอยู่กับแม่ แม่เป็นผู้ให้ชีวิตอีกครั้ง ครอบครัวทำอาชีพเก็บขยะยากจนแต่จนยาก เป็นชีวิตหาเช้ากินค่ำ เมื่อกลับมาอยู่กับแม่จึงทำให้ได้เรียนรู้ว่าการหนีปัญหาไม่ได้แก้ปัญหา ข้อดีของความเศร้าคือการค้นหาความสุข จากนั้นมาก็ได้เปลี่ยนความคิด เมื่อเปลี่ยนความคิดชีวิตก็เปลี่ยน จุดเปลี่ยนของชีวิต เริ่มแรกคือคิดไปเรียนการไม่โทษชะตาและยอมรับความจริง รู้จักครองตน ศึกษาหาความรู้ เพื่อเอาปัญญาไปต่อสู้ชีวิต เป็นหนทางที่ดีที่สุด

การศึกษา การอ่านสร้างจินตนาการและวิจารณ์ญาณ การเรียนรู้คือประตูสู่ความสำเร็จ จงมุ่งมั่นเพื่อให้ถึงจุดมุ่งหมาย โอกาสมาพร้อมกับภาระและความรับผิดชอบเสมอ ความกลัวทำให้คุณคุมขังความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเอง แต่ความหวังจะทำให้คุณเป็นอิสระ เคยได้เข้าไปให้ความรู้กับคนที่ถูกคุมขังเราต้องให้กำลังใจคนเหล่านั้น เขาถึงจะรู้สึกว่าคุณมีอิสระในด้านความคิด จิตใจ แม้ร่างกายจะถูกคุมขัง

“ขยะน้อยค่านัก แต่เชื่อว่าจจะด้อยราคา” คนที่มีอาชีพเก็บขยะก็สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างคนดีได้ ความพยายามต้องทำเรื่อยๆ จึงจะประสบความสำเร็จ เราต้องฝันให้ไกลแล้วไปให้ถึงหรือฝันใกล้ๆ แล้วไปที่ละก้าวอย่างมั่นคง อย่าสิ้นหวังหากยังมีชีวิตอยู่บนโลกนี้บ้างน้อยๆ ยังไม่เท่าไรถูก รู้ผิด ต้องแข่งกับตนเองให้ได้ ฉะนั้นถ้าอยากเป็นมืออาชีพต้องฝึกฝน ต้องศึกษาหาความรู้ ต้องอ่านมากๆ จุดสุดยอดของชีวิต ไม่ใช่จุดสิ้นสุดของชีวิต ชีวิตต้องเดินต่อไปข้างหน้าเรื่อยๆ

คติประจำใจ คือ ชื่อสัตย์ กตัญญู รู้คุณค่า

ข้อคิดประจำตัว คือ คิด ทำ นำเสนอ ถ้าทำได้เชื่อว่าทุกคนจะประสบความสำเร็จในชีวิต

ปฏิบัติการส่งเสริมการอ่าน “คบเด็กสร้างภาพ : เวที Ignite Best Practice”

ด้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เล่าเรื่องโดย : ยุวทูตการอ่านจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ

เล่าภาพโดย : นักการทูตวัยรุ่นชื่อดัง

เล่าดนตรีโดย : ด.ช.พลศิษฐ์ โสภณสิริ (น้องโอม)

รางวัลชนะเลิศการประกวด SET เยาวชนดนตรีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑๗

ดำเนินรายการโดย : นายวรชัย วานิชวัฒนากุล ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ NBT

เรื่องที่ ๑

เล่าเรื่องโดย นางสาวเนตรทราย ธรรมสัตย์โรงเรียนนาวิราษฎร์ ๒

จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

เล่าภาพโดย นายเอกรัฐ มิลินทะภาส (หนู พอร์มาลิน)

เล่าดนตรีโดย เด็กชายพลศิษฐ์ โสภณสิริ

เรื่องเล่าเร้าพลัง

จุดเริ่มต้นของการเป็นยุวทูตการอ่าน เริ่มแรกตนเป็นคนไม่ชอบอ่านหนังสือ แต่เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุด อบรมยุวทูตการอ่าน ก็ทำให้รู้จักหนังสือ สู้ให้คนภายนอกได้รู้จักหนังสือด้วยการแนะนำหนังสือ การที่เราจะแนะนำหนังสือให้คนภายนอกรู้จักเราต้องอ่านก่อน

กิจกรรมเด่นๆที่ทำคือกิจกรรมคาราวานตัวหนอนสัญจรสร้างสุข เป็นกิจกรรมที่ทำนอกโรงเรียนกับโรงเรียนเครือข่ายและชุมชนใกล้เคียง ลักษณะของกิจกรรมก็จะมีการเล่น การฝึกการเป็นผู้นำ การทำหนังสือเล่มเล็ก การนำสิ่งที่เราอ่านหรือรู้มาแบ่งปันให้กับเด็ก เป็นต้น

การทำกิจกรรมทำให้เรามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นการทำให้เราต้องเสียสละเวลาส่วนตัว เราเป็นคนทำเราก็มีความสุข ซึ่งมีคุณครูคอยเป็นกำลังใจให้การเป็นยุวทูตการอ่านทำให้ได้รับโอกาสเป็นนักจัดรายการวิทยุกระจายเสียงอีกกิจกรรมคือสื่อส่งเสริมการอ่านหนึ่งสมองสองมือ กิจกรรมนี้ต้องอ่านก่อนแล้วจึงนำความรู้ที่ได้มาจัดทำสื่อต้องขอขอบคุณคุณครูที่มอบโอกาสและประสบการณ์ดีๆ มากมาย

หนู พอร์มาลิน นักวาดการ์ตูนชื่อดัง มอบภาพเขียนจากเรื่องเล่า “การอ่านหนังสือ เปิดโอกาสส่งต่อความรู้สู่ชุมชน/เครือข่าย” แก่ทูตการอ่าน นางสาวเนตรทราย ธรรมสัตย์

เรื่องที่ ๒

เล่าเรื่องโดย เด็กหญิงวรรณพร แก้ววันนา โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล จังหวัดอุบลราชธานี
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)

เล่าภาพโดย นายไตรภค ศุภวัฒนา (หมู)

เล่าดนตรีโดย เด็กชายพลศิษฐ์ โสภณสิริ

เรื่องเล่าเร้าพลัง

ความประทับใจกิจกรรมของห้องสมุด กิจกรรมแรกคือ กิจกรรมถนนคนเรียน กิจกรรมนี้จะเป็นกิจกรรมที่ทุกกลุ่มสาระจะนำ กิจกรรมมารวมอยู่บนถนนสายเดียวกัน กิจกรรมจะมีทุกเดือน แต่ละเดือนจะมีเนื้อหาของกิจกรรมไม่ซ้ำกัน ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่ทุกคนต้องอ่านก่อนถึงจะตอบปัญหาได้ ทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับของรางวัลตอบแทนกิจกรรมเหล่านี้ทำให้คนที่ไม่ชอบอ่านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหันมาสนใจการอ่าน และยังสร้างวินัยให้กับตนเองยิวทูตการอ่านที่เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้งจะได้รับแจกผ้าพันคอสีม่วง ทำให้หลายคนมีกำลังใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

สิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อการอ่านคือบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน ถ้าบรรยากาศไม่เอื้อต่อการอ่านก็ไม่มีใครอยากอ่าน มีการเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนศึกษาหาความรู้ สถานศึกษาเป็นต้นแบบอ่านสร้างสุข อีกกิจกรรมคือกิจกรรมพาเด็กอ่าน ทำหุ่นมือ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่นำเอาค่านิยม ๑๒ ประการเข้ามาไว้ในกิจกรรมด้วย มีการทำต้นไม้แห่งความดีทั้งหมดนี้ทำให้โรงเรียนมียิวทูตการอ่านเพิ่มขึ้น

หมู ไตรภค นักวาดการ์ตูนชื่อดัง มอบภาพเขียนจากเรื่องเล่า
“การอ่านทำให้คนเปลี่ยนแปลง เส้นทางกรอ่าน เส้นทางความรู้”
แก่ยิวทูตการอ่าน เด็กหญิงวรรณพร แก้ววันนา

เรื่องที่ ๓

เล่าเรื่องโดย เด็กหญิงหฤทัย แก้วมัน โรงเรียนวัดปากบ่อ กรุงเทพฯ

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

เล่าภาพโดย นายวีระชัย ดวงพลา (เดอะดวง)

เล่าดนตรีโดย เด็กชายพลศิษฐ์ โสภณสิริ

เรื่องเล่าเจ้าพลั้ง

รู้สึกดีใจที่ได้เข้าร่วมโครงการ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ได้แสดงความคิดเห็นกับเพื่อนต่างโรงเรียน เป็นการเปิดโลกจินตนาการ การอ่านทำให้สนุกทำให้เกิดจินตนาการไปกับหนังสือได้รับแต่งตั้งให้เป็นแกนนำยุวทูตการอ่าน หลังจากนั้นก็คิดว่าจะทำอย่างไรให้คนหันมาสนใจการอ่าน ภารกิจแรกก็คือหาทีมงาน โดยเริ่มจากการชวนเพื่อนรอบข้าง เมื่อเพื่อนมาเข้าร่วมกับเรา เพื่อนก็ชวนเพื่อนชนรุ่นพี่ที่รู้จักมาเข้าร่วม พวกเราร่วมกันทำกิจกรรมจนเครือข่ายขยายเพิ่มมากขึ้น มีอาสาสมัครจัดฐานเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งในชุมชนก็มีหลายเชื้อชาติหลายศาสนา มีการทำภารกิจเพื่อสังคม เช่น อ่านหนังสือให้คนตาบอดฟัง เป็นต้น โดยส่วนตัวเป็นคนชอบการอ่านอยู่แล้ว ตั้งแต่เข้ามาเป็นยุวทูตการอ่านไม่เคยพบปัญหาในการทำกิจกรรม สถิติการเข้าใช้ห้องสมุดก็เพิ่มมากขึ้นอีกกิจกรรมได้ทำคือกิจกรรมดีเจน้อย เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กที่สนใจไปจัดรายการวิทยุชุมชน

เดอะดวง นักวาดการ์ตูนชื่อดัง มอบภาพเขียนจากเรื่องเล่า
“เริ่มต้นจากการอ่าน อยากให้ทุกคนอ่าน แล้วต่อยอดออกไป การอ่านทำลายทุกกำแพง”
แก่ยุวทูตการอ่าน เด็กหญิงหฤทัย แก้วมัน

เรื่องที่ ๔

เล่าเรื่องโดย นางสาวยุทธ รัตนวิสุทธิพันธ์ กศน. อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

เล่าภาพโดย คุณมนินทร์ สายประสาท (การ์ตูนมินิ)

เล่าดนตรีโดย เด็กชายพลศิษฐ์ โสภณสิริ

เรื่องเล่าเราพลัง

เริ่มต้นจากบ้านหลังเล็กในชุมชน ซึ่งเป็นร้านขายของชำและขายกาแฟผู้นำชุมชนมาขอความร่วมมือให้เปิดเป็นห้องสมุด ซึ่งในห้องสมุดนั้นมีการจัดมุมเทิดพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพฯ ห้องสมุดนี้ได้รับหนังสือพิมพ์จาก กศน. เป็นประจำ จึงเกิดความคิดขึ้น เช่น เมื่อห้องสมุดมีร้านขายของชำและขายกาแฟก็นำเอาผ้าขาวดต่างๆ และหนังสือพิมพ์เก่าๆ มาตัดเป็นตัวหนังสือให้เด็กที่มาห้องสมุดเล่นผสมคำ และได้นำไปใช้ทำกิจกรรมในชุมชนด้วย ทำเป็นเกมใส่ตะกร้าไว้ให้เด็กที่สนใจเข้ามาเล่น เด็กที่เข้ามาเล่นจะได้รับรางวัล

นอกจากกิจกรรมจัดให้ในชุมชน ได้เอาไปใช้ที่ศูนย์ปฏิบัติธรรมด้วย โดยนำแผ่นการ์ดอวยพรต่างๆ บัตรเชิญ แผ่นพับ มาตัดเป็นบัตรคำให้เด็กเล่น ทำอย่างนี้ทุกวัน กิจกรรมนี้มีประโยชน์กับเด็กมาก เมื่อกลับมาบ้านก็ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอ่าน การผลิตสื่อบ่อยๆ ในอนาคตอาจได้เห็นเด็กกอนูบาลพาคุณยายอ่านหนังสือก็เป็นได้จิตใจที่ได้พบคนดี คนรักการอ่านเหมือนกัน

มินิ นักวาดการ์ตูนชื่อดัง มอบภาพเขียนจากเรื่องเล่า
“เปิดบ้านอาสาเป็นห้องสมุด” แก่ชุดการอ่าน คุณสาวยุทธ รัตนวิสุทธิพันธ์

พิธีมอบถ้วยพระราชทานฯ และมอบรางวัล

ดำเนินรายการ โดย : นายโรจกร ฐปศรี และ นางสาวเยาวลักษณ์ กันนิกา

รายงานภาพรวมโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข”

โดย นางสุดใจ พรหมเกิด ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

การอ่านเป็นชุมทรัพย์แห่งปัญญาของผู้คนและสังคม เป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการพัฒนาสมองและศักยภาพของมนุษย์การจะปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมกรรมการอ่าน มีการอ่านอยู่ในวิถีชีวิตจนเป็นวัฒนธรรม ต้องเริ่มต้นด้วยการได้สัมผัสความสุข ความเพลิดเพลินและความรื่นรมย์จากการอ่าน จึงเป็นที่มาของโครงการอ่านสร้างสุข ที่ขับเคลื่อนจากโรงเรียนสู่โครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ในปีนี้ ๓

คณะกรรมการดำเนินโครงการฯ รู้สึกเป็นพระกรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม เมื่อคณะกรรมการฝ่ายกลั่นกรองโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ได้มีมติเห็นชอบ ให้โครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข เข้าร่วมเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศ

จากการนิเทศติดตามประเมินผลโครงการฯ โดยคณะกรรมการฯ พบว่า เมื่อมีระยะเวลาดำเนินงานอย่างต่อเนื่องนานเท่าไร ก็ยิ่งพบความสำเร็จและความองงามมากขึ้นเท่านั้น ทั้งในตัวผู้เรียน ครู คณะทำงานและเครือข่ายในชุมชนในตัวผู้เรียน พบว่าเด็กที่เข้าร่วมโครงการฯ รักการอ่านมากขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในกลุ่มยุวทูตและทูตการอ่าน ไม่เพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเท่านั้น แต่ยังเห็นคุณค่าจากการทำงานจิตอาสา ได้ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้ป่วย เด็กเล็ก ๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน ฯลฯ ทำให้รู้จักการบริหารจัดการเวลา ทั้งเพื่อการเรียน การพัฒนาตนเอง งานอาสาและงานบ้าน ในชุมชนต่างดีใจที่พบว่ากระบวนการนี้ ทำให้เด็กๆ ดิดเกมน้อยลง ลดความก้าวร้าว การทะเลาะวิวาทน้อยลง ทำให้ชุมชนร่วมกันสอดส่อง ชักชวนบุตรหลานให้สนใจการอ่านมากขึ้น บางครอบครัวเห็นประโยชน์การพัฒนาอาชีพจากการอ่าน มีการค้นพบอาชีพใหม่ๆ จากการอ่านในโรงเรียนพบแนวทางสำคัญว่า หากจะแก้ปัญหาค่าการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของเด็กวัยเรียน ครอบครัวต้องอ่านหนังสือให้ลูกฟังตั้งแต่เล็กๆ จึงร่วมกับชุมชนจัดซื้อหนังสือมอบให้ครัวเรือนที่มีลูกก่อนวัยเรียน ทำให้เกิดการดำเนินงานแบบบูรณาการจากหลากหลายบุคคลและองค์กร ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคส่วนสาธารณสุข ภาคการศึกษา ชมรมต่างๆ ในชุมชน ฯลฯ และสื่อมวลชนให้ความสนใจติดตามรายงานข่าวหลายโรงเรียน

กลายเป็นแหล่งศึกษาดูงานที่สามารถขยายแนวคิดของยุทธศาสตร์ “อ่านสร้างสุข” ได้กว้างขวางมากขึ้น ผลสำคัญเหนืออื่นใดคือสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน และชุมชนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ยุทธศาสตร์ “อ่านสร้างสุข” จะเป็นพลังสำคัญในการชักจูงและร่วมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความสุขความเกื้อกูล และเป็นกำลังหลักในการหนุนเนื่อง “นครแห่งการอ่าน” ในโอกาสต่อไป

เสวนา

“๖ นครแห่งการอ่าน ๖๐ พรรษาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

โดย ผู้แทนจาก ๖ นครแห่งการอ่าน ดังนี้

ดร.มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร	ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยนวัตกรรมการ กรุงเทพมหานคร	
นายชูเกียรติ บุศยรัตน์	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี	จังหวัดอุบลราชธานี
นายบุญส่ง ทองเชื่อม	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอเมือง	จังหวัดขอนแก่น
นายฤทธิพงศ์ เตชะพันธ์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง	จังหวัดลำปาง
นายอาคม สุขพันธ์	ปลัดจังหวัดเชียงราย	จังหวัดเชียงราย
นายณรงค์ วุ่นซิ้ว	รองผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่	จังหวัดกระบี่

นายอาคม สุขพันธ์ ปลัดจังหวัดเชียงราย

เมื่อพูดถึงเชียงรายแล้วปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัวอย่างมาก เพื่อแก้ปัญหานี้ให้หมดไปจังหวัดเชียงรายให้ความสำคัญกับการศึกษาและถือเป็นเรื่องที่สำคัญนโยบายของทุกหน่วยราชการจึงเน้นในเรื่องการศึกษามากเป็นหลักโดยใช้ครอบครัวเป็นฐานในการแก้ไขปัญหาเมื่อพื้นฐานครอบครัวดี เด็กๆ ก็จะเติบโตเป็นบุคลากรที่ดีในอนาคต การส่งเสริมการอ่านเป็นโอกาสที่ครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของลูกหลานจังหวัดเชียงรายมีประชากรประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเมืองและมีบางส่วนที่เป็นชาวไทยภูเขา จำเป็นที่จะต้องให้ทุกภาคส่วน ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และองค์กรธุรกิจของจังหวัดเชียงรายมาระดมพลังในการช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องของการอ่านอย่างจริงจังและอยากให้เมื่อพูดถึงการอ่านแล้วทุกคนจะนึกถึงจังหวัดเชียงราย

ทางจังหวัดมีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นในส่วนของท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เชียงราย องค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ รวมไปถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เราก็มีส่วนร่วมกันในการประชาสัมพันธ์ว่าเรื่องการอ่านเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะเราเน้นการอ่านที่ชุมชน หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ห่างไกล สิ่งหนึ่งที่ต้องดำเนินการในเรื่องของกายภาพก็คือเพิ่มพื้นที่การอ่าน มีแหล่งอ่านหนังสือที่หลากหลาย เช่น สร้างห้องสมุดตามที่ต่างๆ ที่ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ดร.มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษานิเทศก์ชำนาญการ กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดที่แตกต่างไปจาก ๕ จังหวัดที่มาในที่นี่ มีผู้คนที่หลากหลายอยู่ใน กรุงเทพมหานคร ในการดำเนินการเรื่องการอ่านนั้น กรุงเทพมหานครได้รับคัดเลือกจากองค์การยูเนสโกให้เป็นเมืองหนังสือโลกในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งทางกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการส่งเสริมและจัดกิจกรรมภายใต้โครงการนี้มากมาย เพื่อส่งเสริมให้คนกรุงเทพมหานครได้รักการอ่าน ในด้านการอ่านของกรุงเทพมหานคร นั้นจะมีหน่วยงานหลักที่ดำเนินงานในการสร้างกรุงเทพมหานครให้เป็นนครแห่งการอ่านอยู่ ๒ หน่วยงาน คือสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ซึ่งจะดำเนินการในส่วนของการประชาสัมพันธ์ที่จะส่งเสริมให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้อ่านหนังสือ โดยมีห้องสมุดประชาชน มีห้องสมุดเคลื่อนที่ มีบ้านหนังสือซึ่งเป็นบ้านที่จัดเป็นบ้านเล็กๆ สำหรับในชุมชนที่เล็กๆ จะได้ไปร่วมกิจกรรมการอ่าน ทางกรุงเทพมหานคร จะพยายามจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับเยาวชน และคนในชุมชนนั้นๆ อันนี้ก็คือส่งเสริมทั่วไป

ในส่วนของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งรับผิดชอบโรงเรียน ๔๓๘ โรงเรียน หลายปีที่ผ่านมาเราได้ดำเนินการร่วมกับ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และร่วมดำเนินโครงการโรงเรียนรักการอ่าน ซึ่งตอนนี้โรงเรียนของเราทั้งหมดได้รับป้ายโรงเรียนรักการอ่านเรียบร้อยแล้ว โดยเรามีแนวทางที่จะให้โรงเรียนได้ทำกิจกรรมรักการอ่าน และยังคงดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

นักเรียนของกรุงเทพมหานครมีถึง ๓๐๐,๐๐๐ กว่าคน ส่วนใหญ่ย้ายตามผู้ปกครองมาจากต่างจังหวัด ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญที่เราจะ โดยใช้เครือข่ายของโรงเรียน ๘๐ เครือข่ายทั่วกรุงเทพมหานครเป็นฐานในการพัฒนาการอ่านให้กับนักเรียนสร้างเด็กของเราให้เป็นเยาวชนที่รักการอ่าน ส่งเสริมทุกวิถีทางและดำเนินการอย่างต่อเนื่องท่านรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีนโยบายที่จะส่งเสริมในเรื่องของการอ่าน เพื่อให้เด็กของเรานอกจากรักการอ่านแล้ว บางส่วนยังมีปัญหาเรื่องการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ก็ได้พยายามส่งเสริมและแก้ปัญหาควบคู่กันไปกับการสร้างวิสัยทัศน์การอ่าน

นายณรงค์ วุ่นชีว์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดเล็กๆ มีพลเมืองประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ คน ในภาคการเกษตรที่กระบี่มีพืชเศรษฐกิจ คือ ปาล์มและสวนยาง และมีชื่อเสียงระดับโลกเรื่องการท่องเที่ยว สำหรับการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้เป็นลำดับที่ ๔ ของประเทศ รองจากกรุงเทพมหานคร ภูเก็ต ชลบุรี อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์การเจริญเติบโตของจังหวัดกระบี่พบว่าเมื่อ ๕ ปีที่แล้วกับวันนี้เราโตขึ้นเท่าตัวและในอีก ๕ ปีหน้าเราจะโตมากกว่านี้ ซึ่งแน่นอนประเด็นปัญหาคือเราจะรองรับความเจริญนี้ได้อย่างไร แนวทางที่กระบี่ยึดมาเราตลอดคือยึดแนวทางสีเขียว

สังคมของเราก็มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น เมื่อกระบี่เจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆ แต่ในขณะที่เรายังมีคนอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ มันจะมีประโยชน์อะไรกับการที่วิสัยทัศน์ที่เราตั้งไว้คือกระบี่เป็นเมืองน่าอยู่ผู้คนน่ารัก เพราะฉะนั้นสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญที่จังหวัดกระบี่ดำเนินการก็คือ กำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดกระบี่ในปี ๒๐๒๐ เป็นเมืองท่องเที่ยวคุณภาพระดับนานาชาติ เป็นเขตเกษตรอุตสาหกรรมยั่งยืนกับสังคมน่าอยู่ ปรับตัวเข้าสู่บริบทสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง

กระบี่เรามีวาระอยู่ ๒ วาระ พอถามว่า “นครแห่งการอ่าน” ในความหมายของกระบี่คืออะไร นครแห่งการอ่านในความหมายของกระบี่ไม่ได้หมายความว่าอ่านเป็นแค่วิธีการ แต่หมายถึงการตอบโจทย์วิสัยทัศน์ปี ๒๐๒๐ อย่างน้อย ๔ ประการด้วยกัน นครแห่งการอ่านในความหมายของกระบี่ คือ ประการที่ ๑ กระบี่เมืองแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์ ประการที่ ๒ กระบี่ดีมีอนาคต ประการที่ ๓ กระบี่มีความหลากหลายที่เราสร้าง ประการที่ ๔ กระบี่ลดความเหลื่อมล้ำเพื่อสร้างความสุข

ในการขับเคลื่อนเรื่องนี้สิ่งที่เรามีอยู่แล้วคือเรามีกรอบแนวทางวาระของกระบี่อยู่ ๒ วาระที่มาตอบโจทย์วิสัยทัศน์ ในขณะเดียวกันเมื่อได้รับการสนับสนุนจาก สสส. และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ภาพในการขับเคลื่อนนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น เรามีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการอ่าน ทั้งในส่วนที่ อบจ. ได้จัดขึ้น มีโครงการโรงเรียนหนูพันตาซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ใน ๒ เทศบาล ในขณะเดียวกันได้ร่วมมือกับ Tk park ด้วยนี่คือการเชื่อมโยงกันในส่วนโครงสร้างพื้นฐาน แต่สิ่งสำคัญที่เรากำลังจะทำก็คือหารือกับทางหน่วยงานเสริมสร้างวัฒนธรรมจังหวัด ในเดือนพฤษภาคมปีหน้าเราจะกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมการอ่านให้ชัดเจนว่าเราจะเดินหน้าต่อไปอย่างไร ในขณะเดียวกันในส่วนของการขับเคลื่อนก็มีกลไก ซึ่งเราให้ทาง กศน. เป็นหน่วยงานหลักในการที่จะบูรณาการทุกภาคส่วน ซึ่งเราก็ได้เปิดตัวไปแล้วที่จังหวัดกระบี่ มีคนร่วมงานประมาณ ๓,๐๐๐ กว่าคน

ในเรื่องของงบประมาณ ทางผู้ว่าราชการจังหวัดได้ตั้งงบประมาณปี ๒๕๕๘ ไว้ประมาณ ๓ ล้านบาท ซึ่งก็คิดว่าน่าจะเป็นการร่วมมือกับทาง สสส. ที่สามารถทำให้การขับเคลื่อนเดินหน้าไปได้ด้วยดี ขณะนี้หน่วยงานเสริมสร้างพัฒนาการอ่านได้ดำเนินการไว้แล้วก็คือเรามี Best Practice เรื่องของกองทุนหมุนเวียนหนังสือในมัสยิด ในหมู่บ้าน

สำคัญก็คือการที่จะให้ทุกฝ่ายมาให้ความสำคัญกับเรื่องการอ่าน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการดำรงชีวิตของคนของเยาวชนในจังหวัดกระบี่ เราคิดว่าการที่เราจะพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนต้องเริ่มที่พัฒนาการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญ เราเชื่อมั่นว่าไม่ว่าอดีตจะอย่างไร เราสามารถที่จะทำให้กระบี่เป็นเมืองที่น่าอยู่ได้

นายบุญส่ง ทองเชือก ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

แนวทางการดำเนินงานเรื่องของการส่งเสริมการอ่านของจังหวัดขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นมีประชากรถึง ๒ ล้านคน มี ๒๖ อำเภอ แล้วก็ยังมีจำนวนผู้ที่ไม่รู้หนังสือก็ค่อนข้างมาก การขับเคลื่อนเรื่องนครแห่งการอ่าน มีท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และผู้อำนวยการ กศน.จังหวัดขอนแก่น เป็นเลขาฯ ซึ่งทำให้การขับเคลื่อนต้องบูรณาการประสานกิจกรรมในเรื่องของการส่งเสริมการอ่านในทุกรูปแบบ

จากการที่ได้ประชุมกันในระดับนโยบายวางแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดท่านใช้คำว่า ต้องใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้ในการสร้างวิสัยทัศน์การอ่าน โดยจะเริ่มจากครอบครัวเล็กๆ แล้วก็ส่งต่อขึ้นมาในระดับชุมชน ในระดับหมู่บ้าน ในระดับอำเภอและจังหวัด ท่านผู้ว่ายังบอกว่าในเรื่องของการขับเคลื่อนนี้จะไม่มีการไหนหน่วยงานไหนเป็นพระเอก แต่ต้องมีการบูรณาการกันทุกภาคส่วนที่อยู่ในจังหวัดขอนแก่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนมูลนิธิต่างๆ ขอนแก่นมีมูลนิธิไทยสร้างสรรค์ มูลนิธิบ้านลูกรัก มีมูลนิธิอีกหลากหลาย ทำอย่างไรจะดึงคนเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่านด้วยกัน

หลังจากที่พวกเรามีการพูดคุยกันแล้วก็ได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยมี กศน. เป็นตัวขับเคลื่อนหลัก กศน. จะมีพลังมากในชุมชน เพราะว่าเรามีครู กศน. ที่ประจำอยู่ในระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน กลุ่มนี้สามารถที่จะขับเคลื่อนการส่งเสริมการอ่าน รวมทั้งบูรณาการกับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งเมื่อพูดถึงการส่งเสริมการอ่านมักจะมองไปที่เด็กเล็ก หรือมองไปที่โรงเรียน แต่สำหรับประเทศไทยในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เราเคยตั้งคำถามใหม่ว่าสังคมผู้สูงอายุ คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย ความสามารถในการอ่านเป็นอย่างไร ไม่ใช่ว่าอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เขาอ่านออกเขียนได้ เพียงแต่กาลเวลาทำให้ลืมวิธีการอ่านไปแล้ว กศน. ก็ขับเคลื่อน

ประเด็นนี้ร่วมกับองค์กรหลักของจังหวัดส่งเสริมภูมิปัญญาเหล่านี้ให้กลับมาเป็นครู มาให้ความรู้กับเด็ก ส่งเสริมให้ภูมิปัญญาเกิดในบ้านตัวเอง ที่เราเรียกว่าบ้านหนังสือในชุมชน มีหนังสือพิมพ์เข้าไปสนับสนุน ขณะนี้เราทำได้ประมาณ ๕๐% ของหมู่บ้านที่มีทั้งหมดทั่วประเทศ มีประมาณ ๔๐,๐๐๐ หมู่บ้านแล้วที่ ส่งเสริมการอ่านอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการใช้สื่อที่เป็นปัจจุบันให้เขาเกิดความอยากที่จะอ่าน รวมถึงมี เอกสารความรู้ต่างๆ ส่งเข้าไปในชุมชนนั้นๆ ด้วย เมื่อมีหนังสือดีๆ มีครอบครัวดี มีชุมชนที่เข้มแข็ง ก็มีโอกาที่จะผลักดันให้เรื่องของการส่งเสริมการอ่านนั้นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

จากการที่เราได้ร่วมกับ สสส. ได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งหลาย จัดกิจกรรมสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุขและกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด ทุกภาคส่วนก็ร่วมกันขับเคลื่อน อาทิ ชุมชนใน เขตเทศบาลนครขอนแก่น ก็ใช้วิธีบูรณาการกับเทศบาลจัดกิจกรรมร่วมกัน มีรถเคลื่อนที่ มีโครงการต่างๆ เช่น โครงการหนังสือติดล้อ

จังหวัดขอนแก่นมีบุคคลที่มีชื่อเสียงมากมาย มีดารา นักร้องชื่อดังมากมาย อาทิเช่น คุณตึก ชิโร่ นักร้องชื่อดัง คุณกิตติ สิงหาปัด ผู้ประกาศข่าว คุณชิโก้ โค้ชฟุตบอลทีมชาติซึ่งในงานนี้ได้เชิญคุณมนูรินทร์ นักวาดการ์ตูน ซึ่งเป็นชาวจังหวัดขอนแก่น โดยจะนำบุคคลที่มีชื่อเสียงเหล่านี้มาเป็นไอดอลในการส่งเสริม การอ่าน มาร่วมประชาสัมพันธ์การส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างแรงจูงใจด้วย

ยุทธศาสตร์นี้เราดำเนินการเชิงรุกเข้าไปถึงในพื้นที่อย่างจริงจัง ผลจากการสำรวจ พบว่า จำนวน ผู้ใช้บริการของห้องสมุดประชาชนของทั้งระดับจังหวัด อำเภอ หรือบ้านหนังสือในชุมชน มีคนเข้ามาใช้ บริการมากขึ้น ลดปัญหาการว่างงานได้มากขึ้น หนังสือที่มีในห้องสมุดไม่ได้มีแค่เพียงหนังสือพิมพ์ มีทั้ง หนังสือบันเทิงและสาระความรู้ หนังสือส่งเสริมอาชีพ เช่น เทคโนโลยีชาวบ้าน ส่งเสริมสุขภาพ เช่น หนังสือ ไก่ล้มหมอ แต่ที่ได้รับความนิยมที่สุดคือ “คู่สร้างคู่สม”

ในการทำงานร่วมกันหลายภาคส่วน ท่านผู้ว่าฯ ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอ่าน ทุกครั้งที่มีการ อำเภอก่อตั้งที่มีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ส่งเสริมความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ ในส่วนของกศน. ก็ ให้นำเรื่องการส่งเสริมการอ่านไปรวมกิจกรรมด้วย อำเภอก่อตั้งที่ นอกจากนายอำเภอพบปะประชาชน สร้างขวัญและกำลังใจแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมอาชีพควบคู่ไปกับส่งเสริมการเรียนรู้อีกด้วย

นายชูเกียรติ บุศยรัตน์ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี อุบลราชธานีเป็นเมืองแห่งนักปราชญ์ เรามีผู้ที่มี ชื่อเสียงไม่ว่าจะมาจะเป็นพระสายปฏิบัติ ศิลปิน นักร้อง นักแสดงชื่อดัง เมื่อเราไม่ใช้เมืองธรรมดาเราเป็นเมือง นักปราชญ์ คนที่อยู่ในเมืองก็ต้องเป็นนักปราชญ์ด้วย ดังนั้นเมื่อเราปลูกฝังแนวคิดนี้ไม่ว่าจะด้วยการสื่อสาร ผ่านงานเขียนให้เขาอ่านหรือทำเป็นเพลง ย่อมทำให้คนอุบลฯ ส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจในความเป็นอุบลฯ

ซึมซับความเป็นนักปราชญ์ซึ่งการเป็นนักปราชญ์นี้ก็ต้องมีความสามารถด้านการอ่าน ให้ความสำคัญกับการอ่าน ซึ่งคนอุบลฯ มีความเชื่อในหลักการนี้

นอกจากความเป็นเมืองนักปราชญ์แล้ว อุบลฯ มีชายแดนที่เป็นชายแดนทางบกซึ่งสามารถเดินข้ามไปมากับประเทศเพื่อนบ้านได้ถึง ๒ ประเทศ คือ สปป.ลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา ในการที่จะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนชาวอุบลฯ ก็ต้องมีความรู้ เราปลูกฝังประชาชนที่น้องชาวอุบลฯ ด้วยว่าเราต้องมีความพร้อมนี้

เมืองอุบลฯ มีห้องสมุดประชาชนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ และมีแหล่งอ่านหนังสือตามหมู่บ้านหรือในชุมชนต่างๆ รวมทั้งมีห้องสมุดเคลื่อนที่ ซึ่งทำให้การอ่านของคนในชุมชนของเด็กนักเรียนมีเพิ่มมากขึ้น แม้แต่ในโรงเรียนก็สนับสนุนให้มีมุมหนังสือมุมอ่าน นี่คือเรื่องของการสร้างพื้นที่

ในการดำเนินงานสร้างเครือข่ายส่งเสริมการอ่านของจังหวัดอุบลฯ มีการจัดงานสัปดาห์การอ่านหนังสือ ๑๐ วันประมาณเดือนสิงหาคม มีเครือข่ายร่วมจัดงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนภาคประชาสังคมในงานมีเนื้อหาทั้งที่เป็นวิชาการและเรื่องของการสร้างอาชีพ พร้อมๆ กับเตรียมความรู้เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นายฤทธิพงษ์ เตชะพันธ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

ในเรื่องของศักยภาพของลำปางก็ถือว่าเรามีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้รับคัดเลือกให้เป็น ๑ ในเมืองรักการอ่าน และเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ ๑,๓๐๐ ปี มีแหล่งธรรมชาติสวยงาม มีโรงพยาบาลช้างที่ใหญ่สุดในประเทศ

แนวคิดการพัฒนาผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรเรื่องการอ่านเมื่อก่อนประสบปัญหาการอ่านมาก แต่หลังจากที่ได้มีการขับเคลื่อนการอ่านอย่างเป็นระบบก็ทำให้ปัญหาน้อยลงไป เราก็มุ่งหวังว่าลำปางจะเป็นสังคมแห่งการอ่านการเรียนรู้อย่างยั่งยืนประชาชนทุกช่วงวัยทุกสาขาอาชีพ สามารถเข้าถึงและรับบริการด้านการอ่านอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และหวังว่าหลังจากอ่านเป็นแล้ว ประชาชนจะสามารถวิเคราะห์เป็น นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปเสริมสร้างคุณภาพชีวิต

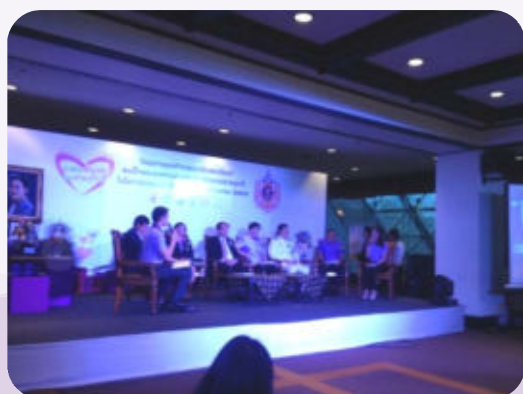
ในด้านการเตรียมศักยภาพของบุคลากรรองรับการก้าวเข้าสู่อาเซียนหลังจากที่ทุกภาคส่วนของจังหวัดลำปางเห็นพ้องต้องกัน จึงได้กำหนดเป็นวาระสำคัญของจังหวัด เราประกาศไปแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ มีการลงนามของทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการ เอกชน ท้องถิ่น วิสาหกิจ องค์กรทางศาสนา แล้วมาทำงานร่วมกัน รวมทั้งสิ้น ๗๓ องค์กร แสดงให้เห็นว่าทุกภาคส่วนสัญญาว่าจะร่วมดำเนินการเรื่องส่งเสริมการอ่านตั้งแต่ระดับครอบครัว สถานศึกษา องค์กร และชุมชนอย่างต่อเนื่องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการทุกระดับทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อน ประสานงานตามแผนนโยบายให้เป็นรูปธรรม

ในเรื่องของการพัฒนาช่องทางการอ่าน มีการพัฒนาร่วมกันทั้งจังหวัด กระจายให้เข้าไปสู่หลายๆ ส่วน ทั้งจังหวัด ทั้งอำเภอ แล้วก็มีมุมการอ่านประจำหมู่บ้าน มีการจัดตั้งอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านในชุมชน มีชุมชนรักการอ่าน แล้วก็มีชมรมรักการอ่านในทุกหมู่บ้าน

อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเราให้ความสำคัญคือกลุ่มผู้สูงอายุ และเด็กที่มีปัญหาทางสมอง กลยุทธ์ในการให้กลุ่มต่างๆ ได้รับการกระตุ้นในการอ่านอย่างถูกต้องตรงนี้สำคัญ ตอนนี้มีกว่า ๒๐๐ โครงการวิจัย ซึ่งโครงการวิจัยได้ขยายไปสู่เป้าหมายอย่างชัดเจน

ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๓ มาถึงปัจจุบัน เรามีผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม มีรางวัลต่างๆ ที่ได้รับ อันนี้เป็นส่วนสำคัญของการส่งเสริมการอ่าน ทั้งรางวัลชมเชยสถานศึกษาที่น่าภาคภูมิใจคือผล O-Net ปี พ.ศ.๒๕๕๗ ในภาพรวมถือว่าประสบความสำเร็จ ค่าเฉลี่ยทุกภาควิชาทุกกลุ่มวิชา เราสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ คะแนนกระจายตัวกันอยู่ทุกส่วนรวมทั้งชนบทด้วย เพราะฉะนั้นก็ถือว่าเป็นผลโดยตรงจากการที่เราได้พัฒนาการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญกับคนทุกช่วงวัย ทุกอาชีพ แม้กระทั่งอาชีพเกษตรกรต้องมีการวางแผนเรื่องปุ๋ย เรื่องยา ถ้าเขาอ่านออกก็จะสามารถเข้าถึงข้อมูล ภาพเหล่านี้คือภาพแห่งความตั้งใจมุ่งมั่นของคนลำปาง ตอนนี้ลำปางมียุทธศาสตร์ที่จะต้องขับเคลื่อนต่อไป ซึ่งเรามั่นใจว่าลำปางจะประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้อย่างแน่นอน

พิธีมอบธงสัญลักษณ์ ๖ นครแห่งการอ่าน

โดย ดร.พิชัย สนแจ้ง ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

นครแห่งการอ่าน เป็นนครที่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้าถึงบริการการอ่านอย่างทั่วถึง ทุกที่และเท่าเทียม เป็นสังคมที่มีสื่ออ่านที่เพียงพอ ทุกคนเกิดความตระหนัก เห็นคุณค่าและใช้ความรู้ในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต จากการสำรวจภาวะสุขภาพคนไทยครั้งล่าสุด ในปี พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๒ การประเมินพัฒนาการเด็กช่วงปฐมวัย พบว่า เด็กอายุ ๑๘-๒๓ เดือน จำนวนร้อยละ ๑ (๔ คนจากจำนวนทั้งหมด ๒๕๙ คน) ยังพูดไม่ได้ เด็กอายุ ๑๘-๒๓ เดือนที่พูดเป็นคำได้แล้ว พบว่า ๖๘ คน ไม่พูดเอง มักพูดตามเป็นส่วนใหญ่ หมายความว่าจำนวนหนึ่งในกลุ่มนี้อาจมีความเข้าใจภาษาค่อนข้างล่าช้า และจากผลการสำรวจการพัฒนารเด็กปฐมวัยของกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมอนามัย ปี พ.ศ.๒๕๕๐ พบว่าพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเปรียบเทียบกับปี พ.ศ.๒๕๔๒ และปี พ.ศ.๒๕๔๗ พบว่า พัฒนาการเด็กปฐมวัยภาพรวมปกติหรือสมวัยลดลง และพัฒนาการด้านภาษาเป็นปัญหามากกว่าด้านอื่นๆ ปัญหาพัฒนาการด้านภาษาจึงเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญควรหาแนวทางเพื่อแก้ไข (กรมอนามัย, ๒๕๕๓)

การสำรวจพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๕๒ ของกรมอนามัย พบว่า เด็กไทยมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้าเฉลี่ยร้อยละ ๒๐ เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วเฉลี่ยร้อยละ ๕-๑๕ เท่านั้น ซึ่งวิธีการที่สามารถพัฒนาทักษะด้านภาษาให้ดีขึ้น รวมถึงพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ อาทิ การสื่อสาร การพัฒนาด้านอารมณ์ สังคม คือ “การอ่านหนังสือกับลูก”

หนังสือและการอ่านจึงเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเมื่อเด็กอ่านหนังสือหรือฟังเรื่องราวจากหนังสือจะซึมซับแบบอย่างและบรรทัดฐานของสังคมที่สะท้อนรูปแบบให้เห็นทั้งการกระทำ ข้อพึงปฏิบัติ คุณธรรมและจริยธรรม รวมไปถึงแบบแผน กฎเกณฑ์ และค่านิยมต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือ เด็กจะค่อยๆ เรียนรู้ เลียนแบบ และสะสมไปที่ละเล็กละน้อย จนกระทั่งยึดเป็นแนวปฏิบัติเมื่อเจริญวัยขึ้น

การอ่านหนังสือจึงเป็นการปูพื้นฐานความเป็นพลเมืองที่พึงประสงค์ ซึ่งมีส่วนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการกำหนดทิศทางของสังคมอนาคต การส่งเสริมให้เด็กมีประสบการณ์ร่วมกับหนังสือตั้งแต่วัยแรกเริ่มของชีวิต ซึ่งเป็นวัยที่รับรู้และรับสิ่งแวดล้อมได้รวดเร็วที่สุด และเป็นช่วงวัยที่สมองพัฒนาสูงสุด หากผู้ใหญ่ได้ช่วย “เลือกสรร” หนังสือที่เหมาะสมให้กับเด็ก จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้แก่เด็กได้

“การอ่าน” ยังก่อเกิดต่อการวางรากฐานของการคิด การวิเคราะห์ การสร้างจินตนาการ รวมถึง การรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) บ่มเพาะความเกื้อกูลในวัยเติบโต ดังนั้น การที่จะสร้างนครแห่ง การอ่านได้จะต้องใช้ยุทธศาสตร์ ๓ ดี ที่เป็นการสร้างเมืองสี่สร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลหรือชุมชนเล็กๆ โดยเริ่มด้วยหลักการ ๓ ดี อันประกอบด้วย ๑) สื่อดี ๒) พื้นที่ดี และ ๓) ภูมิดี

สื่อดี จึงเป็นสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์สำหรับทุกคน นั้นหมายความว่า ผู้คนจะได้รับและได้ใช้ สื่อที่เหมาะสมกับการพัฒนาในแต่ละช่วงวัย ทั้งเด็ก เยาวชน และครอบครัวมีโอกาสเข้าถึงสื่อได้ โดยไม่จำกัด โอกาส เวลาและสถานที่ “สื่อ” ในที่นี้หมายถึง สื่อทุกประเภท ทั้งสื่อมวลชน สื่อท้องถิ่น สื่อพื้นบ้าน ประชาชนท้องถิ่นและสื่อใหม่

พื้นที่ดีพื้นที่สร้างสรรค์หรือพื้นที่สุขภาวะ หมายถึง พื้นที่ที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบและใช้ ประโยชน์ร่วมกัน เป็นพื้นที่ที่บุคคล ครอบครัวและชุมชนได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สานสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน เสริมพลังซึ่งกันและกัน “พื้นที่ดี” ในที่นี้อาจเป็นได้ทั้งพื้นที่สร้างสรรค์ทางกายภาพและพื้นที่ สร้างสรรค์ทางความคิด

พื้นที่สร้างสรรค์ทางกายภาพ หมายถึง พื้นที่สาธารณะที่มีความปลอดภัย เป็นพื้นที่ที่จัดให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลมาใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือใช้ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นประจำ เช่น การจัด สวนหย่อมให้เป็น “พื้นที่ออกกำลังกาย” การจัดลานวัดเป็น “ลานแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม” การจัด สนามกีฬาให้เป็น “ตลาดนัดอาหารปลอดภัย” การจัดห้องสมุดของโรงเรียนให้เป็น “แหล่งเรียนรู้โลก กว้าง” ที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าไปใช้ได้โดยไม่ต้องมีข้อจำกัดด้านโอกาสและเวลา เป็นต้น

พื้นที่สร้างสรรค์ทางความคิด หมายถึง การจัดให้มีเวทีเพื่อการแลกเปลี่ยนทางความคิด ทั้งอย่าง เป็นทางการ เช่น การประชุมหารือเป็นวาระประจำ และอย่างไม่เป็นทางการ เช่น สภากาแฟ เป็นต้น เพื่อให้บุคคลหลากหลายกลุ่ม เพศ วัย ได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในบ้านเมืองหรือในชุมชน ตลอดจนแลกเปลี่ยนถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาอันเอื้อต่อความสุขและการ พัฒนาในแต่ละช่วงวัยของทุกคน

ภูมิดี หมายถึง ภูมิปัญญาในการฉลาดรู้เรื่องสื่อ ซึ่งหมายถึงการเท่าทันสื่อ เท่าทันตนเอง เท่าทัน สังคม มีทักษะในการคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ อันจะเป็นภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง ครอบครัวและ ชุมชนในการป้องกันภัยรอบด้านและสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ คำว่า “ภูมิดี” ยังหมายรวมถึง การใช้ภูมิปัญญาของทุกฝ่ายในชุมชน ในการมีส่วนร่วมปกป้องดูแลและสร้าง ชุมชนร่วมกัน

การมี “สื่อดี” ก็เหมือน “ต้นน้ำ” ที่ไปทำให้เกิดกระบวนการของการจัดการด้าน “พื้นที่” ในชุมชนหรือสังคมนั้นๆ จนทำให้เกิด “พื้นที่ดี” อันเปรียบได้กับกลางน้ำ และท้ายที่สุดทั้งสื่อดีและพื้นที่ดีก็ทำให้ผู้คนมีภูมิปัญญาที่เป็นดังภูมิคุ้มกันไม่ให้ตกไปสู่อบายทั้งปวง ซึ่งเปรียบได้กับ “ปลายน้ำ” ในทางกลับกัน การที่บุคคลและชุมชนมีภูมิปัญญาและภูมิคุ้มกันที่ดีพวกเขา ก็จะเป็น “นวัตกร” หรือผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมที่ทำให้เกิด “สื่อดี” และ “พื้นที่ดี” ต่อไป

เมืองสื่อสร้างสรรค์ จะต้องรองรับความต้องการการสื่อสารและวิถีชีวิตที่แตกต่างหลากหลายของคนทุกกลุ่มทุกประเภท ครอบคลุมทั้ง ๓ วัย คือ เด็กและเยาวชน คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ คนทั้งสามวัยสามารถที่จะสื่อสารกันเองได้เป็นอย่างดี มีโอกาสในการเข้าถึงสื่อดี พื้นที่สร้างสรรค์ และเจริญปัญญาได้ตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจ

ทุกคนเป็นพลังในการสร้างเมืองสื่อสร้างสรรค์และ “นครแห่งการอ่าน” ได้ โดยการร่วมสร้างร่วมเสพ เผยแพร่ สนับสนุนสื่อดีและพื้นที่สีขาวดังที่กล่าวมาแล้ว การที่จะทำให้จังหวัดเป็นนครแห่งการอ่านได้ ผู้บริหารจังหวัดและหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่จะต้องทำงานควบคู่กันไปจึงจะทำให้เกิด “นครแห่งการอ่าน” ได้

คำกล่าวในพิธีปิด

โดย ทพ.กฤษดา เรืองอารีรัชต์ ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

งานประกาศผลโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ ณ ห้องโถงใต้ส ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

เรียน ดร.พิชัย สนแจ้ง ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ และ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
แขกผู้มีเกียรติ สื่อมวลชนทุกท่าน

หนังสือและการอ่าน ถือเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก เมื่อเด็กอ่านหนังสือหรือฟังเรื่องราวจากหนังสือจะซึมซับถึงแบบอย่างและบรรทัดฐานของสังคมที่สะท้อนรูปแบบให้เห็นทั้งการกระทำ ข้อพึงปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรม รวมไปถึงแบบแผนกฎเกณฑ์ และค่านิยมต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือ เด็กจะค่อยๆ เรียนรู้เลียนแบบและสะสมไปที่ละเล็กละน้อย จนกระทั่งยึดเป็นแนวปฏิบัติเมื่อเติบโต

การอ่านหนังสือจึงเป็นการปูพื้นฐานความเป็นพลเมืองที่พึงประสงค์ ซึ่งมีส่วนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการกำหนดทิศทางของสังคมอนาคต

การสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน นับเป็นหนึ่งในกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมือง ๓ ดี ได้แก่ สื่อดี พื้นที่ดี ภูมิดี ของ สสส. ในการร่วมกับภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อน และขยายพื้นที่ ๓ ดี ให้มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

สำหรับโครงการสถานศึกษาต้นแบบ ชุมชนอ่านสร้างสุขปีการศึกษา ๒๕๕๗ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ ๓ แล้ว

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ช่วง ๒-๓ ปี ที่ผ่านมา ทั้งผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนที่สูงขึ้น สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และชุมชนโรงเรียนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนใกล้เคียงได้เข้ามาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลข่าวสาร-ความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และมีการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาห้องสมุดจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

เกิดยุทธูปการอ่านที่มีความรู้ความสามารถออกแบบ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกว่า ๖,๑๑๕ คน เกิดครูแกนนำส่งเสริมการอ่าน ๓๖๐ คน เกิดแกนนำชุมชนส่งเสริมการอ่าน ๖๐ คน เกิดสถานศึกษาต้นแบบด้านการส่งเสริมการอ่าน จำนวน ๑๑๗ โรงเรียน เกิดมุมการอ่าน พื้นที่การอ่านที่หลากหลายทั้งในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง เกิดนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีสีสัน

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่าน เพราะผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริม บุคลากรเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ

การมีงบประมาณเพียงพอ มีความพร้อมในด้านห้องสมุด-แหล่งเรียนรู้ มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง

ส่วนนักเรียนก็ให้ความสนใจและกระตือรือร้นร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือส่งเสริมการอ่านกับคนในชุมชนและหรือหน่วยงานภายนอก

นอกจากนี้ งานจะประสบความสำเร็จไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทุกฝ่าย ต้องขอขอบคุณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานการศึกษา (กทม.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.) แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

ขอขอบคุณทุกโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา คุณครู และนักเรียนทุกคน ในการมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมการสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่านนี้

สำหรับการดำเนินโครงการในปีที่ ๓ ได้ค้นหาโรงเรียนที่มีศักยภาพในการเป็นโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมการอ่าน และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคีต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพแก่นำครู นักเรียน สร้างเครือข่ายโรงเรียน-สถานศึกษาอ่านสร้างสุข จำนวนไม่น้อยกว่า ๖๐ แห่ง

จนทำให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาเป็นสถานศึกษา-ชุมชนอ่านสร้างสุข ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวอย่างแก่สถานศึกษาอื่นๆ

มีนวัตกรรม “อ่านสร้างสุข” และแนวทางดำเนินงานอ่านสร้างสุขที่เสริมสร้างพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ครอบครัว บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน ที่มีสัมพันธภาพที่ดี มีความร่วมมือในการสร้างความสุขในชุมชนร่วมกัน

ในปี ๒๕๕๘ โครงการฯ ยังได้รับการพิจารณาให้เข้าร่วม “โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ถือเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างยิ่งต่อการปลูกฝัง และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนสืบเนื่องต่อไป

ขอบคุณครับ

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ถอดบทเรียน

การถอดบทเรียน :
การดำเนินโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข”
ปีการศึกษา ๒๕๕๗

บทนำ

ด้วยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน ได้จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สอ.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จัดโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ นำไปสู่การหนุนเสริมให้เกิดสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกด้าน รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัวและชุมชน เพื่อร่วมสร้างสังคมสุขภาวะ รวมถึงให้สถานศึกษาเป็นตัวอย่างต้นแบบ “อ่านสร้างสุข” เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการขยายและสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้เกิดสถานศึกษาอ่านสร้างสุขทั่วประเทศต่อไป

ในการดำเนินโครงการ ผู้เข้าร่วมทั้งผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชนให้ความสนใจและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนอย่างหลากหลาย รวมถึงการส่งเสริมการอ่านในชุมชน ด้วยการดึงครอบครัว ชุมชน นักศึกษา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น ฯลฯ มาร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยทั้งผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชน ทำหน้าที่เป็นตัวนำการเปลี่ยนแปลงเพื่อขับเคลื่อนโครงการฯ การถอดบทเรียนครั้งนี้จึงเป็นการถอดบทเรียนจากการดำเนินงานสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุขที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นในโครงการ

การศึกษาค้นคว้าและความสำเร็จของการดำเนินโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ดังนี้

๑. เพื่อถอดบทเรียนให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีจากการดำเนินโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ที่ผ่านการทดลองปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนา ศักยภาพแกนนำครู นักเรียน สร้างเครือข่ายโรงเรียนสถานศึกษาชุมชนอ่านสร้างสุข

๒. เพื่อนำเสนอผลการถอดบทเรียนเป็นแนวทางดำเนินงานอ่านสร้างสุขที่เสริมสร้างพัฒนา ศักยภาพผู้เรียน ครอบครัว บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน ที่มีสัมพันธภาพที่ดี มีความร่วมมือใน การสร้างความสุขในชุมชนร่วมกัน

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการขยายผลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เจ้าของบทเรียน : โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) สำนักงานเขตดอนเมือง
กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนมัธยมปทุมมาวาส สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนบ้านบัวมล (เจริญราษฎร์อุทิศ) สำนักงานเขตบางเขน
กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

บทเรียนและความสำเร็จ

๑. โครงการ/กิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ

การอ่านสร้างการเรียนรู้ “กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน” เป็นกลไกสนับสนุนการเรียนรู้และเอื้อให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้คนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงมีความสำคัญในการสนับสนุนให้ความสัมพันธ์และการเรียนรู้พัฒนาเพิ่มพูนขึ้นและเกิดได้เร็วขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการอ่านสร้างสุขในโรงเรียน

กิจกรรมทำเป็นกิจวัตรประจำวัน

- กิจกรรมยวทูตชวนเพื่อนอ่านเป็นกิจกรรมที่จัดทุกวันช่วงพักกลางวัน โดยยวทูตจะชวนเพื่อนๆ ที่ยังอ่านหนังสือไม่คล่องมาอ่านหนังสือด้วยกันเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ถ้าเพื่อนอ่านไม่ถุกยวทูตก็จะช่วยแนะนำและสอนสะกดคำให้อ่านได้ถูกต้องคล่องขึ้น
- กิจกรรมอ่านทุกวันสร้างสรรค์ปัญญา นักเรียนจะนำหนังสือเรียนหรือหนังสือที่ตนเองสนใจและชื่นชอบมาอ่านบริเวณรอบๆ สนาม ทุกเช้าก่อนเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง

บันทึกการอ่าน

- กิจกรรมหนังสือเล่มโปรดจากครูให้หนูอ่านเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารครูและบุคลากรแนะนำหนังสือเล่มโปรดคนละ ๑ เล่มต่อภาคเรียนและคัดเลือกเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ให้ความรู้คนละ ๕ เรื่องให้นักเรียนอ่านในช่วงเช้าวันละ ๓๐ นาที และทำบันทึกการอ่าน

สร้างสรรค์ผลงาน

- กิจกรรมเล่าไปพับไปเป็นกิจกรรมที่โดยยวทูตการอ่านเลือกหนังสือ เป็นสื่อในการถ่ายทอดเรื่องราวและต่อยอดด้วยการสร้างผลงานที่มีคุณภาพและมีความคิดสร้างสรรค์

ค่ายสร้างสรรค์

▪ กิจกรรมค่ายพี่น้องชวนกันรักการอ่านเป็นกิจกรรมในรูปแบบค่ายรักการอ่านมีฐานกิจกรรมต่างๆ ที่ยิวทูตการอ่านมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่เป็นกันเองได้ทั้งความรู้ความสนุกสนานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพี่กับน้อง

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการอ่านสร้างสุข ในโรงเรียนและชุมชน/เครือข่าย

เกม/กิจกรรม

▪ กิจกรรมแรลลี่เครือข่ายอ่านสร้างสุขเป็นกิจกรรมที่จัดเป็นฐานความรู้โดยความร่วมมือของคนในชุมชน จำนวน ๘ ฐาน ฐานที่ ๑ สโนว์ไวท์ทายคำ ฐานที่ ๒ กงล้อมหัศจรรย์ ฐานที่ ๓ บุปผานานาคำ ฐานที่ ๔ นิทานหรรษาฐานที่ ๕ ภาษาดนตรีฐานที่ ๖ เรียงถ้อยร้อยคำกลอนฐานที่ ๗ เชื่อมซีซีชะตาอ่านภาษาด้วยบทกลอนฐานที่ ๘ อักษรซ่อนคำ

ห้องสมุดเคลื่อนที่

▪ กิจกรรมเรียนรู้ที่บ้านผ่านครูคนแรกเป็นกิจกรรมที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านที่บ้านเชื่อมโยงจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียน เช่น การอ่านหนังสือร่วมกันกับลูก ช่วยกันตอบปัญหาจากเรื่องที่อ่านแสดงบทบาทสมมติเล่นเกมการอ่าน ทำหนังสือเล่มเล็กคันคว้าจากอินเทอร์เน็ตร่วมกัน

▪ กิจกรรมยอตนักอ่านเป็นกิจกรรมที่ให้ยิวทูตการอ่านและนักเรียนทั่วไปยืมหนังสือห้องสมุดไปให้บุคคลต่างๆ ในครอบครัวชุมชนได้อ่านตามความต้องการของชุมชน

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

▪ กิจกรรมอ่านสร้างสรรค์แบ่งปันคนตาบอด เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนอาสาสมัครมาอ่านหนังสือให้คนตาบอดฟัง ผ่านแอปพลิเคชัน Read for the Blind

▪ กิจกรรมยิวทูตส่งเสริมการอ่านสู่ชุมชนเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนที่เรียนดี มีจิตอาสา มาทำหน้าที่นำน้องๆ และเพื่อนๆ ปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ ช่วยทำให้เพื่อนและน้องสามารถอ่านหนังสือได้และอ่านคล่องขึ้น

▪ กิจกรรมใจสบายผ่อนคลายด้วยการอ่านเป็นกิจกรรมที่รับสมัครนักเรียนที่มีจิตอาสา มาอ่านหนังสือให้กับผู้ป่วยเด็กผู้ใหญ่คนชราและคนพิการฟังในวันหยุด

มุมมองอ่านสร้างสุข

- กิจกรรมชั้นหนังสือสู่ประตูบ้านเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้านเช่น การซื้อหนังสือให้ลูกอ่าน พ่อแม่ใช้เวลาวันละประมาณ ๒๐ นาทีอ่านหนังสือกับลูกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

๑) นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การอ่านเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน สนใจที่จะซื้อหนังสืออ่านด้วยตนเอง พัฒนาตนเองให้อ่านหนังสือได้คล่องขึ้น จำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง ลดลงอย่างต่อเนื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นความสำเร็จและความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมผ่านการอ่าน ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีความเสียสละมีน้ำใจต่อผู้อื่น และมีจิตสาธารณะ

๒) ยุวทูตการอ่านมีจำนวนเพิ่มขึ้นมีความกล้าแสดงออกมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีภาวะความเป็นผู้นำรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีทักษะการนำเสนอมีทักษะในการจัดการและการดำเนินกิจกรรมมีทักษะการทำงานเป็นทีมสามารถสื่อการได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกคนมีเครือข่ายในห้องเรียนมีการขยายผลทำกิจกรรมสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เห็นประโยชน์ของการอ่านและร่วมกิจกรรมจิตอาสาเพื่อโรงเรียนและชุมชน

๓) โรงเรียนได้รับการชื่นชมจากผู้ปกครองและคนในชุมชนเครือข่ายผู้ปกครององค์กรภาคธุรกิจ ผู้นำชุมชน และชุมชน สนับสนุน ให้ความร่วมมือและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อาทิ ห้องเรียนพ่อแม่กิจกรรมครอบครัวเป็นฐานสร้างบ้านอ่านสร้างสุขค่ายรักการอ่าน แรลลี่เครือข่ายอ่านสร้างสุข

๔) ห้องสมุดของโรงเรียนได้รับการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้ได้มาตรฐานรองรับการเข้าใช้บริการของนักเรียนและชุมชนมีความสะอาดบรรยากาศส่งเสริมการอ่านมีการจัดป้ายนิเทศส่งเสริมการอ่านตามโอกาสและวันสำคัญต่างๆ

๕) ครูได้พัฒนากิจกรรมใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

๖) ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอ่านมีเวลาทำกิจกรรมการอ่านร่วมกัน ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้นเด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นเกิดความประทับใจในการอ่านทำให้รักหนังสือรักการอ่านและรักชุมชน ลดปัญหาเด็กติดเกมทะเลาะวิวาทและปัญหายาเสพติดเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนวัดและบ้าน

๒. ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จมีอะไรบ้าง

โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ สามารถดำเนินการสำเร็จลุล่วง นำไปสู่การหนุนเสริมให้เกิดสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกด้าน รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัวและชุมชน เนื่องจากมีการบริหารจัดการที่ดี มีการสร้างนวัตกรรมการอ่านเพื่อขับเคลื่อนและสร้างพลวัตแห่งการอ่านของชุมชนให้มีความต่อเนื่องยั่งยืน ภายใต้ปัจจัยสำคัญดังนี้

ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ

สถานศึกษา/ผู้ดำเนินโครงการ (ผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชนและแกนนำยุทธการอ่าน) มีการสำรวจวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนและชุมชนก่อนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการของนักเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีและได้รับความไว้วางใจจากครอบครัวและชุมชน จึงได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนเป็นอย่างดี

กิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมการอ่านน่าสนใจจัดขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์ที่กลุ่มเป้าหมายรู้สึกสบายเป็นอิสระไม่ได้ถูกกระตุ้นอย่างจงใจเพื่อให้อ่านแต่อ่านในบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรตามสบายรู้สึกที่สามารถเปิดอ่านหนังสือได้โดยไม่วิตกว่าจะถูกตำหนิหรือต้องอ่านให้ครบตามจำนวนชั่วโมงที่ถูกกำหนด

ยุทธการอ่าน มีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมาย และมีความสามารถในการสร้างเครือข่าย ชักชวนสมาชิกให้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน) รักการอ่านเพิ่มมากขึ้น อ่านคล่องขึ้น เป็นสิ่งสะท้อนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้ทุกคนมีกำลังใจผลักดัน เห็นแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์

ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนด “การส่งเสริมการอ่าน” เป็นนโยบายหลักของสถานศึกษา และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ มีการประชุมวางแผนประสานงานติดตามการดำเนินงานหาแนวทางแก้ไขปัญหาและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ มีความรัก ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านและแก้ไขปัญหาการอ่านร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพื่อขับเคลื่อนสังคมแห่งการรักการอ่านร่วมกัน จัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดีใน

ด้านการอ่านและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูบรรณารักษ์มีความรับผิดชอบในงานการพัฒนาห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน และมีความคิดสร้างสรรค์

ครอบครัว/ผู้ปกครอง รับรู้ถึงสภาพปัญหาการอ่านของบุตรหลานและเข้ามามีส่วนร่วมช่วยแก้ไข เห็นความสำคัญของการอ่านให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

คณะกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนโดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์สนับสนุนงบประมาณการขยายผลไปยังโรงเรียนในเขตพื้นที่และชุมชนใกล้เคียง

ชุมชน/เครือข่าย เห็นความสำคัญของการอ่าน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเข้าร่วมเป็นเครือข่ายการอ่าน มีการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๕๙

ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนในชุมชนเข้ามาศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เป็นห้องสมุดที่ดีตามมาตรฐาน หนังสือดีมีคุณภาพและบรรยากาศภายในห้องสมุด/สถานศึกษาเอื้อต่อการเรียนรู้

หน่วยงานภายนอก ภาครัฐและเอกชนที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนส่งเสริมด้านวิชาการด้านการเงิน

๓. ชุมชนยวทูต/ทูตการอ่านและสถานศึกษาต้นแบบควรมีบทบาทอย่างไรในการหนุนเสริมให้เกิดนครแห่งการอ่านที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กเยาวชนและประชาชนในพื้นที่

▪ บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครอง : ให้การสนับสนุนการส่งเสริมการอ่าน โดยจัดมุมรักการอ่านเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้านพ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟังหรืออ่านหนังสือร่วมกับลูก ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนการซื้อหนังสือให้ลูกอ่าน ใช้เวลาวันละประมาณ ๒๐ นาที ในการอ่านหนังสือกับลูก

ชุมชน : สร้างพฤติกรรมให้เกิดการเลียนแบบพ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟังผู้ใหญ่/พ่อแม่อ่านหนังสือเป็นกิจวัตรประจำวันชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านร่วมจัดกิจกรรมและประสานความร่วมมือกับคนในชุมชนและองค์กรภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่อง

- **บทบาทของสถานศึกษา (ครูและผู้บริหาร)**

ครู : มีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการส่งเสริมการอ่านเป็นตัวอย่างในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีความหลากหลายและผลิตสื่อในการส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายมีการบันทึกการอ่านอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหาร : ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นนโยบายสำคัญอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

- **บทบาทของยุวทูต/ทูตการอ่าน**

ยุวทูตการอ่าน : นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้เชิญชวนให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญและรักการอ่านมากขึ้น

เจ้าของบทเรียน : โรงเรียนนารีนุกูล ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๙
(อุบลราชธานี)
โรงเรียนบ้านดอนสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
โรงเรียนวัดทุ่งสว่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต ๑
โรงเรียนจักรคำคณาทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๓๕ (ลำพูน)
โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สงขลา เขต ๑

บทเรียนและความสำเร็จ

๑. โครงการ/กิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ

การอ่านสร้างการเรียนรู้ “กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน” เป็นกลไกสนับสนุนการเรียนรู้และเอื้อให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้คนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงมีความสำคัญในการสนับสนุนให้ความสัมพันธ์และการเรียนรู้พัฒนาเพิ่มพูนขึ้นและเกิดได้เร็วขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการอ่านสร้างสุขในโรงเรียน

กิจกรรมทำเป็นกิจวัตรประจำวัน

- กิจกรรมรักอ่านसानสุข เป็นกิจกรรมการอ่านและทำบันทึกการอ่านในตอนเช้าก่อนเรียนคาบแรกและในช่วงเวลาว่าง โดยมีครูที่ปรึกษาครูบรรณารักษ์และยุวทูตการอ่านในแต่ละห้องเรียนคอยดูแล

- กิจกรรมมหัศจรรย์ยามเช้าเป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งโรงเรียนดำเนินการอย่างน้อยวันละ ๑๐ นาที ก่อนเรียนทั้งครูและนักเรียนอ่านก่อนเรียนเพื่อเป็นการฝึกสมาธิและมีเวลาในการอ่านอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

บันทึกการอ่าน

- กิจกรรมลิขิตขานบันทึกความเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านลงในสมุด อาทิ ชื่อผู้แต่งชื่อเรื่องประเภทของหนังสือเรื่องย่อและข้อคิดเห็นจากเรื่องทีอ่านสมุดบันทึกการอ่านนี้นักเรียนจะเขียนบันทึกทุกวันส่งให้ผู้ปกครองลงนามรับทราบส่งให้ครูที่ปรึกษาตรวจสัปดาห์ละครั้งเมื่อครบกำหนดส่งครูที่ปรึกษาจะคัดเลือกยอดนักอ่านประจำห้อง

คณะกรรมการแต่ละระดับจะคัดเลือกยอดนักอ่านของระดับชั้นโดยดูจากจำนวนหนังสือที่ได้อ่านและคุณภาพในการเขียนบันทึกเพื่อมอบเกียรติบัตรในวันวิชาการ

เกม/กิจกรรม

- กิจกรรม Stars of knowledge เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับสุภาษิตสำนวนไทยทำคชาดาวพร้อมติดหมายเลขในดาวทั้งสองด้าน นำซีดีที่ใช้แล้วด้านหนึ่งติดตัวเลขอีกด้านหนึ่งวาดภาพสำนวนไทยให้นักเรียนอ่านใบความรู้และจับคชาดาว เมื่อได้หมายเลขใดก็จับซีดีที่หมายเลขตรงกับคชาดาวแล้วทายว่าเป็นสำนวนอะไรพร้อมบอกความหมายสำนวนไทย ใครตอบถูกจะมีตราดาวประทับเป็นคะแนนในสมุดบันทึก

- กิจกรรมมหัศจรรย์การอ่านเป็นการจัดกิจกรรมตอบปัญหาจากวงล้อที่ประกอบไปด้วยคำถามจากกลุ่มสาระต่างๆ แยกระดับหากเป็นในโรงเรียนจะแยกระดับ ม.ต้น ม.ปลาย หากใช้นอกโรงเรียนจะนำไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถม

- กิจกรรมอิงลิชแคมป์ Read aloud เป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะการฟังเกี่ยวกับการออกเสียง Phonics จากเพลง ฝึกทักษะการอ่านออกเสียงตัวอักษร A – Z และฝึกการสร้างคำศัพท์จากบัตรคำ อ่านประโยค อ่านนิทาน อ่านบทความ

- กิจกรรมแนะนำหนังสือดีที่ได้อ่าน... ผ่านเฟสบุ๊ก เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่าน แล้วเลือกวรรณคดี คำคมที่โดนใจ สะดุดใจ สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำผ่านเฟสบุ๊กของตน แล้วเชิญชวนเพื่อนๆ มากดไลค์ หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมสัปดาห์ละเล่ม

สร้างสรรค์ผลงาน

- กิจกรรมสร้างงานสร้างสรรค์กับการอ่าน (หนึ่งสมองสองมือ)ให้นักเรียนอ่านหนังสือตามที่ตนเองต้องการและนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาผลิตชิ้นงานเช่นการผลิตสื่อส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่างๆ มีการประกวดชิ้นงานที่ได้จากการอ่านและจัดแสดงผลงานที่ห้องสมุด

ค่ายสร้างสรรค์

- กิจกรรมเข้าค่ายหนังสือเล่มเล็กเป็นการจัดค่ายทั้งโรงเรียนให้ทำหนังสือเล่มเล็กในทุกรายวิชาโดยมีครูผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ร่วมกันดูแลและมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เป็นผู้คอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและดูแลการจัดทำ มีครูเป็นที่ปรึกษา

- กิจกรรมเข้าค่ายเยาวชนคนรักหนังสือเป็นการจัดค่ายอบรมยุวทูตการอ่านที่มาจากห้องเรียนต่างๆ เพื่อปลูกฝัง ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ให้กับยุวทูตการอ่าน ให้สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

- กิจกรรมหนังสือดี...ที่หนูรักขอบริจาคหนังสือดีๆ จากนักเรียนและครูแล้วยวทูตการอ่านจะนำหนังสือที่ได้รับบริจาคมาจัดนิทรรศการแนะนำหนังสือดี...ที่หนูรักโดยบอกถึงชื่อหนังสือผู้แต่งเนื้อเรื่องโดยย่อประโยชน์ที่ได้จากหนังสือและเชิญชวนเพื่อนๆ อ่านหนังสือ
- กิจกรรมแชทได้อ่าน แชร์ได้บุญ เมื่ออ่านข้อความในเฟสบุ๊กและแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังสามารถช่วยกันแชร์ต่อไปนอกกลุ่มสมาชิกแล้วยังได้ขยายเรื่องราวดีๆ สู่อ่านต่อไป

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการอ่านสร้างสุข ในโรงเรียนและชุมชน/เครือข่าย

บันทึกการอ่าน

- กิจกรรมครอบครัวสร้างสุขปลูกปัญญานักเรียนนำหนังสือไปให้ครอบครัวอ่านแล้วบันทึกการอ่านร่วมกันในครอบครัวเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวด้วย
- อ่านแล้วกดแชททกดไลท์ได้กำไร...สร้างกุศลเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนอ่านหนังสือแล้วแนะนำให้ญาติผู้ใหญ่อ่านหรืออ่านให้ฟัง สรุปความและนำลงเฟสบุ๊ก เผยแพร่ แนะนำหนังสือดีที่น่าอ่านบางครอบครัวที่มีผู้สูงอายุซึ่งไม่ถนัดในการใช้เครื่องมือสื่อสารหรือเทคโนโลยีหลากหลายก็จะช่วยสอน

ห้องสมุดเคลื่อนที่

- กิจกรรมกระเป๋าหนังสือสู่ชุมชนยวทูตการอ่านนำหนังสือที่น่าสนใจและตรงความต้องการไปให้บริการตามจุดต่างๆ ในหมู่บ้าน หากต้องการหนังสือเพิ่มเติมก็สามารถแจ้งแก่ยวทูตการอ่านได้ จะได้นำไปบริการในครั้งต่อไป
- กิจกรรม Books Delivery เป็นกิจกรรมที่งานห้องสมุดจะไปจัดมุมหนังสือที่วัดบ้านผู้ทรงคุณวุฒิ องค์การบริหารส่วนตำบล สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เพื่อให้บุคคลที่มาใช้บริการในชุมชนนั้นได้ใช้ประโยชน์โดยคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสมและเปลี่ยนหนังสือทุกสองสัปดาห์
- กิจกรรมหนังสือยักษ์ รักการอ่าน เป็นการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านขนาดใหญ่ ขนาด ๕๐x๓๐ เซนติเมตร โดยเนื้อหาในเล่มคัดเลือกความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อาทิ พระราชประวัติสมเด็จพระเทพฯ กีฬาอาเซียน ผลไม้น่ารู้ เป็นต้น แล้วนำหนังสือนี้ไปให้บริการเวลาที่มามีกิจกรรมในชุมชน

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

- กิจกรรมเพาะกล้ารักอ่านเป็นกิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนก่อนวัยเรียนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและนักเรียนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอีกทั้งทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเรื่องความสำคัญของการอ่านเพื่อให้ผู้ปกครองสนับสนุนส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กก่อนวัยเรียน
- กิจกรรม “แม่อ่าน ลูกอ้อม” จัดหาและเลือกซื้อหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย แล้วนำหนังสือไปมอบให้ครอบครัวเด็กปฐมวัย ครอบครัวละ ๕ เล่ม โดยเป็นครอบครัวที่พ่อแม่ผู้ปกครองพร้อมที่จะอ่านหนังสือให้บุตรหลานฟัง
- กิจกรรมงานวัดหนังสือ เป็นการนำหนังสือไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ให้บริการหนังสือสำหรับผู้มาติดต่อธุระ มาทำบุญทุกวันพระและวันสำคัญทางศาสนาสำหรับเด็กเล็ก ยุวทูตการอ่านจะให้บริการอ่านหนังสือให้น้องฟัง

เกม/กิจกรรม

- กิจกรรมคาราวานตัวหนอนสัญจรสร้างสุขเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนอกสถานที่ของยุวทูตส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและในชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการอ่าน
- กิจกรรมตามรอยอักษรเจ้าฟ้ารักอ่านเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนและเด็กๆ ในชุมชนหันมาสนใจบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโดยใช้เกมทายคำใบ้บทพระราชนิพนธ์
- กิจกรรมหน้าต่างแห่งปัญญาเป็นการจัดกิจกรรมตอบปัญหาจากหน้าต่างบานใหญ่สี่แสนสะดุดตาที่ประกอบไปด้วยคำถามจากกลุ่มสาระต่างๆ ระดับชั้นประถมศึกษา
- กิจกรรมขบวนรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน ออกแบบข้อความส่งเสริมการอ่าน ประโยชน์ของการอ่าน จัดทำเป็นป้ายขบวนส่งเสริมการอ่าน แล้วเดินไปตามถนน ร่วมในในงานแข่งขันกีฬาสี่ของโรงเรียนทุกปี

มุมอ่านสร้างสุข

- กิจกรรมมุมหนังสือบ้านอัจฉริยะเป็นกิจกรรมจัดทำมุมหนังสือในชุมชนโดยความร่วมมือจากครู กศน. นักศึกษา กศน. และยุวทูตการอ่าน ซึ่งในแต่ละจุดที่มีมุมหนังสือจะมีนักเรียน กศน. หรือเจ้าของสถานที่เป็นผู้ดูแล

เสียงตามสาย

- กิจกรรม Sound of Knowledge (เสียงจากหนังสือ) เป็นการจัดกิจกรรมโดยยุวทูต การอ่านจัดกิจกรรมเสียงตามสายเพื่อแนะนำหนังสือและเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่น่าสนใจผ่านทางสถานีวิทยุในหมู่บ้าน (ทุกหมู่บ้านจะมีหอกระจายข่าว)
- โรงเรียนเริ่ม.. ชุมชนร่วม... เป็นกิจกรรมที่เชิญชวนให้เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาใช้บริการห้องสมุดเปิดโอกาสให้เสนอรายชื่อหนังสือที่ต้องการอ่านเข้าห้องสมุดนักเรียนที่ทำหน้าที่ยุวทูตการอ่านแนะนำหนังสือที่ชอบผ่านสื่อออนไลน์และเสียงตามสายในหมู่บ้าน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

๑) นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านใฝ่เรียนใฝ่รู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีพัฒนาการด้านการอ่านดีขึ้นมีความสนใจการอ่านมากขึ้น มีความสามารถในการเขียน คติวิเคราะห์และมีนิสัยการจดบันทึก รู้จักอ้างอิงความรู้ แสดงความคิดเห็นความประทับใจ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจใหม่ๆ

๒) ยุวทูตการอ่านเป็นผู้มีบุคลิกมั่นคง อบอุ่น เป็นมิตร มีปฏิภาณไหวพริบดี มีความภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการตัดสินใจกล้าคิดและทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม กล้าแสดงออกและมีความเป็นผู้นำทำงานด้วยจิตอาสา มีความเสียสละและมีความสุขในการทำงานรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นยุวทูตการอ่านที่ดีช่วยเหลือดูแลโรงเรียนเครือข่ายให้ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพเกิดการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

๓) ผู้ปกครองรับทราบความก้าวหน้าและปัญหาการอ่านของนักเรียนทำให้เห็นความสำคัญของการอ่านและส่งเสริมให้นักเรียนและเยาวชนอ่านหนังสือมากขึ้นมีความพึงพอใจที่ยุวทูตการอ่านนำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไปจัดให้เด็กๆ ในหมู่บ้านและเด็กๆ ก็มีความพึงพอใจสามารถดึงเด็กๆ ออกจากการมั่วสุม การติดเกมดูทีวีและการพนันซึ่งกำลังแพร่ระบาดในชุมชน ผู้ปกครองภูมิใจที่เห็นบุตรหลานทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว ลดช่องว่างระหว่างวัย ผู้สูงอายุได้รับความสนใจและกำลังใจจากลูกหลาน

๔) คณะครูเห็นความสำคัญของการอ่านทำให้การอ่านเป็นวิถีชีวิตของบุคลากรในโรงเรียน ส่งผลให้ได้รับความร่วมมือด้วยดีในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระและมีส่วนในการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใช้บริการห้องสมุดมากขึ้น

๕) สถิติการใช้บริการห้องสมุดและสถิติการยืมหนังสืออยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจส่งผลให้ห้องสมุดเป็นห้องสมุดที่มีชีวิตบุคลากรมีนิสัยรักการอ่าน

๖) ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการอ่านจึงส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมากขึ้น

๗) โรงเรียนเป็นที่รู้จักของชุมชนมากยิ่งขึ้นได้รับความร่วมมือจากชุมชนโดยมีต้องร้องขอ เช่น การบริจาคหนังสือโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันโดยโรงเรียนเปิดให้ชุมชนมาใช้บริการห้องสมุดได้ตามความสมัครใจ

๘) โรงเรียนเครือข่ายมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของยุทธศาสตร์การอ่านเพราะส่งเสริมให้เด็ก ๆ สนใจในการอ่านมากขึ้นเข้าห้องสมุดมากขึ้นยุทธศาสตร์โรงเรียนเครือข่ายมีแนวทางในการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมากขึ้นสามารถจัดทำสื่อส่งเสริมการอ่านได้ บางโรงเรียนยังสามารถต่อยอดการจัดกิจกรรมไปถึงการได้รับรางวัลจากการแข่งขัน เช่น การทำหนังสือเล่มเล็กการพูดการเล่านิทานการแข่งขันยุวบรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่าน ฯลฯ

๙) การดำเนินกิจกรรมมุมหนังสือบ้านอัจฉริยะได้รับความร่วมมือด้วยดีจากเจ้าของสถานที่ซึ่งจัดมุมหนังสือได้มากกว่าจำนวนจุดที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้คนในชุมชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสได้อ่านหนังสือมากขึ้น มีหนังสือที่หลากหลายตามบริบทท้องถิ่นทั้งสาระและความบันเทิงตลอดจนความรู้เรื่องการประกอบอาชีพทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการอ่านและให้ความร่วมมือในการบริจาคเงินซื้อหนังสือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง

๒. ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จมีอะไรบ้าง

โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗สามารถดำเนินการสำเร็จลุล่วง นำไปสู่การหนุนเสริมให้เกิดสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกด้าน รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัวและชุมชน เนื่องจากมีการบริหารจัดการที่ดี มีการสร้างนวัตกรรมการอ่านเพื่อขับเคลื่อนและสร้างพลวัตแห่งการอ่านของชุมชนให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน ภายใต้ปัจจัยสำคัญดังนี้

ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ

สถานศึกษา/ผู้ดำเนินโครงการ (ผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชนและแกนนำยุทธศาสตร์การอ่าน) การทุ่มเทแรงกาย แรงใจของคณะผู้ดำเนินโครงการ ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ครูบรรณารักษ์ และยุทธศาสตร์การอ่าน ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังดำเนินโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุขไปพร้อมๆ กับแนวทางห้องสมุดมีชีวิตของ สพฐ.

กิจกรรม มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรม ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงการให้บริการและจัดกิจกรรมที่เหมาะสม

ยุวทูตการอ่าน ยุวทูตการอ่านเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ชักชวนและประชาสัมพันธ์ให้มีการอ่านทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน) นักเรียนมีความภาคภูมิใจในโรงเรียนที่มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ส่งผลให้เกิดความกระตือรือร้นในเรื่องการอ่านและการเข้าร่วมกิจกรรม

ครูและบุคลากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้ยังร่วมกับนักเรียนวางแผนและปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายภายในห้องเรียนของตนเอง

ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบดำเนินงาน มีโครงการและแผนในการปฏิบัติงานชัดเจน รวมถึงการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ครอบครัว/ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุนบุตรหลานให้มีนิสัยรักการอ่าน เป็นนักอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน รวมถึงช่วยดูแลการอ่าน การบันทึกการอ่าน ลงนามรับทราบบันทึกการอ่าน พร้อมให้ข้อคิดข้อเสนอแนะผ่านสมุดบันทึกการอ่านให้ครูที่ปรึกษารับทราบมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน

ชุมชน ร่วมเป็นสมาชิกนักอ่าน ร่วมเป็นจุดรับคืนหนังสือของชุมชน รวมถึงเสนอแนวคิดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ร่วมออกแบบกิจกรรมที่จะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่านในชุมชน

เครือข่าย การร่วมมืออันดีระหว่าง โรงเรียน ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนการได้รับแรงสนับสนุนจากองค์กรทางการศึกษา องค์กรภาครัฐ และองค์กรธุรกิจเอกชนเช่นโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก วัด องค์กรบริหารส่วนตำบล หน่วยงานจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยหน่วยงานจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมและเกิดแนวคิดใหม่ๆ และกิจกรรมดีๆ ขึ้นมามากมายสนับสนุนหนังสือและสื่ออื่นๆ เพื่อเป็นรางวัลการอ่าน

๓. ชุมชนยุวทูต/ทูตการอ่านและสถานศึกษาต้นแบบควรมีบทบาทอย่างไรในการหนุนเสริมให้เกิดนครแห่งการอ่านที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กเยาวชนและประชาชนในพื้นที่

▪ **บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน**

ผู้ปกครอง : ส่งเสริมบุตรหลานและเยาวชนให้อ่านหนังสืออย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

ชุมชน : ให้การสนับสนุนการจัดทำมุมหนังสือในชุมชน ช่วยจัดเก็บสถิติการอ่าน

- **บทบาทของสถานศึกษา (ครูและผู้บริหาร)**

ครู : จัดหาหนังสือดีที่อ่าน จัดหาสื่อใหม่ที่น่าสนใจ จัดบรรยากาศห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้มากขึ้น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดต้นแบบของแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยสร้างสรรค์และมีชีวิตชีวา

ผู้บริหาร : จัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดซื้อสื่อไอทีเพื่อให้บริการแก่นักเรียนและบุคลากร

- **บทบาทของยุวทูต/ทูตการอ่าน**

ยุวทูตการอ่าน : ออกแบบและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายขยายจำนวนยุวทูตการอ่านให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น และให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในโรงเรียนและในชุมชนอย่างทั่วถึง

เจ้าของบทเรียน : โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล สังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี
จังหวัดอุบลราชธานี
โรงเรียนเทศบาล ๔ สันป่าก่อ สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
โรงเรียนเทศบาล ๓ บ้านเหล่า สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑ (ดอนสักผดุงวิทย์)
อบจ.สุราษฎร์ธานี
โรงเรียนเทศบาลสันป่าายางหนองม สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

บทเรียนและความสำเร็จ

๑. โครงการ/กิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ

การอ่านสร้างการเรียนรู้ “กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน” เป็นกลไกสนับสนุนการเรียนรู้และเอื้อให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้คนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงมีความสำคัญในการสนับสนุนให้ความสัมพันธ์และการเรียนรู้พัฒนาเพิ่มพูนขึ้นและเกิดได้เร็วขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการอ่านสร้างสุขในโรงเรียน

กิจกรรมทำเป็นกิจวัตรประจำวัน

- กิจกรรมถนนคนเรียน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดกิจกรรมทุกวันพุธที่สามของเดือน ระหว่างเวลา ๐๗.๐๐ - ๐๘.๓๐ น. เช่น อ่านเพื่อรู้เปิดประตูสู่ออาเซียน ถนนสายเรียนรู้สู่งานประเพณีออกพรรษา อ่านเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วันพ่อแห่งชาติ ฯลฯ

- กิจกรรมสามนาที่มีสาระเป็นการจัดกิจกรรมให้ความรู้กับทุกคนในโรงเรียนเพื่อได้รับความรู้จากข่าวสารประจำวันโดยมีตัวแทนยุวทูตตัวแทนนักเรียนนำเสนอข้อมูลข่าวสารสาระน่ารู้ประจำวัน

เกม/กิจกรรม

- กิจกรรมปลูกฝังน้องรักเป็นนักอ่านยุวทูตการอ่านจะทำหน้าที่ดูแลน้องในการส่งเสริมทักษะการอ่านและการเรียนรู้ เช่น เชิญชวนน้องๆ เข้าห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือแนะนำน้องให้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเรียนรู้ทุกกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยให้พี่ๆ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จับคู่กับน้องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เสียงตามสาย

- กิจกรรมเยาวชนยอดนักสืบเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น เอกสารตำราในห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต เพื่อนำความรู้ที่ได้มาตอบคำถามที่ยิวทูตการอ่านได้ประชาสัมพันธ์ตอนทำกิจกรรมหน้าเสาธงผ่านเสียงตามสายในโรงเรียนโดยมีการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง และมีเกียรติบัตรมอบให้เยาวชนยอดนักสืบประจำสัปดาห์ และมีเกียรติบัตรมอบให้เยาวชนยอดนักสืบประจำปี

ห้องสมุดเคลื่อนที่

- ห้องสมุดเคลื่อนที่ภายในโรงเรียนยิวทูตการอ่านนำหนังสือใส่ตะกร้าไปวางไว้ในที่ที่มีนักเรียนนั่งจำนวนมาก ช่วงแรกนักเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจหนังสือที่ยิวทูตนำไปบริการแต่ยิวทูตยังคงปฏิบัติทุกวันกระทั่งนักเรียนหันมาอ่านหนังสือกันมากขึ้นภายในห้องเรียนมีการประกวดมุมหนังสือทุกชั้นเรียนทำให้นักเรียนมีความใกล้ชิดกับหนังสือและหันมาอ่านหนังสือในเวลาว่างกันมากยิ่งขึ้น

- กิจกรรมอิงลิชแคมป์ Read aloud เป็นกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง การอ่านออกเสียง Phonics จากเพลง ฝึกทักษะการอ่านออกเสียงตัวอักษร A-Z และฝึกการสร้างคำศัพท์จากบัตรคำอ่านประโยคอ่านนิทานอ่านบทความ

- กิจกรรมรณรงค์การอ่านก้าวทันโลกให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ จากอินเทอร์เน็ต โดยฝึกให้อ่านใน Facebook และสอดแทรกความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

บันทึกการอ่าน

- กิจกรรม Buddy Readingให้นักเรียนอ่านหนังสือแล้วทำบันทึกการอ่าน โดยมีรุ่นพี่ช่วยเหลือดูแลน้องและช่วยพาน้องอ่าน นักเรียนชั้น ป.๖ คู่กับ ป.๑ ชั้น ป.๕ คู่กับ ป.๓ ชั้น ป.๔ คู่กับ ป.๒

- กิจกรรมยอดนักอ่าน นักเรียนอ่านหนังสือที่เลือกแล้วบันทึกลงในสมุดบันทึกการอ่านนำสมุดบันทึกมาแลกแสตมป์กับเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด ๑๐ เรื่องแลกแสตมป์ได้ ๑ ดวง สะสมได้ครบแล้วนำมาแลกบัตรรางวัลและเกียรติบัตร ประกาศผลยอดนักอ่านที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดทุกสัปดาห์

ละคร/การแสดง

- กิจกรรมอ่านสนุกปลูกจินตนาการเป็นกิจกรรมที่จัดในช่วงพักกลางวันยิวทูตการอ่านจะนำเนื้อเรื่องจากการอ่านหนังสือมาเล่าหรือแสดงบทบาทสมมติ เมื่อเล่าจบจะมีข้อคิดจากเรื่องที่ฟังและมีคำถามให้ผู้ฟังช่วยกันตอบ

ค่ายสร้างสรรค์

▪ กิจกรรมสานสัมพันธ์แบ่งปันการอ่าน เป็นกิจกรรมพัฒนายุทธศาสตร์การอ่านให้รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นยุทธศาสตร์การอ่าน และเรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากการปฏิบัติกิจกรรมในฐานต่างๆ เช่นฐานการแสดงละครหุ่น ฐานการทำนิทานแผ่นเดียว ฐานการทำสื่อการอ่าน หลังจากผ่านการอบรมแล้วนักเรียน ยุทธศาสตร์การอ่านจะเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์แบ่งปันการอ่านในสถานศึกษาอื่นๆ

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการอ่านสร้างสุข ในโรงเรียนและชุมชน/เครือข่าย

เกม/กิจกรรม

▪ กิจกรรมหนังสือดีอ่านแล้วรวบจัดกิจกรรมให้กับชุมชนในวันหยุด โดยการสอบถามความต้องการของคนในชุมชน เมื่อทราบความต้องการก็ได้้นำหนังสือหรือข้อมูลต่างๆ จากอินเทอร์เน็ตมาให้อ่าน แล้วฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือนำไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง

▪ กิจกรรมหนังสือสานรัก (ระดับชั้นอนุบาล) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ลูกฟัง ทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับลูก

▪ กิจกรรมนำความรู้สู่ชุมชน เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลากหลายรูปแบบสู่ชุมชน เช่น กิจกรรมครกความรู้สู่อาเซียน กิจกรรมโมเดลกระดาษ กิจกรรมบ้านหนังสืออัจฉริยะ กิจกรรมเกมบันไดแห่งความดี กิจกรรมครอบครัวอ่านบ้านอุ่น เป็นต้น

▪ กิจกรรมโคมตุงความรู้สู่ชุมชนเป็นการนำเอาศิลปหัตถกรรมล้านนามาเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่ประชาชนโดยจัดทำแผ่นความรู้ต่างๆ ติดในแต่ละด้านของโคมและใส่ในแต่ละช่องของตุงแล้วนำไปประดับตามบ้านหรือร้านค้าในชุมชนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้อ่านมีการเปลี่ยนแผ่นความรู้ทุกสัปดาห์

ห้องสมุดเคลื่อนที่

▪ ห้องสมุดโรงเรียนสู่ชุมชน นักเรียนยุทธศาสตร์การอ่านจะนำหนังสือ สื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ไปบริการในชุมชนต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและนักเรียนได้อ่านหนังสือในเวลาว่างมีการเดินทางส่งเสริมให้คนในชุมชนมาอ่านหนังสือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตนเองและครอบครัวและนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพ

- กิจกรรมหนึ่งต่อห้าพาท่านอ่านเป็นกิจกรรมที่นำแนวคิดในการจัดกิจกรรมมาจากระบบขายตรง (Direct Sale) ที่ได้ผลเป็นอย่างดี หนึ่งต่อห้า ยุวทูตการอ่านหนึ่งคนต้องหาคนอ่านหนังสือที่อยู่ในชุมชนห้าคน ซึ่งยุวทูตจะเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด คอยนำหนังสือจากห้องสมุดของโรงเรียนไปบริการถึงบ้านผู้อ่าน เป็นการบริการที่ส่งตรงถึงผู้อ่าน มีการบันทึกสถิติผู้อ่านและบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการอ่าน ซึ่งได้รับการตอบรับจากผู้อ่านเป็นอย่างดียุวทูตการอ่านที่มีสถิติการนำหนังสือไปให้ชุมชนอ่านมากที่สุดจะได้รับรางวัล

มุมอ่านสร้างสุข

- กิจกรรมครอบครัวนักอ่านให้ผู้ปกครองจัดมุมหนังสือในบ้านสร้างพื้นที่การอ่านให้เกิดขึ้นและนำหนังสือจากโรงเรียนสู่บ้านอย่างน้อย ๓ เล่มต่อสัปดาห์

เสียงตามสาย

- กิจกรรมติเจน้อยกระจายข่าวสู่ชุมชนเป็นกิจกรรมที่ให้อยุวทูตได้นำเสนอข่าวสารความรู้ที่น่าสนใจให้กับคนในชุมชนได้รับรู้ข่าวสารและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยกระตุ้นให้คนในชุมชนที่ฟังข่าว สนใจติดตามข่าวสารและค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อมาอ่านให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

๑) นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพมีสุขภาพจิตสุขภาพอนามัยที่ดีกล้าแสดงออกมีความภาคภูมิใจในตนเอง รู้จักใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้ฝึกทักษะการอ่านและร่วมกิจกรรมกันอย่างมีความสุข เกิดสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง และมีนิสัยรักการอ่าน

๒) ยุวทูตการอ่าน มีทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีความเป็นผู้นำตามวิถีประชาธิปไตย มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความสามัคคี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓) กิจกรรมดึงดูดความสนใจ ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ฝึกให้รู้จักคิดวิเคราะห์

๔) เกิดภาคีเครือข่ายด้านการอ่านในวงกว้าง จำนวนอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

๕) ครูและบุคลากรในโรงเรียน มีระบบการทำงานที่เข้มแข็ง ทุกคนตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบในการร่วมพัฒนาโดยยึดผู้เรียนและชุมชนเป็นเป้าหมายหลักด้วยการให้บริการและประสานสัมพันธ์ที่ดีคำนึงถึงผลประโยชน์ของโรงเรียนเป็นหลัก

๖) สถานศึกษามีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากภาครัฐและภาคเอกชนมีแผนงานและโครงการปฏิบัติการส่งเสริมการอ่านในและนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจนมีการขยาย ประสานและเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่องเกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในแต่ละสังกัดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสู่ชุมชน

๗) ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เล็ก โดยเริ่มจากบ้านสู่โรงเรียน ซึ่งจะเป็พื้นฐานการเรียนรู้ที่ดีในระดับชั้นต่อไป นำมาซึ่งสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียนความศรัทธาและไว้วางใจ

๘) คนในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ได้อ่านหนังสือและพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือและให้ความสำคัญกับการอ่านซึ่งชมกิจกรรมภายใต้โครงการที่โรงเรียนจัดขึ้นเกิดความรู้และทักษะจากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่นำสู่ชุมชนและสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้งนำไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

๒. ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จมีอะไรบ้าง

โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ สามารถดำเนินการสำเร็จลุล่วง นำไปสู่การหนุนเสริมให้เกิดสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกด้าน รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัวและชุมชน เนื่องจากมีการบริหารจัดการที่ดี มีการสร้างนวัตกรรมการอ่านเพื่อขับเคลื่อนและสร้างพลวัตแห่งการอ่านของชุมชนให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน ภายใต้ปัจจัยสำคัญดังนี้

ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ

สถานศึกษา/ผู้ดำเนินโครงการ (ผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชนและแกนนำยุทธการอ่าน) มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อร่วมประชุมหารือและวางแผนในการดำเนินงาน

กิจกรรม กิจกรรมสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีความน่าสนใจ มีความต่อเนื่องและสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ อย่างมีความสุขกิจกรรมเป็นสื่อในการสานสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครองทำให้เกิดความรักและศรัทธาในการทำงานยินดีให้ความร่วมมือกับโรงเรียนด้วยความศรัทธาและไว้วางใจ

ก่อนจัดกิจกรรมมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในชุมชนต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพื้นที่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชุมชน

ยุทธศาสตร์การอ่าน ยุทธศาสตร์การอ่านมีศักยภาพและความสามารถรอบด้าน สามารถเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ผู้ปกครอง การเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักการอ่านจัดบรรยากาศในบ้านให้เหมาะสมสำหรับการอ่าน

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือร่วมใจกันในการสนองนโยบายของผู้บริหารเพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการกำหนดแผนงานและโครงการปฏิบัติการส่งเสริมการอ่านไว้อย่างชัดเจนมีการระดมความคิดในการจัดกิจกรรมที่เร้าใจท้าทายความสนใจความสามารถของผู้เรียนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

ผู้บริหารระดับท้องถิ่น/ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารกำหนดให้การส่งเสริมการอ่านเป็นนโยบายหลักของสถานศึกษาเอาใจใส่ในการพัฒนา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลให้การสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมออำนวยความสะดวกแก่คณะทำงานเพื่อให้งานทุกอย่างดำเนินไปได้ อย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จ

ชุมชน เครือข่าย ชุมชนยอมรับการเปลี่ยนแปลง ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจการสนับสนุนด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่และบุคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชุมชนทำให้ทุกกิจกรรมประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

อาคารสถานที่ บรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่านและเรียนรู้เช่น บรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียนห้องสมุดศูนย์สารสนเทศอาเซียนศูนย์การเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวห้องศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพต่างๆ ทำให้ผู้ปกครองตลอดจนบุคคลในชุมชนได้เรียนรู้ตามความถนัดและสนใจ ทำให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้ง่าย

๓. ชุมชนยุวทูต/ทูตการอ่านและสถานศึกษาต้นแบบควรมีบทบาทอย่างไรในการหนุนเสริมให้เกิดนครแห่งการอ่านที่ใช้แนวคิด“อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กเยาวชนและประชาชนในพื้นที่

▪ บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครอง : ส่งเสริมและสนับสนุนการอ่านของบุตรหลานและให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมของโรงเรียน

ชุมชน : มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สนับสนุนงบประมาณและของรางวัล

▪ บทบาทของสถานศึกษา (ครูและผู้บริหาร)

ครู : การพัฒนากิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของนักเรียนและชุมชนอย่างแท้จริง

ผู้บริหาร: การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านเป็นฐานในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม พัฒนาชาติบ้านเมือง โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้มากขึ้น กำหนดแผนในการดำเนินงานระยะยาวมีการติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และบริหารจัดการให้มีการทำงานแบบบูรณาการ

▪ บทบาทของยุวทูต/ทูตการอ่าน

ยุวทูตการอ่าน : รู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง แสดงความสามารถ ความถนัด เฉพาะด้านของตนเองและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ

- เจ้าของบทเรียน : กศน. อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
กศน. อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
กศน. อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
กศน. อำเภोजตุรพัตร์พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
กศน. อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

บทเรียนและความสำเร็จ

๑. โครงการ/กิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ

การอ่านสร้างการเรียนรู้ “กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน” เป็นกลไกสนับสนุนการเรียนรู้และเอื้อให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้คนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงมีความสำคัญในการสนับสนุนให้ความสัมพันธ์และการเรียนรู้พัฒนาเพิ่มพูนขึ้นและเกิดได้เร็วขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการอ่านสร้างสุข ในโรงเรียนและชุมชน/เครือข่าย

เกม/กิจกรรม

- กิจกรรมหนังสือที่เธอถือมา จัดพื้นที่แลกเปลี่ยนหนังสือที่แต่ละคนถือมาเพื่อบอกเล่าเรื่องราวและแลกเปลี่ยนกันอ่าน โดยจะมีการนำหนังสือออกไปแนะนำหน้าเวที เพื่อให้คนที่อยากอ่านหนังสือได้รู้ข้อมูลและขอยืมหนังสือไปอ่านก่อนจะนำมาคืนในการจัดงานครั้งต่อไป เน้นหนังสือดีหายาก และน่าสนใจ

- กิจกรรมถนนหนังสือมือสอง จัดพื้นที่ให้เป็นพื้นที่จำหน่ายหนังสือมือ ๒ โดยเน้นจำหน่ายราคาถูก เน้นให้ทุกคนที่มาร่วมงานได้เลือกซื้อหนังสือติดมือไปอ่านที่บ้าน โดยคนที่เข้าจำหน่ายนั้นไม่ได้เน้นร้านหนังสือเป็นหลัก

- กิจกรรมบันทึกนักเดินทาง (walk rally ^{ยกกำลังสอง}) กิจกรรมปั่นจักรยานไปเรียนรู้สถานที่ต่างๆ ในชุมชนที่ควรรู้จัก โดยจัดเป็นฐานกิจกรรม ๓ ฐาน ฐานที่ ๑ คือ ห้องสมุดบ้านดิน ฐานที่ ๒ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ และ ฐานที่ ๓ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยอัมพฤกษ์อัมพาต

- กิจกรรม ๑ ป้าย ๑ สุภาชิตโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดคำสุภาชิตที่จะนำมาติดไว้หน้าบ้านของตนเอง มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้แต่ละบ้านร่วมกันคิดสุภาชิตคำเมืองโดยประกาศเสียงตามสาย แล้วร่วมกันจัดทำป้ายสุภาชิต คนที่ผ่านหน้าบ้านได้อ่านคำสุภาชิตล้านนาที่น่าสนใจ

- กิจกรรมครอบครัวสุขสันต์พากันเข้าวัด แต่ละครอบครัวร่วมทำกิจกรรม มีพ่อ แม่ และลูก พากันเข้าวัดในวันพระเพื่อเรียนรู้บทสวดมนต์แผ่เมตตา บทสวดมนต์แปลล้านนาร่วมสืบสานวัฒนธรรมและพุทธศาสนาล้านนาไทย

- การพัฒนาอาชีพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ทูตการอ่านถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนลูกหลานในชุมชน มีความรู้ในเรื่องของการตีพิมพ์ โดยจัดทำบ้านของทูตการอ่านเป็นแหล่งเรียนรู้ในการตีพิมพ์ เพื่อให้คนในชุมชนได้มาศึกษาเรียนรู้และเป็นการสืบสานภูมิปัญญาให้คงไว้สู่ลูกหลาน

- กิจกรรมอ่านเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดเวทีชุมชนเพื่อสำรวจความคาดหวัง/สิ่งที่ต้องการแก้ไขแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้ชุมชนมีการจัดการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีของครอบครัวและชุมชน

- กิจกรรม“พริตตี้ (Pretty) ส่งเสริมการอ่าน” การอ่านการเชิญชวนให้ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านหนังสือแนะนำหนังสือที่ดีและเป็นประโยชน์ที่น่าอ่านแบบตัวต่อตัว มีการแต่งกายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจ

- กล่องความรู้กินได้หรือชุดประมวลความรู้ กล่องความรู้กินได้เป็นนวัตกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่เรียนใฝ่รู้ด้านการทำมาหากิน ในลักษณะการอ่าน การดูภาพประกอบ ดูตัวอย่าง ของจริง ของจำลอง เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง อ่านก่อนเรียนอาชีพกับวิทยากร หรือเรียนกับวิทยากรแล้วอ่านทบทวน หรืออ่านและทดลองทำเอง

- Info graphic แฝ้มความรู้“เปิดเบิ่งเปิดอ่านเปิดเบิ่ง” คัดเลือกเนื้อหาและเรื่องที่เป็นประโยชน์นำมาจัดใส่ในแฟ้มให้ผู้รับบริการได้อ่านข้อมูลความรู้ เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่ชอบอ่านข้อความยาวๆ ภาพสีสดใสสวยงามและข้อความสั้นๆ ใน info graphic สามารถเชิญชวนให้อยากอ่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่

บันทึกการอ่าน

- กิจกรรมเล่านิทานให้ลูกฟัง ครอบครัวต้นแบบร่วมทำกิจกรรม เล่านิทานให้ลูกฟัง โดยให้ผู้ปกครองเล่านิทานหรือเรื่องเล่าให้ลูกฟัง และบันทึกการเล่าลงสมุดบันทึกการอ่านเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้รับ สิ่งนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วให้เด็กนำนิทานมาเล่า แลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ทุกวันเสาร์

ห้องสมุดเคลื่อนที่

- โครงการหนังสือติดล้อให้บริการส่งเสริมการอ่านเชิงรุกนำสื่อออกบริการประชาชนเคลื่อนที่สู่ชุมชนในรูปแบบรถจักรยานยนต์พ่วงข้างนำหนังสือวารสารนิตยสารและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านออกให้บริการประชาชนกลุ่มเป้าหมายในชุมชนทุกสถานที่

- โครงการหนังสือแช่บจัดพื้นที่การอ่านในสถานที่สาธารณะ นำสื่อออกให้บริการทุกประเภท เช่น นิยาย นิทาน อาหาร สุขภาพ ธรรมะ และนิตยสาร วารสาร ทุกแห่งจะมีอาสาสมัครดูแลความเรียบร้อย สับเปลี่ยนหมุนเวียนสื่อทุกสัปดาห์

- ห้องสมุดยืมเคลื่อนที่นำความรู้ดีสู่ชุมชนเป็นกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่จัดบรรยากาศสถานที่ให้บริการให้มีความหลากหลายและน่าสนใจร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

- โครงการหนังสือข้างเตียงให้บริการส่งเสริมการอ่านกับผู้ป่วยเด็กในโรงพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความจำเป็นทางด้านสุขภาพรวมถึงประชาชนที่สนใจ

- หนังสือเล่มนี้พี่ให้น้อง แต่ละคนนำหนังสือมาเพื่อร่วมบริจาค ส่งต่อไปให้คนอื่นได้อ่าน โดยหนังสือทั้งหมดจะนำไปส่งต่อให้กับพื้นที่ห่างไกลที่อยากจะมีหนังสืออ่าน โดยเฉพาะบ้านหนังสือชุมชน หรือบ้านหนังสืออัจฉริยะ ที่มีในชุมชน ในหมู่บ้าน โดยให้ติดชื่อผู้บริจาคเพื่อจะได้เป็นที่ระลึก และได้รับการขอบคุณจากผู้อ่าน

- ธนาคารหนังสือ Book Bank กิจกรรมรับฝากหนังสือเพื่อให้สมาชิก Book Bank ท่านอื่นๆ สามารถยืมไปอ่านให้เกิดประโยชน์ได้และสมาชิกเจ้าของหนังสือสามารถถอนหนังสือกลับคืนได้ตามความต้องการ

สร้างสรรค์ผลงาน

- กิจกรรมเกมพื้นบ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนถ่ายทอดความรู้การประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุท้องถิ่น เช่น ก๊อบแก๊ป โกงกางม้า ก้านกล้วย ปีนก้านกล้วย โทรศัพท์กระป๋อง

เสียงตามสาย

- กิจกรรมสารแนะนำสู่ชุมชน รวบรวม เรียบเรียง เรื่องราวที่น่าสนใจและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน แล้วประสานงานกับหอกระจายข่าวในพื้นที่ที่สนใจจะนำสารแนะนำสู่ชุมชนไปอ่านผ่านหอกระจายข่าว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน

ค่ายสร้างสรรค์

- กิจกรรมอบรมทูตการอ่าน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้มีจิตอาสา ทั้งนักศึกษา กศน. และประชาชนทั่วไปที่มีจิตอาสาในการส่งเสริมการอ่านขยายผลยุทธศาสตร์การอ่านที่มีอยู่เดิมให้เพิ่มมากขึ้น

นิทรรศการ

นิทรรศการคุยเฟื่องเรื่องผ้าและแนวกินอีสาน ทูตการอ่านและเครือข่ายจัดนิทรรศการ คุยเฟื่องเรื่องผ้าและแนวกินอีสาน ผู้มาชมนิทรรศการอ่านข้อมูลความรู้ ดูการสาธิต และเรียนรู้สู่ การปฏิบัติ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- ๑) ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่เรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
- ๒) ทูตการอ่านมีจิตอาสา มีทักษะการประชาสัมพันธ์และเชิญชวนคนในชุมชนเข้าร่วม กิจกรรมมีความสามารถในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นภูมิปัญญาใน ชุมชนในการสืบสานภูมิปัญญาการตีพิมพ์ให้กับลูกหลานในชุมชน ได้เรียนรู้ และเป็นการพัฒนาตนเอง ทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
  - ๓) กิจกรรมได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้ป่วยและผู้ดูแล รวมถึงแพทย์ที่ให้การ รักษา เพราะทำให้ผู้ป่วยผ่อนคลาย มีความสุขกับการอ่านและเสริมความสุขให้ผู้ป่วยมะเร็งระยะ สุดท้าย
  - ๔) เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และชุมชน คนในชุมชนได้รับประโยชน์ มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขเพิ่มมากขึ้น
  - ๕) เกิดการแลกเปลี่ยนหนังสือหรือมีคนอยากอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น นอกจากจะรับบริการ การอ่านแล้วผู้รับบริการก็มาเป็นผู้ให้บริการหนังสือเล่มที่ชอบอ่านแบ่งปันให้ผู้อื่นด้วยผู้แนะนำหนังสือ มีความสุขที่จะให้ผู้รับมีความสุขที่ได้อ่านหนังสือที่ดี
  - ๖) ร้านค้า นักเขียน เจ้าของหนังสือ เห็นความสำคัญของการอ่าน และเปิดโอกาสให้คน ในชุมชนเข้าถึงหนังสือหรือซื้อหนังสือได้ในราคาที่ถูกลง
  - ๗) เด็กๆ จากครอบครัวรายได้น้อยและด้อยโอกาสในชุมชน ได้มีโอกาสอ่านหนังสือดีๆ ผ่านกิจกรรมการบริจาคหนังสือและสื่อการเรียนรู้ให้กับห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
  - ๘) เยาวชนในชุมชนสามารถท่องบทสวดมนต์ได้ มีการสร้างนวัตกรรมในการเผยแพร่ บทสวดมนต์ ให้สามารถนำไปเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - ๙) เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา สถานศึกษาขยายพื้นที่ส่งเสริม การอ่าน มีทูตการอ่านในชุมชนเพิ่มมากขึ้นสถานศึกษาและชุมชนเกิดความร่วมมือเป็นเครือข่าย การอ่านและมีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และศูนย์บริการ ข้อมูลจังหวัดมีเจตจำนงที่จะร่วมมือกันขับเคลื่อนองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
  - ๑๐) คนในชุมชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และสืบสานแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา ในชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ขึ้นในชุมชน คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ดีขึ้น ชุมชนมีความสุขมากขึ้นและเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นๆ ทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดอื่นๆ

๑๑) ผู้สูงอายุและลูกหลานได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเยาวชนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของการประดิษฐ์ของเล่น มีความความสุขจากการละเล่นของเล่นที่บ้านที่ไม่ค่อยมีให้เห็นในปัจจุบัน

๑๒) ประชาชนมองเห็นช่องทางการทำมาหากิน ได้ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการให้เป็นที่ต้องการของลูกค้ามากยิ่งขึ้น

๒. ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จมีอะไรบ้าง

โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗ สามารถดำเนินการสำเร็จลุล่วง นำไปสู่การหนุนเสริมให้เกิดสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกด้าน รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัวและชุมชน เนื่องจากมีการบริหารจัดการที่ดี มีการสร้างนวัตกรรมการอ่านเพื่อขับเคลื่อนและสร้างพลวัตแห่งการอ่านของชุมชนให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน ภายใต้ปัจจัยสำคัญดังนี้

ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ

กิจกรรม กิจกรรมน่าสนใจ ออกแบบกิจกรรมและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนจูงใจให้คนสนใจการอ่านและอยากมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ยุทธศาสตร์การอ่าน ดำเนินการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ด้วยการใช้ “สื่อ” ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมายยุทธศาสตร์การอ่านสามารถดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนได้รับบริการสื่อการอ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างสะดวกสบายไม่ต้องเดินทางมาห้องสมุดฯ มีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่ตนเอง ครอบครัวและชุมชนจะได้รับ

ครูและบุคลากรทางการศึกษา บุคลากรในองค์กรและผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการสร้างสังคมการอ่านและตระหนักในการนำ PDCA CYCLCLE มาใช้ในการขับเคลื่อนปฏิบัติงาน

ผู้บริหารระดับท้องถิ่น/ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านของประชาชนการทำงานเชิงบูรณาการที่เข้าใจและเข้าถึงสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาการมีเครือข่ายคณะทำงานที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย ผู้นำระดับจังหวัด ผู้นำระดับท้องถิ่น เครือข่ายการอ่าน นักอ่าน นักเขียนฯ ร่วมมือ ร่วมใจร่วมกันสร้างสังคมการอ่านสร้างนครแห่งการอ่าน

ชุมชน/เครือข่าย บุคลากรและเครือข่ายในพื้นที่รวมทั้งผู้นำชุมชนมีศักยภาพ เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริง ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการส่งเสริมการอ่านของแต่ละชุมชนมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และศูนย์บริการข้อมูลของจังหวัดทำให้เกิดการขับเคลื่อนการอ่านร่วมกัน มีการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนเชื่อมโยงกับกิจกรรมอ่านสร้างสุขเครือข่ายให้การสนับสนุนทั้งงบประมาณและสถานที่ในการจัดกิจกรรมคนในชุมชนเห็นความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างเด็ก กับผู้สูงอายุ เห็นความสำคัญของการสืบสานภูมิปัญญา เห็นความสำคัญของการบริจาค การให้สื่อการอ่านที่ดีกับเด็ก

สถานที่/แหล่งเรียนรู้ การเห็นคุณค่าและความน่าสนใจของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ควร จะสืบสานให้กับลูกหลานได้ศึกษาเรียนรู้มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อให้บริการการอ่านและการ เรียนรู้สู่อาชีพที่หลากหลาย ทำให้มีช่องทางการอ่านเพิ่มขึ้นให้ผู้สนใจเลือกอ่านได้ตามต้องการผู้ที่ไม่ ชอบอ่านข้อความยาวๆ ภาพสีสั้นสวยงามและข้อความสั้นๆ ใน Info graphic สามารถเชิญชวนให้ อยากอ่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่อยู่ในความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย ปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยมในโลกของ Social Network

๓. ชุมชนยุทธ/ทูตการอ่านและสถานศึกษาต้นแบบควรมีบทบาทอย่างไรในการหนุน เสริมให้เกิดนครแห่งการอ่านที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็ก เยาวชนและประชาชนในพื้นที่

- **บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน**
ชุมชน : พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้คนในชุมชนได้เรียนรู้และเป็นการสืบสานภูมิ ปัญญาให้คงไว้สู่ลูกหลาน
- **บทบาทของสถานศึกษา (ครูและผู้บริหาร)**
ครู : วางแผนการดำเนินงานในชุมชนเพื่อสร้างต้นแบบด้านการอ่านให้เห็นอย่างเป็น รูปธรรมและนำไปสู่การปฏิบัติในชุมชนสู่การเป็นชุมชนอ่านสร้างสุขได้
ผู้บริหาร : การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับเครือข่ายทำงานเชิงบูรณาการงานของส่วนราชการในการลงไปชุมชน การสนับสนุน งบประมาณส่งเสริมการอ่าน
- **บทบาทของยุทธ/ทูตการอ่าน**
ยุทธ/ทูตการอ่าน : ออกแบบและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ สอดคล้องกับ สภาพปัญหาของชุมชนจงใจให้คนสนใจการอ่านและอยากมีส่วนร่วม ขยายจำนวนยุทธ/ทูตการอ่านให้ มีจำนวนเพิ่มขึ้น และให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชุมชนอย่างทั่วถึงมีการจัดกิจกรรมอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ลักษณะของโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จ

- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จมีการเชื่อมโยงการอ่านเข้ากับกิจกรรมอื่นได้อย่างกลมกลืน ไม่ได้มุ่งไปที่เรื่องการอ่านโดยตรงแต่ดำเนินการผ่านกิจกรรมอื่นๆ ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสนใจอยู่ก่อนหรือมีความหมายกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วจึงโยงการอ่านเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชื่นชอบหรือสนใจอยู่แล้ว
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีการวิเคราะห์บริบทเพื่อออกแบบกิจกรรมเฉพาะกลุ่ม
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่ส่งผลทางจิตใจแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น ความเพลิดเพลิน สุขใจ ภูมิใจ โดยเฉพาะในกลุ่มเป้าหมายที่ไม่คุ้นเคยกับการอ่านหรือเห็นว่าการอ่านเป็นเรื่องน่าเบื่อมาก่อน
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จมีการเชื่อมโยงการอ่านเข้ากับกิจกรรมของชุมชน
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการอ่านและการเรียนรู้ไปในทางที่ดีขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ ความสนใจ ความต้องการ ความสามารถและบริบทของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่มีความท้าทายในระดับที่กลุ่มเป้าหมายสามารถทำได้สำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจ อาจมีรางวัล มีใบประกาศเกียรติคุณ บ้างตามสมควร
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองและครอบครัวมีส่วนร่วมในกิจกรรม ตามกำลังความสามารถ
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผน ลงมือปฏิบัติ ติดตามและประเมินผลกิจกรรมร่วมกัน
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่ยุทธศาสตร์การอ่านสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้สนับสนุน
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ไม่ใช่งานใหม่ หรือภาระที่น่าเบื่อ

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประมวลภาพกิจกรรม

งานประกาศผลโครงการสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข
ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรมแอมบาสเตอร์

กล่าวต้อนรับ

โดย นางสุดใจ พรหมเกิด ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

กรรมการบริหารแต่ละสังกัด
จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
และถอดบทเรียน ครู ผู้นำชุมชนและนักเรียน
และคัดเลือกผู้แทนแต่ละสังกัดเพื่อนำเสนอผล

ผู้แทนแต่ละสังกัด สกัดผลสำเร็จของการดำเนินงานฯ นำเสนอผล ณ เวทีรวม

ผู้แทนแต่ละสังกัด สักดผลสำเร็จของการดำเนินงานฯ นำเสนอผล ณ เวทีรวม (ต่อ)

เปิดเวทีอ่านสร้างแรงบันดาลใจ
โดย ดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ ; ใสตงจิ้นเมืองไทย ดีอกเตอร์จากกงขะ

ปฏิบัติการส่งเสริมการอ่าน “คบเด็กสร้างภาพ : เวที Ignite Best Practice”
ถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เล่าเรื่อง

โดย ยูทูตการ์อ่านจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.), กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) และ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

เล่าภาพ

โดย นักการ์ตูนวัยรุ่นชื่อดัง หนู ฟอรัมลีน: เอกรัฐ มิลินทะภาส, การ์ตูนมุนิน: มุนินทร์ สายประสาท, หมู: ไตรภัก ศุภวัฒน์ และ เดอะดวง: วีระชัย ดวงพลา

เล่าดนตรี

โดย ด.ช.พลศิษฐ์ โสภณสิริ (น้องโอม) รางวัลชนะเลิศ การประกวด SET เยาวชนดนตรีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑๗

พิธีการมอบถ้วยพระราชทานฯ และมอบรางวัล

ประธานในพิธีเปิดกรวยดอกไม้
และถวายสักการะหน้าพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การแสดงพิธีเปิด “ยกกำลังสุขด้วยการอ่าน กับ ครูนกเล็ก”

ชมวีดิทัศน์ “เปิดรั้วโรงเรียน สู่ประตูลุ่มชน : ก้าวอย่างวิถีอ่านสร้างสุข”
 กล่าวรายงานภาพรวมโครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข”
 โดย นางสุดใจ พรหมเกิด ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

เสวนา

“๖ นครแห่งการอ่าน ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

โดย

ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดลำปาง,
 จังหวัดเชียงราย, จังหวัดกระบี่ และผู้แทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

พิธีมอบธงสัญลักษณ์ “นครแห่งการอ่าน”

พิธีมอบธงสัญลักษณ์ ๖ นครแห่งการอ่าน และมอบแนวทางดำเนินงาน
“นครแห่งการอ่าน : ยุทธศาสตร์ ๓ ดี เพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัวเต็มพื้นที่”
โดย ดร.พิชัย สนแจ้ง ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

พิธีการมอบถ้วยพระราชทานฯ และมอบรางวัล

พิธีรับมอบถ้วยพระราชทานรางวัลชนะเลิศ

หน้าพระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

และ กล่าวปิดงาน

โดย ทพ.กฤษดา เรืองอารีย์รัชต์

ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)

ในโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาคผนวก

โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗

ความเป็นมา

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต เพราะในชีวิตประจำวันทุกคนต้องใช้เวลาเพื่อการดำรงชีวิต เช่น การอ่านคู่มือการทำงาน การอ่านรายละเอียดสินค้าและยารักษาโรค เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น การอ่านสำคัญต่อการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม เพราะการอ่านหนังสือดีเยี่ยมได้รับค่านิยมที่ดีๆ หากผู้อ่านนำความรู้และค่านิยมที่ดีมาใช้พัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญาและจิตใจไม่เพียงผู้อ่านจะได้รับประโยชน์ เช่น สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องต่างๆ สามารถเข้าใจสถานการณ์และแก้ปัญหาได้ทันที่ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม ฯลฯ สังคมโดยรวมยังได้รับพัฒนาจากผู้อ่านที่นำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ องค์การสหประชาชาติ จึงเสนอให้ประเทศสมาชิกกรณีให้ประชาชนในประเทศอ่านออกเขียนได้

การปลูกฝังให้ประชาชนในประเทศอ่านหนังสือจนเป็นนิสัยนั้น เริ่มต้นได้ภายในครอบครัวและเมื่อเข้าสู่สถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งการสะสมประสบการณ์และความรู้การอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญอย่างมาก เนื่องจากกิจกรรมในสถานศึกษาว่า ร้อยละ ๙๐ ต้องอาศัยการอ่าน โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นผู้เรียนต้องมีความสามารถด้านการอ่าน นอกเหนือจากนี้ การอ่านยังทำให้ผู้เรียนมีความคิดกว้างขวางขึ้นและมีทักษะการคิดเป็นขั้นตอน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่านจึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สอ.) และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดำเนินโครงการ “อ่านสร้างสุข” ในโรงเรียน/สถานศึกษาขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๕ ซึ่งผลดำเนินโครงการ ๒ ปีที่ผ่านมา เกิดผลสำเร็จที่สำคัญ อาทิ ผลสำเร็จในผู้เรียน โดยผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น/ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันหนังสือเล่มเล็กระดับประเทศ ฯลฯ และผลสำเร็จในระดับสถานศึกษา คือ เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และชุมชน/โรงเรียนได้เปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนใกล้เคียงได้เข้ามาค้นคว้าสืบค้นข้อมูลข่าวสาร-ความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์/ผู้บริหารได้รับรางวัลการอ่านยอดเยี่ยม ครูรักการอ่านยอดเยี่ยม/มีการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาห้องสมุดจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ฯลฯ โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่านได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบุคลากรเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ มีงบประมาณเพียงพอ มีความพร้อมในด้านห้องสมุด - แหล่งเรียนรู้ มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง นักเรียนให้ความสนใจและกระตือรือร้นร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือส่งเสริมอ่านกับคนในชุมชน และหรือหน่วยงานภายนอก

จากความสำเร็จดังกล่าวจึงทำมาสู่ทิศทางการดำเนินโครงการในปีที่ ๓ นี้ ในการค้นหาโรงเรียนที่มีศักยภาพในการเป็นโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมการอ่าน และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคีต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม ภายใต้โครงการ “สถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข” ปีการศึกษา ๒๕๕๗

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อหนุนเสริมให้เกิดสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้แนวคิด “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกด้าน รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัวและชุมชน เพื่อร่วมสร้างสังคมสุขภาวะ
๒. เพื่อให้สถานศึกษาเป็นตัวอย่างต้นแบบ “อ่านสร้างสุข” และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการขยาย-สร้าง เครือข่ายความร่วมมือให้เกิดสถานศึกษาอ่านสร้างสุขทั่วประเทศต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก : สถานศึกษาทั้งในและนอกระบบ ที่มีความพร้อมในการโรงเรียนต้นแบบ-ชุมชนอ่านสร้างสุข จากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานการศึกษา (กทม.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.)

กลุ่มเป้าหมายรอง : ครอบครัวและชุมชนรอบๆ สถานศึกษา

เป้าหมายโครงการ

สถานศึกษาต้นแบบสังกัดละ ๑๕ แห่ง

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีการศึกษา ๒๕๕๗ เดือนเมษายน ๒๕๕๗ – เดือนเมษายน ๒๕๕๘

คุณลักษณะของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

๑. มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยน และมีการใช้แนวคิด (Concept) “อ่านสร้างสุข” เพื่อพัฒนาผู้เรียน ชุมชน เครือข่ายในทุกด้าน
๒. มีความพร้อมพื้นฐานเชิงกายภาพ เช่น มีห้องสมุด-พื้นที่การอ่าน มีบรรยากาศ มีหนังสือ และสื่ออ่านอย่างเพียงพอ เป็นต้น
๓. มีความพร้อม และมีการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกๆระดับ เช่น ครูผู้บริหาร ครูปฏิบัติการ แกนนำนักเรียน แกนนำระดับชุมชน ฯลฯ
๔. มีความพร้อมในการสร้างและการขับเคลื่อนเครือข่ายระดับชุมชน

แนวทางประเมินสถานศึกษาต้นแบบชุมชนอ่านสร้างสุข

๑. มีนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายสม่ำเสมอ ทั้งในโรงเรียน ในชุมชน
๒. ใช้การอ่านเพื่อพัฒนาศักยภาพหรือสร้างการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
๓. มีคณะกรรมการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในระดับสถานศึกษา/ชุมชนที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาเป็นสถานศึกษา - ชุมชนอ่านสร้างสุข ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวอย่างแก่สถานศึกษาอื่นๆ

๒. มีนวัตกรรม “อ่านสร้างสุข” และแนวทางดำเนินงานอ่านสร้างสุขที่เสริมสร้างพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ครอบครัว บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนที่มีสัมพันธภาพที่ดี มีความร่วมมือในการสร้างความสุขในชุมชนร่วมกัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการอ่านและการเรียนรู้

คณะที่ปรึกษาโครงการฯ

๑. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓. เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.)
๔. ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๕. รศ.จุมพล รอดคำดี กรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และประธานคณะกรรมการบริหารแผนคณะที่ ๕ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
๖. รศ.ดร.วิลาสินี อดุลยานนท์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

คณะกรรมการดำเนินงาน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

๑. นายกุลธร เลิศสุริยะกุล	ข้าราชการเกษียณ สำนักงาน กศน.
๒. ว่าที่ ร.อ.อาคิส เขยกลั่น	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักงาน กศน.
๓. นางสาวสุพัตรา ไทวรภา	ข้าราชการบำนาญ สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักงาน กศน.
๔. นางสาวนริสา ณ นคร	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักงาน กศน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๑. นางศุภนิตลา สุขสมัย	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
๒. นายศตวรรษ ประจักษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
๓. นางสาวกาญจน์กฤษดี ทานเจือ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)

๑. นางสาวแสงมณี มีน้อย	ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น
๒. นางนิภาวัลย์ เพ็ชรผึ้ง	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๓. นางสาวปรียาภรณ์ ชูทัพ	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

๑. ดร. มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร
ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๒. นางธารทิพย์ สิริเชนทร์
ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงาน นิเทศก์การศึกษา ๓ หน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๓. นางสาวนฤมล กังวาลไกร
ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าสาระภาษาไทย หน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๔. นางอนุรา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส.

๑. นางสุดใจ พรหมเกิด
ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส.
๒. นายเทอดศักดิ์ จำนงค์ศิลป์
แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน (เลขานุการโครงการฯ)
๓. นางสาวชุติมา พุกกลิ่น
แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน (เลขานุการโครงการฯ)
๔. นางสาววิไล มีแก้วสุข
แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน (เลขานุการโครงการฯ)

ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย โครงการ และกิจกรรม
เพื่อสร้างเสริมให้เกิดพฤติกรรมและวัฒนธรรมการอ่าน
แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส.

๔๒๔ หมู่บ้านเจ้าไม้ ขอยเจริญตวันทวงศ์ ๖๗ แยก ๓ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๑๐๐

โทร : ๐๒-๔๒๔-๔๖๑๖ โทรสาร : ๐๒-๘๘๑-๑๘๗๗

E-mail : info@happyreading.in.th Website : <http://www.happyreading.in.th>

Facebook : <http://www.facebook.com/happy2reading>

Twitter: <http://www.twitter.com/happy2reading>